

RAPPORT

EVALUERING AV TILSKUDD TIL TILTAK FOR Å BEDRE LEVEKÅR OG LIVSKVALITET FOR PERSONER MED FUNKSJONSNEDESETTELSER



MENON-PUBLIKASJON NR. 4/2020

Av Nina Bruvik Westberg, Simen Pedersen, Maria Køber Guldvik og Iselin Kjelsaas



Forord

Menon Economics har på oppdrag fra Barne-, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir) gjennomført en evaluering av tilskudd til tiltak for å bedre levekår og livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse.

Våre kontaktpersoner hos Bufdir har vært Terje Bjerke Grytten og Inge Carlén.

Arbeidet er gjennomført i perioden fra august 2019 til januar 2020. Rapporten er skrevet av Nina Bruvik Westberg, Simen Pedersen, Maria Køber Guldvik og Iselin Kjelsaas. Arbeidet har blitt kvalitetssikret av partner Gjermund Grimsby og seniorøkonom Øyvind Handberg.

Vi takker Bufdir for alle innspill og et godt samarbeid.

Januar 2020

Nina Bruvik Westberg
Prosjektleder
Menon Economics

Innhold

INNHold	2
SAMMENDRAG	4
1. INNLEDNING	9
1.1 Kort om ordningen	9
1.2 Formålet med evalueringen	10
1.3 Avgrensninger	10
1.4 Kort om vårt analytiske rammeverk for vurdering av måloppnåelse	11
1.5 Kort om metode og informasjonsinnhenting	11
1.6 Oppbygging av rapporten	12
2. SØKNADER OG TILSKUDD	13
2.1 Oversiktsbilde av søknader og utbetalte tilskudd	13
2.2 Hvem søker og mottar tilskudd?	15
2.3 Hvilke typer prioriteringer er tiltakene rettet mot?	17
2.4 Hvilke målgrupper er tiltakene som mottar tilskudd rettet mot?	18
3. TILSKUDDSORDNINGENS UTLØSENDE EFFEKT	20
3.1 Prosjekter som har mottatt tilskudd	20
3.2 Avslåtte søknader	22
3.3 Sammenligning med andre ordninger	23
3.4 Tilgrensende ordninger	24
4. AKTIVITETER OG RESULTATER	28
4.1 Gjennomføring av tiltakene	28
4.2 Hvilke typer aktiviteter er gjennomført som del av tiltakene?	29
4.3 Resultater	30
5. TILSKUDDSORDNINGENS EFFEKT PÅ BRUKER OG SAMFUNN	34
5.1 Muligheter for å vurdere effekter på bruker og samfunn	34
5.2 Hvordan kan tiltakene forventes å påvirke levekår og livskvalitet?	34
5.3 Tilskuddsmottakernes vurdering av effekter	36
5.4 Nærmere vurdering av effektene av to tiltak	38
6. GJENNOMGANG AV TILSKUDDSFORVALTNINGEN	41
6.1 Tilskuddsordningens tilgjengelighet for relevante aktører	41
6.2 Søknadsprosessen og prioritering av søknader	43
6.3 Rapportering	49
6.4 Ressursbruk	50
7. VURDERING AV MÅLOPPNÅELSE OG KOSTNADSEFFEKTIVITET	53
7.1 I hvilken grad bidrar tiltakene enkeltvis og samlet til å nå målene som er satt for tilskuddsordningen?	53
7.2 Er tilskuddsordningen utformet på en tilfredsstillende måte?	58
8. MULIGE FORBEDRINGER AV TILSKUDDSORDNINGEN	62
REFERANSER	67
VEDLEGG 1 – PRIORITERINGSKRITERIER FOR HVERT EVALUERINGSÅR	69
VEDLEGG 2 - METODE	70
VEDLEGG 3 – SPØRREUNDERSØKELSE TIL TILSKUDDSMOTTAKERE	72
V3.1 E-post	72
V3.2 Spørreundersøkelse	72

VEDLEGG 4 – SPØRREUNDERSØKELSE TIL DE SOM HAR FÅTT AVSLAG	89
V4.1 E-post	89
V4.2 Spørreundersøkelse	90
VEDLEGG 5 – INTERVJUGUIDE	104
VEDLEGG 6 – ER EFFEKTENE I TRÅD MED TILSKUDDSORDNINGENS PRIORITERINGSKRITERIER?	106

Sammendrag

Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse er en nasjonal tilskuddsordning som forvaltes av Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Menon Economics har, på oppdrag fra Bufdir, gjennomført en evaluering av tilskuddsordningen. For årene 2017, 2018 og 2019, finner vi at Bufdir sine prioriteringer av søknader samsvarer godt med formålet om å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelse. De aller fleste som har mottatt tilskudd har gjennomført prosjektene de har fått tilskudd til, mens flesteparten av de resterende mottakerne regner med å gjennomføre. Rundt halvparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen vår oppgir at tiltaket sannsynligvis ikke ville blitt gjennomført uten tilskudd. For disse tilskuddsmottakerne er det dermed grunn til å tro at ordningen har høy addisjonalitet. Addisjonaliteten er trolig lavere for øvrige tiltak. For at tiltakene også skal bidra til måloppnåelsen, må de medføre positive effekter på levekår og livskvalitet for målgruppen. Det er vanskelig å vurdere effekten av tiltakene. En stor andel av tiltakene er rettet mot å kartlegge ulike forhold knyttet til målgruppens levekår, deriblant diskriminering, eller å spre informasjon om målgruppens rettigheter. Disse tiltakene forventes i all hovedsak å ha en indirekte effekt på målgruppen. En mindre andel av tiltakene er rettet direkte inn mot målgruppen, blant annet ved å bidra til økt arbeidsdeltakelse.

Gjennomgang av innretningen og forvaltningen av tilskuddsordningen opp mot gjeldende bestemmelser, regelverk og føringer for statlige tilskuddsordninger taler for at tilskuddsordningen tilfredsstiller dagens krav. Vi mener også at tilskuddsordningen, sett i lys av dets størrelse og begrensede muligheter til å utnytte stordriftsfordeler, er kostnadseffektiv. Vi har identifisert tiltak som kan øke tilskuddsordningens formålseffektivitet, for eksempel ved å spisse tildelingskriteriene, legge mer vekt på utløsende effekt i prioriteringen av søknader og å øke forutsigbarheten for mottakerne.

Formålet har vært å belyse effekter, måloppnåelse og vurdere forvaltningen

Formålet med evalueringen har vært å belyse og vurdere følgende hovedpunkter:

- A. Effekt for bruker, samfunn og de primære virkningene av tilskuddsordningen
- B. I hvilken grad tiltakene enkeltvis og samlet bidrar til å nå målene som er satt for tilskuddsordningen
- C. Utformingen og innretningen av tilskuddsordningen

Med bakgrunn i evalueringsfunnene gis anbefalinger om forbedringer, slik at tilskuddsordningen i størst mulig grad kan nå sitt formål. Evalueringen skal bidra til at Bufdir får et solid grunnlag for videre forvaltning av ordningen og at ordningen oppnår den ønskede formålseffekten.

Det analytiske rammeverk er basert på Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings (DFØ) veileder for evalueringer av statlige tilskuddsordninger, og det er benyttet en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder i evalueringen. I evalueringen er det gjennomført:

- Dokumentgjennomgang av innkomne søknader og rapporter, og et utvalg tilsagns- og avslagsbrev
- Intervjuer av tilskuddsmottakere, totalt ni intervjuer
- Intervjuer av ressurspersoner i Bufdir
- Spørreundersøkelse til alle søkere (både mottakere og de som har fått avslag), med en samlet svarandel på 50 prosent

I perioden 2017-2019 ble det bevilget 27 millioner kroner til 47 tiltak

Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse er en nasjonal tilskuddsordning som administreres av Bufdir og finansieres gjennom bevilgninger fra Kulturdepartementet (KUD). Frivillige organisasjoner, stiftelser med eget organisasjonsnummer, kommuner og fylkeskommuner kan motta tilskudd. De frivillige organisasjonene må ha et tydelig sosialt formål, ikke ha økonomisk motiv eller ta ut utbytte, og det sentrale i virksomheten må være å arbeide for å avhjelpe sosiale behov i samfunnet eller for bestemte utsatte grupper. Tildelte midler til kommuner kan ikke benyttes til å finansiere lovpålagte offentlige oppgaver. For årene 2017 og 2018 var det også mulig for private virksomheter å søke, men aktører som primært driver på forretningsmessig basis ble ikke prioritert. Tilskuddene skal bidra til å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelse. Evalueringen er av Bufdir avgrenset til å omfatte en gjennomgang av ordningen for årene 2017, 2018 og 2019. Tabell A viser antall søknader, tildelinger, omsøkt og tildelt beløp for hvert av evalueringsårene.

Tabell A Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse – Antall søknader, tildelinger, omsøkt beløp og tildelt beløp i 2017, 2018 og 2019

	Antall søknader	Antall tildelinger	Samlet omsøkt beløp, i mill. kroner	Samlet tildelt beløp i mill. kroner
2017	42	17	16,1	5,9
2018	34	9	31,1	7,8
2019	46	21	36,8	13,1
Samlet	122	47	84,0	26,8

Kilde: Bufdir

Tilskuddet er gitt til en rekke forskjellige aktiviteter og aktører

Tilskuddsmidlene er gitt til en rekke ulike aktiviteter i 2017, 2018 og 2019. Det er stor variasjon i både form og format, men aktivitetene omfatter blant annet ulike typer faglige arrangementer (kurs, konferanser eller seminarer av ulik art), informasjons- og kartleggingstiltak (kartlegging av diskriminering eller mobbing, produksjon av bøker, filmer m.m.), eller andre former for ikke-faglige arrangementer (håndballturnering, filmfestival m.m.). Noen aktiviteter er også mer direkte rettet mot å bistå personer med funksjonsnedsettelse, som for eksempel rettshjelp eller hjelp til å delta i arbeidslivet.

Frivillige organisasjoner har både søkt om og fått innvilget rundt 54 prosent av tilskuddsmidlene i perioden 2017-2019, mens stiftelser har fått om lag 35 prosent av midlene. Offentlige (i all hovedsak kommuner) virksomheter og én privat virksomhet har til sammen mottatt om lag 11 prosent av midlene.

Tilskuddet treffer målgruppen og anvendes i tråd med formålet

Målgruppen for tilskuddsordningen, personer med funksjonsnedsettelse, er bredt definert og har flere undergrupper. Tiltakene som er finansiert med tilskudd er rettet mot personer med utviklingshemming, personer med andre funksjonsnedsettelse, personer som diskrimineres på flere diskrimineringsgrunnlag og samfunnsaktører og befolkningen generelt. Dersom vi skiller ut tiltak mot barn og unge fra gruppen personer med andre funksjonsnedsettelse ser det ut til at barn og unge er prioritert. Det er søkt om 4,6 millioner kroner i tilskudd til tiltak rettet mot barn og unge med andre funksjonsnedsettelse enn utviklingshemming, hvorav 98 prosent er innvilget. Tiltakene rettet mot samfunnsaktører og befolkningen generelt har fått innvilget over 5 millioner kroner. Dette tilsvarer i underkant av 20 prosent av samlet tilskudd, og er den delen av utbetalt tilskudd som

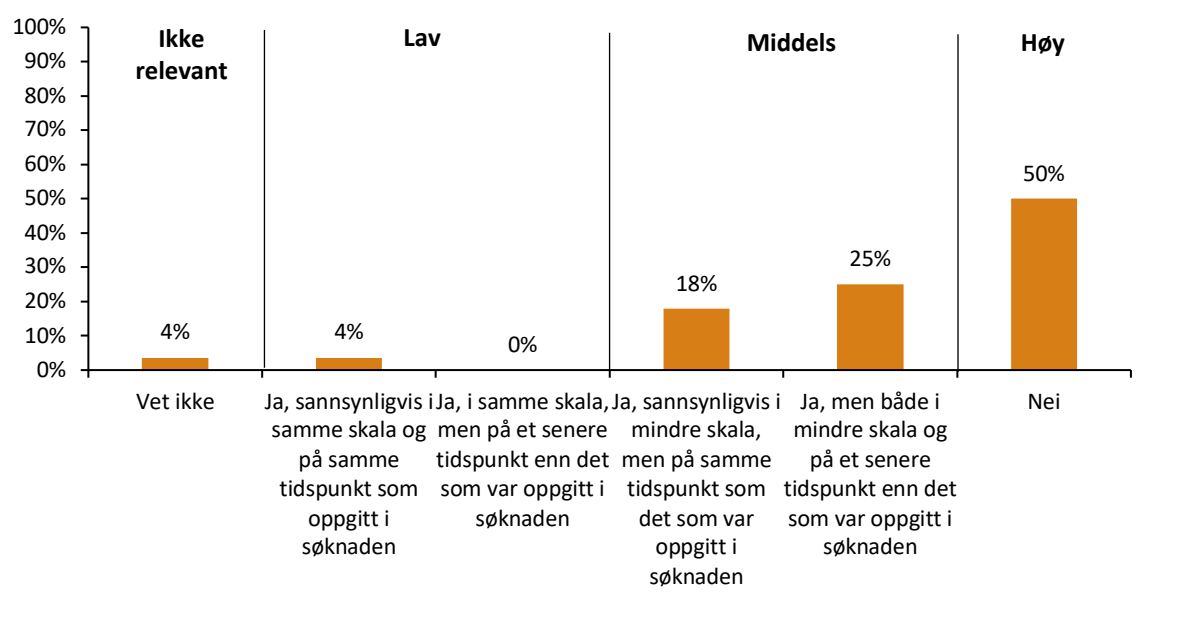
trolig har minst direkte effekt på målgruppen, men som kan ha større effekter på lengre sikt gjennom endret lovgivning eller krav om praksis i offentlig forvaltning. Disse tilskuddene, med for eksempel formål om å endre holdninger i befolkningen, er blant annet rettet mot folkevalgte og jurister, skoleledelse og NAV-ansatte.

50 prosent av tilskuddsmottakerne rapporterer om høy utløsende effekt

Rundt halvparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen vår oppgir at tiltaket sannsynligvis ikke ville blitt gjennomført uten tilskudd. Det indikerer at for disse har tilskuddsordningen en høy utløsende effekt (senere omtalt som høy addisjonalitet). Med bakgrunn i at respondentene kan ha incentiver til å ilegge tilskuddet en større effekt enn det faktisk har, kan den utløsende effekten være lavere enn svarene antyder. Sett i lys av tilsvarende vurderinger for andre tilskuddsordninger mener vi likevel at resultatene indikerer at ordningen har bidratt til å utløse aktiviteter rettet mot målgruppen som ellers mest sannsynlig ikke hadde blitt gjennomført.

De resterende tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de trolig ville gjennomført tiltaket i mindre skala og/eller på et senere tidspunkt uten tilskudd fra ordningen. Respondentene som oppgir moderat eller lav addisjonalitet av tilskuddet kjennetegnes ved at de ofte har mer egenfinansiering og/eller oppgir å ha mulighet til å få midler gjennom andre ordninger.

Figur A Tilskuddsmottakernes svar på hvorvidt tiltaket hadde blitt realisert uten tilskuddsmidler fra Bufdir*



*N=28 av 47. Kilde: Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019.

Sammenlignet med lignende ordninger, ser den utløsende effekten av tilskuddet verken ut til å være spesielt høy eller lav. Rundt halvparten av respondentene på spørreundersøkelsen oppgir at tiltaket i lav eller middels grad ville blitt realisert uten tilskuddsmidler, noe som taler for at det er et uutnyttet potensial for å øke den utløsende effekten av ordningen. Et annet argument for at det er mulig å øke den utløsende effekten er at rundt 50 prosent av søkerne som ikke fikk tilskuddsmidler og som har besvart spørreundersøkelsen, heller ikke gjennomførte tiltakene. Det er imidlertid rimelig å forvente at måloppnåelsen med de avviste søknadene er gjennomgående lavere enn søknadene som har mottatt tilskudd.

Kun et fåtall av tiltakene vil ikke bli gjennomført og resultatene er som forventet

Rundt to tredjedeler av tilskuddsmottakerne har per i dag gjennomført tiltakene de har fått tilskudd til. Dette er heller ikke rart i og med at flere har mottatt tilskudd til tiltak i 2019, eller flerårige tilskudd som også omfatter aktiviteter i 2019. De tiltakene som ikke er ferdigstilt ennå er enten igangsatt eller utsatt, mens kun et fåtall tiltak vil ikke bli gjennomført. Tilskuddsmottakerne har som nevnt iverksatt en rekke aktiviteter som del av tiltakene. Brorparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at resultatene av iverksatte aktiviteter ble som forventet. Om lag halvparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen rapporterer om at de har gjennomført aktiviteter der personer fra ulike målgrupper har deltatt.

Tiltakene forventes i hovedsak å ha en indirekte effekt på målgruppen

Det er vanskelig å måle bruker- og samfunns effekter som utløses av tiltakene. Årsakene til dette er blant annet at det ikke er en entydig definisjon av begrepet funksjonsnedsettelse, og at det er komplisert å gjøre gode målinger av levekår og livskvalitet for den enkelte, i forhold til en situasjon uten tilskudd. Selv om det hadde vært mulig å gjennomføre en god måling av levekår og livskvalitet, med og uten tilskudd, er det også kompliserende at flere av tiltakene heller ikke forventes å ha en direkte effekt på levekår og livskvalitet, og det kan ta tid før det oppstår en indirekte effekt.

Vi har i stedet avgrenset vurderingen til å omfatte en drøfting av forventede effekter innen ulike kategorier av tiltak. Kartleggings- og informasjonstiltak forventes å ha en indirekte effekt på målgruppen. Den umiddelbare effekten vil være for eksempel være endre holdninger eller endrede krav og retningslinjer som følge av mer kunnskap om diskriminering som medfører et bedre tjenestetilbud til personer med funksjonsnedsettelser. Dette vil igjen kunne utløse positive effekter på målgruppen på sikt. Samtidig vil et fåtall personer fra målgruppen som deltok i kartleggings- og informasjonstiltakene, ved å bidra med sine erfaringer, ofte ha opplevd en positiv utilsiktet effekt i form av for eksempel styrket selvfølelse eller bevissthet rundt egne rettigheter. Tiltak som omfatter arrangementer og jobbskapende tiltak har, hvis de er vellykkede, en mer direkte effekt på levekår og livskvalitet til målgruppen, og der særlig sistnevnte type tiltak kan forventes å ha en varig effekt.

Blant tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen, oppgir flest at tiltaket har bidratt til mer positive holdninger til, og kunnskap om, rettighetene til personer med funksjonsnedsettelser. Begge deler kan sies å være indirekte effekter, som på sikt kan bidra til bedre levekår og livskvalitet for målgruppen. Rundt en tredjedel av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at tiltakene i stor eller veldig stor grad har bidratt til bedre tjenester for barn og unge, mens en mindre andel mener at tiltakene i større grad har bidratt til inkludering i utdanning eller arbeidslivet. Dette samsvarer med at få av tiltakene er direkte rettet inn mot å inkludere personer i målgruppen i utdanning eller arbeidsliv.

Flere av tiltakene bidrar trolig til måloppnåelse

Målet med tilskuddsordningen er å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelser. I regelverket har Bufdir delvis tydeliggjort hvordan tilskuddsordningen skal bidra til dette gjennom tildelingskriteriene. Her er det spesifisert at ordningen skal være et middel som skal medvirke til debatt og holdningsendringer, skape deltakelse og generere og spre kunnskap, samt at det kan gis støtte til tiltak som er direkte rettet inn mot å bedre levekår og livskvalitet. Bufdir har ved hjelp av sine årlige prioriteringskriterier snevret inn målbildet noe mer, og særlig det siste året (2019) der kriteriene kun omfatter inkludering i utdanning, inkludering i arbeidsliv og bedre tjenester til barn og unge, herunder kunnskap og bevisstgjøring av rettighetene i FN konvensjonen.

En grunnleggende forutsetning som må være oppfylt for å nå målet om å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelse er at tilskuddet som bevilges setter i gang aktiviteter direkte eller indirekte mot målgruppen, som ellers ikke ville blitt gjennomført. Tilskuddene må også ha utløsende effekt på aktiviteter og resultater som direkte eller indirekte resulterer i bruker- eller samfunnseffekter som sammenfaller med formålet med ordningen. Våre resultater indikerer at ordningen har hatt utløsende effekt på aktiviteter og resultater rettet mot målgruppen. Videre er det grunn til å tro at flere av tiltakene som er utløst har hatt indirekte og direkte effekter på målgruppen, blant annet ved at personer i målgruppen har fått verktøy til å bedre egne levekår og livskvalitet, at tiltakene trolig har redusert hindringer for å delta i ulike aktiviteter, eller ved at målgruppen er gitt mulighet til å delta i arbeidslivet. For andre tiltak er det for tidlig å vurdere effekter, da tiltakene nylig er gjennomført eller ikke er ferdigstilt.

Innretning og forvaltning tilfredsstillende regelverket, men kan forbedres

Gjennomgang av innretningen og forvaltningen av tilskuddsordningen opp mot gjeldende bestemmelser, regelverk og føringer for statlige tilskuddsordninger taler for at tilskuddsordningen tilfredsstillende gjeldende krav. Det kan imidlertid problematiseres i hvilken grad Bufdir har definert tydelige kriterier for måloppnåelse. Det kan også diskuteres i hvilken grad Bufdir innhenter informasjon fra tilskuddsmottakere eller andre kilder som gjør det mulig å vurdere graden av måloppnåelse for ordningen. Det er grunn til å tro at Bufdir sine prioriteringer av søknader i mindre grad bygger på informasjon om prosjektenes forventede addisjonalitet og at man derfor kan gjøre mer for å identifisere og prioritere tiltak som bidrar til høy måloppnåelse (dvs. tiltak med høy utløsende effekt i tråd med ordningens målsetting). Begrunnelsen for at vi problematiserer dette er at Bufdir sin fastsettelse av søknadens poengscore, som er grunnlaget for prioritering av søknader, ikke ser ut til å bygge på vurderinger av tiltakenes utløsende effekt.

Tilskuddsordningen vurderes til å være kostnadseffektiv

Bufdir har anslått at det i løpet av et år benyttes rundt 360 timer til forvaltning av tilskuddsordningen, som tilsier omtrent 0,2 årsverk. I lys av at det i løpet av 2019 ble betalt ut cirka 13,1 millioner kroner gjennom ordningen, utgjør forvaltningskostnaden cirka to prosent av totalt utbetalt tilskuddssum for 2019. Sammenlignet med delvis sammenlignbare og tilgrensende ordninger fremstår Bufdir sin tilskuddsordning som kostnadseffektiv. Dette må sees i lys av at ordningen er en relativt liten tilskuddsordning med begrensede muligheter til å utnytte stordriftsfordeler i forvaltningen.

1. Innledning

I evalueringen vurderes innretning og formåleffektivitet ved tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse, som forvaltes av Bufdir. Formålet med tilskuddsordningen er å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelse.

1.1 Kort om ordningen

Full deltakelse og likestilling for alle, uavhengig av funksjonsevne, har vært et mål siden tidlig i 1990-årene. Norge sluttet seg til FNs standardregler for like muligheter for mennesker med funksjonshemming da de kom i 1993, og tok inn målsettingen som en del av den nasjonale politikken (Innst. 68 S, 2009-2010). Denne målsettingen ble videre fulgt opp ved at Norge i 2013 ratifiserte FN-konvensjonen om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) (Prop. 106 S (2011-2012)). Dette forplikter Norge til å arbeide for ivaretagelse av funksjonshemmedes grunnleggende rettigheter på lik linje med alle andre.

Personer med funksjonsnedsettelse er en svært sammensatt gruppe med et variert behov for bistand. Funksjonsnedsettelse innebærer tap av, skade på eller avvik i en kroppsdel eller i en av kroppens psykologiske, fysiologiske eller biologiske funksjoner (Bufdir, 2019). Dette kan gjelde sansetap, bevegelsehemning, nedsatt kognitiv funksjon og andre funksjonsnedsettelse. Utfordringene denne gruppen møter er likevel felles for mange levekårsområder og kan ofte begrunnes med manglende tilrettelegging, diskriminerende holdninger og andre sosiale hindringer. Med begrunnelse i at denne gruppen gjennomgående møter flere levekårsutfordringer enn befolkningen for øvrig, er det behov for offentlige virkemidler som reduserer utfordringene og bidrar til å gi gruppen bedre og mer verdige liv.

Frem til 2013 ble generelle tiltak rettet mot personer med funksjonsnedsettelse finansiert over post 21 *spesielle driftsutgifter* (Prop. 111 S (2011-2012)), under Barne- og likestillingsdepartementet, mens mer spesifikke tiltak ble finansiert gjennom tilskuddsordningen *tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner* eller *tiltak for auka tilgjenge og universell utforming* (Prop. 1 S (2012-2013)). For å sikre en mer målrettet innsats mot ovennevnte utfordringer ble tilskuddsordningen «Tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne» opprettet i 2013 (Prop. 1 S (2012-2013)) under post 72.¹

Tilskuddsordningen forvaltes av avdeling tilskudd i Bufdir, på vegne av Kulturdepartementet (KUD). Midlene fra tilskuddsordningen tildeles gjennom kapittel 872, post 72, og reguleres gjennom et årlig rundskriv (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2019). Fra 2018 har det, i tillegg til de ordinære tilskuddsmidlene, blitt tildelt øremerkede tilskudd til Stiftelsen SOR. De overordnede tildelingskriteriene er fastsatt i regelverket, mens Bufdir oppgir i sin årlige utlysning prioriteringskriterier som ligger til grunn for prioriteringene. Disse er ikke fastsatt i regelverket til tilskuddsordningen, og kan derfor variere fra år til år. Prioriteringskriteriene fastsettes basert på hvilken tematikk Bufdir ønsker å sette fokus på, og fastsettes i samarbeid med avdeling for likestilling og universell utforming i Bufdir. Prioriteringskriteriene har endret seg for hvert av evalueringsårene 2017, 2018 og 2019. I 2017 og 2018 var det fem prioriteringskriterier, som deretter ble redusert til tre i 2019. Disse er vist i vedlegg 1.

Formålet med tilskuddsordningen er å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelse (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2019). Ifølge regelverket (Barne-, ungdoms- og

¹ *Ordnningen endret navn til «Tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse» i 2019.*

familiedirektoratet, 2019) skal ordningen være et middel som medvirker til debatt og holdningsendringer, skaper deltakelse og genererer og sprer kunnskap. Videre kan tiltak som er direkte rettet inn mot å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse også få støtte. Aktører som kan motta tilskudd fra ordningen er frivillige organisasjoner og stiftelser med eget organisasjonsnummer, kommuner og fylkeskommuner. For årene 2017 og 2018 var det også mulig for private virksomheter å søke, men aktører som primært driver på forretningsmessig basis ble ikke prioritert. Målgruppen til tiltakene som gis tilskudd gjennom ordningen er personer med funksjonsnedsettelse.

Ordningen har ikke vært evaluert siden den ble opprettet i 2013, og det er i lys av dette at Kulturdepartementet og Bufdir ønsker en evaluering av ordningen. Fra og med 2017 ble tilskudd til driftsmidler til stiftelsen Klar Tale og Stiftelsen SOR tatt ut av tilskuddsordningen, og det er denne siste perioden, det vil si 2017-2019, som inngår i evalueringen.

1.2 Formålet med evalueringen

Formålet med dette prosjektet er å evaluere tilskuddsordningen «Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse». Evalueringen skal belyse og vurdere følgende hovedpunkter:

- A. Effekt for bruker, samfunn og de primære virkningene av tilskuddsordningen
 - i. Identifisere mulige effekter for ulike grupper i samfunnet
 - ii. Vurdere i hvilken grad effektene kan tilskrives tilskuddsordningen
 - iii. Utsiktede virkninger
- B. I hvilken grad tiltakene enkeltvis og samlet bidrar til å nå målene som er satt for tilskuddsordningen
 - i. Hvorvidt tilskuddet treffer korrekt søkergruppe med korrekt beløp
 - ii. Hvorvidt tiltakene anvendes i tråd med formålet og bidrar til å skape relevante tilleggsaktiviteter og tilleggsproduksjon
- C. Utformingen og innretningen av tilskuddsordningen
 - i. Hvorvidt ordningen forvaltes i henhold til bestemmelser for økonomistyring i staten, regelverket for tilskuddsordningen og føringer i forvaltningsloven
 - ii. Hvorvidt ordningen forvaltes på en ressurseffektiv måte

Med bakgrunn i evalueringsfunnene skal vi gi anbefalinger om forbedringer, slik at tilskuddsordningen i størst mulig grad når formålet sitt. Evalueringen skal bidra til at Bufdir får et solid grunnlag for videre forvaltning av ordningen og at ordningen oppnår den ønskede formålseffekten.

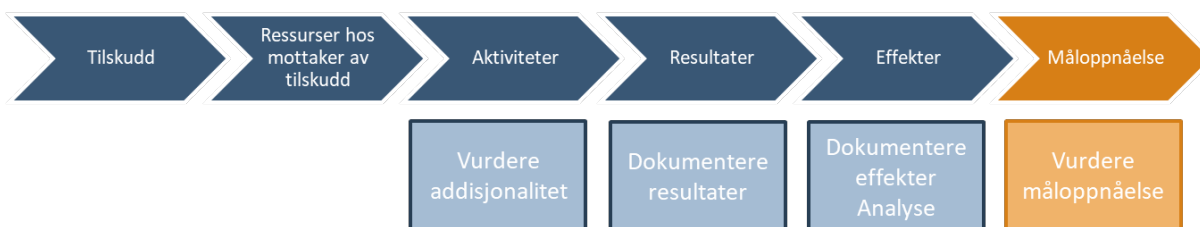
1.3 Avgrensninger

Evalueringen er avgrenset til å gjennomgå tilskuddsordningen fra og med 2017 til og med 2019. Ettersom flere av tiltakene dermed nylig er ferdigstilt kan vi i begrenset grad si noe om effekter, og da spesielt om effekter av tiltak som er iverksatt med midler i 2019. Vi diskuterer i stedet hvilke effekter man kan forvente, i tillegg til hva tilskuddsmottakerne selv vurderer som sannsynlige effekter. Evalueringen tar også for seg tilskuddsforvaltningen, men berører i liten grad klageprosessen da denne er felles for flere tilskuddsordninger.

1.4 Kort om vårt analytiske rammeverk for vurdering av måloppnåelse

Vårt analytiske rammeverk er basert på Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sin veileder for evalueringer av statlige tilskuddsordninger. Figur 1.1 viser resultatkjeden, som vi benytter for å forklare årsak-virkningssammenhenger og som overordnet modell for evaluering av måloppnåelse. Den viser hvordan tilskuddsordningen er ment å virke for å nå målsettingen. Tilskuddsmottakerne tilføres ressurser fra tilskuddsordningen og iverksetter en rekke aktiviteter. For at disse aktivitetene skal vurderes å gi effekter i tråd med måloppnåelsen, må aktivitetene ikke bli gjennomført uten tilskudd (addisjonalitet). Aktivitetene må føre til resultater som gir bruker- og samfunnseffekter. Resultatene kan også føre til utilsiktede positive eller negative effekter. I evalueringen skiller vi mellom direkte og indirekte effekter på målgruppen. Til forskjell fra direkte effekter, krever indirekte effekter at tiltaket utløser endringer hos andre personer før målgruppen opplever en endring. Direkte effekter er dermed de effektene som utløses uten et mellomledd.

Figur 1.1 Resultatkjede for evaluering av tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse



Kilde: Menon Economics, basert på DFØs veileder for evaluering av statlige tilskuddsordninger (2007)

1.5 Kort om metode og informasjonsinnhenting

Vi har benyttet en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder i evalueringen.

Fra Bufdir har vi fått oversikt over innkomne søknader og et utvalg tilsagns- og avslagsbrev. Denne informasjonen er systematisert og benyttet som underlagsinformasjon, både i utformingen av relevant statistikk og ved utarbeidelse av spørreundersøkelse og intervjuguider. I tillegg har vi gjennomført dybdeintervjuer med ressurspersoner i Bufdir. Disse intervjuene har vært viktige for at vi skulle forstå innretningen av tilskuddsordningen, prioriteringskriterier, søknadsprosessen, ressursbruk og generell forvaltning av tilskuddsordningen.

Videre har vi innhentet informasjon fra tilskuddssøkere gjennom dybdeintervjuer og spørreundersøkelse. Vi har gjennomført intervjuer med ni tilskuddssøkere. Disse har mottatt 56 prosent av tildelte tilskudd i perioden 2017-2019 til 22 ulike tiltak. Hensikten med intervjuene var å få en oversikt over aktivitetene og effektene av tiltakene det har blitt gitt tilskudd til, samt å få utdypede innspill til forvaltningen til Bufdir. Som nevnt ble det sendt ut en spørreundersøkelse til alle søkerne, både de med tilsagn og de med avslag, som dekket de samme temaene som ble diskutert i intervjuene. 61 av 122 søkere svarte på undersøkelsen, noe som gir en samlet svarandel på 60 prosent for de med tilsagn, og 42 prosent for de med avslag. I vedlegg 2 gis en mer detaljert beskrivelse av metode og informasjonsinnhenting, mens intervjuguider og spørreundersøkelsen er presentert i vedlegg 3-5.

1.6 Oppbygging av rapporten

I kapittel 2 gir vi en oversikt over søknadsmassen og innvilgede søknader, inkludert hvilke aktører som har søkt om tilskudd, hvilke typer tiltak det er søkt om og hvem tiltakene er rettet mot. De neste tre kapitlene er lagt opp etter resultatkjeden over. I kapittel 3 presenterer og drøfter vi tilskuddsordningens utløsende effekt, mens vi i kapittel 4 presenterer og drøfter aktivitetene og resultatene av tilskuddene. Kapittel 5 drøfter tilskuddsordningens effekt på bruker og samfunn. I kapittel 6 beskriver vi forvaltning av tilskuddsordningen. I kapittel 7 vurderes tilskuddsordningens måloppnåelse og kostnadseffektivitet. Til slutt, i kapittel 8, presenteres forslag til mulige forbedringer av ordningen.

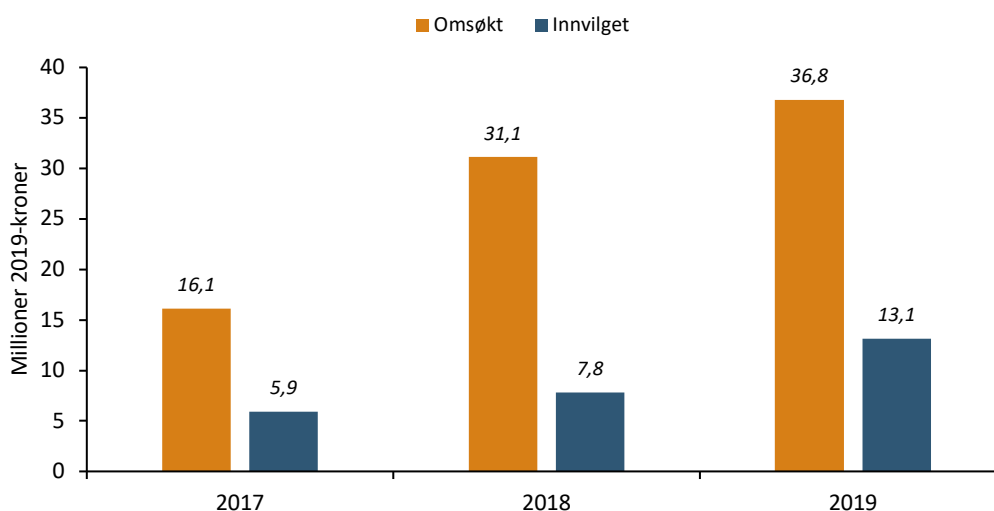
2. Søknader og tilskudd

I perioden 2017-2019 ble det til sammen tildelt 26,8 millioner kroner (2019-kroner) i tilskudd basert på mottatte søknader. Bufdir gir tilskudd til ettårig og flerårige tiltak, der sistnevnte kan gjelde for opptil tre år. Det ble gitt tilskudd til 47 unike tiltak i evalueringsperioden, hvorav 17 har mottatt flerårige midler. Totalt har 29 aktører mottatt tilskudd. Frivillige organisasjoner har fått tildelt 54 prosent av midlene til å finansiere 33 tiltak. De resterende tiltakene er i hovedsak gjennomført i regi av stiftelser og kommuner. Det er stor variasjon i hvilken type aktiviteter som er foreslått igangsatt som del av tiltakene. Disse aktivitetene omfatter blant annet utarbeidelse av informasjonsmateriale, organisering av arrangementer/kurs/seminarer, kartleggings-tiltak og opprettelse av arbeidsplasser til personer med funksjonsnedsettelse.

2.1 Oversiktsbilde av søknader og utbetalte tilskudd

Denne evalueringen omfatter søknader til tilskuddsordningen «Tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse» i perioden 2017-2019. Figur 2.1 gir en oversikt over samlet omsøkt og innvilget beløp for hvert år i perioden. Søkerne kan søke om ett- eller flerårige midler, der sistnevnte tildeles i opptil tre år. Figuren under gir en oversikt over hvilke(t) år søkerne søkte om å bruke midlene.

Figur 2.1 Årlig omsøkt og innvilget beløp til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse, i millioner 2019-kroner



Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet

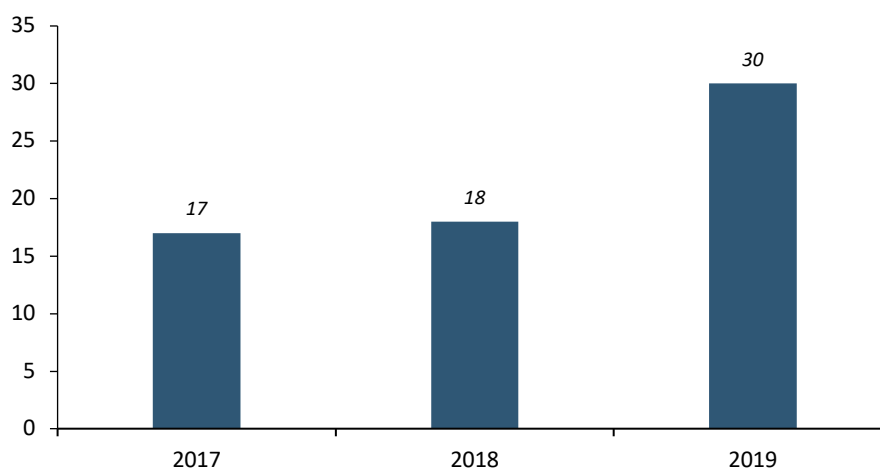
Figuren viser at omsøkte midler per år er mer enn doblet, fra 16,1 millioner kroner i 2017 til 36,8 millioner kroner i 2019 (2019-kroner). I samme periode økte årlige tildelte midler fra 5,9 millioner kroner til 13,1 millioner kroner (2019-kroner). Tildelt beløp har dermed utgjort mindre enn halvparten av samlede omsøkte beløp i samtlige år (37 prosent i 2017, 25 prosent i 2018 og 36 prosent i 2019). Enkeltpålegg innvilget for et år varierer fra 40 000 til 1,5 millioner kroner.

Ifølge Bufdir er det ikke én enkelt forklaring på hvorfor det har vært en økning i omsøkte midler fra 2017 til 2018 og 2019. Én mulighet er at ordningen har blitt bedre kjent blant søkere. Flere kan også ha søkt som et resultat av at potten med tilgjengelige midler har blitt større i foregående år.²

I 2018 og 2019 ble det også gitt øremerkede tilskudd til Stiftelsen SOR gjennom tilskuddsordningen. De har fått øremerket 4,2 millioner kroner årlig i statsbudsjettet til prosjektet «Helt Med».

Figur 2.2 gir en oversikt over antall tiltak som årlig har mottatt tilskudd gjennom tilskuddsordningen. Antall tiltak som er tildelt midler har økt årlig, i tråd med at det samlede tildelte beløpet har økt. Samtidig har den gjennomsnittlige størrelsen på omsøkt beløp per tiltak økt fra 2017 til 2018, for deretter å falle i 2019.

Figur 2.2 Antall tiltak som det årlig er tildelt tilskudd til i perioden 2017-2019



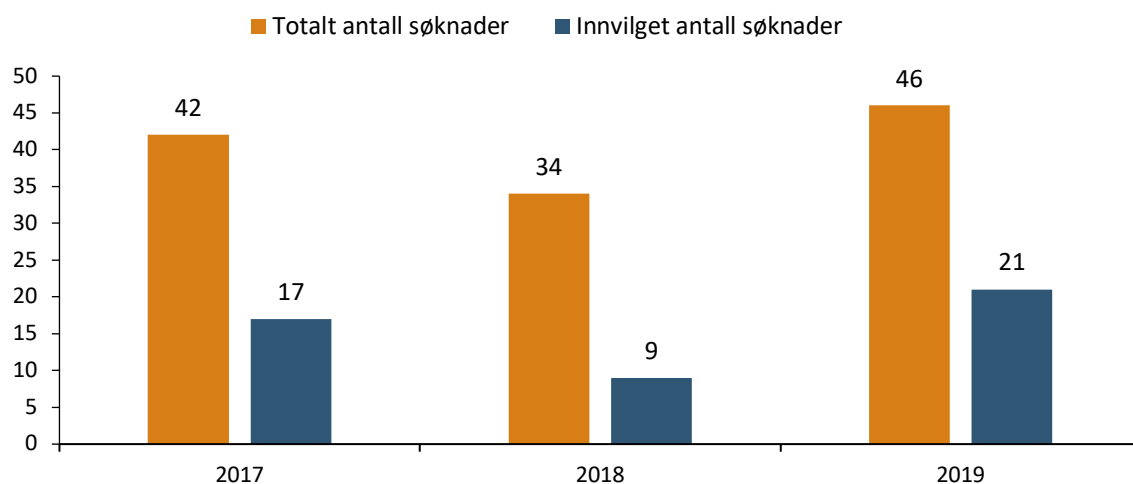
Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (2019)

Totalt antall tiltak som er tildelt midler er færre enn summen av de årlige tiltakene i Figur 2.2. Dersom en søker har fått innvilget flerårige midler, vises tiltaket i samtlige år det utbetales midler.

For å få en bedre forståelse av søknadsmassen har vi laget en oversikt over antall årlige mottatte og innvilgede søknader, som vist i Figur 2.3. **Feil! Fant ikke referanseilden..** Dette er søknader for de unike tiltakene som er vurdert av Bufdir i perioden 2017-2019. I 2017 vurderte Bufdir 42 nye søknader, hvorav 17 fikk innvilget tilsagn om tilskudd. Antall søknader mottatt i 2018 er noe lavere (34 søknader), for deretter å øke igjen i 2019 (46 søknader). Antall nye tiltak som årlig har fått innvilget tilskudd varierer mellom 9 og 21. Til sammen er det sendt inn 122 søknader over de tre evalueringsårene, hvorav 47 ble innvilget tilskudd (39 prosent).

² Søkerne vet ikke nødvendigvis hvor stor potten er når de søker.

Figur 2.3 Årlige antall søknader mottatt og innvilget i perioden 2017-2019*



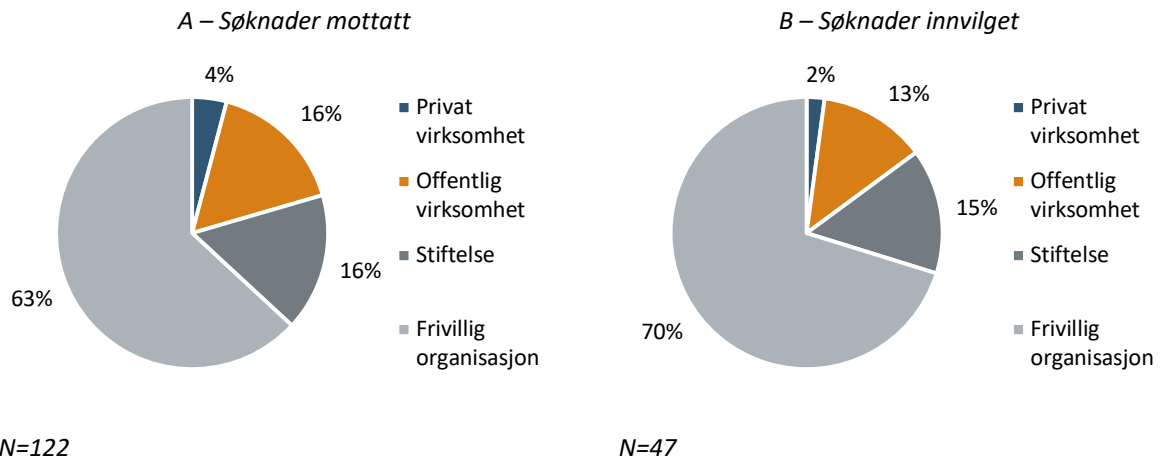
*I løpet av de tre årene ble det søkt om tilskudd til 122 tiltak og 47 tiltak ble innvilget. Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (2019)

2.2 Hvem søker og mottar tilskudd?

De som kan søke om midler fra tilskuddsordningen gjennom hele evalueringsperioden er frivillige organisasjoner, stiftelser med eget organisasjonsnummer, kommuner og fylkeskommuner. De frivillige organisasjonene må ha et tydelig sosialt formål, ikke ha økonomisk motiv eller ta ut utbytte, og det sentrale i virksomheten må være å arbeide for å avhjelpe sosiale behov i samfunnet eller for bestemte utsatte grupper. Tildelte midler til kommuner kan ikke benyttes til å finansiere lovpålagte offentlige oppgaver. For 2017 og 2018 var det også mulig for private virksomheter å søke, da formuleringen lød «Målgruppen for tilskuddsordningen er frivillige organisasjoner og andre aktører som arbeider for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Aktører som primært driver på forretningsmessig basis vil ikke bli prioritert».

I Figur 2.4 har vi fordelt antall mottatte og innvilgede søknader etter type søker. Frivillige organisasjoner står for 63 prosent av innsendte søknader, mens stiftelser og offentlige virksomheter, det vil si kommuner, fylkeskommuner og ett universitet, har hver sendt inn 16 prosent av søknadene. Kun fem private virksomheter har søkt om tilskudd, og kun én privat virksomhet fikk i 2017 tilsagn om tilskudd. Frivillige organisasjoner står for 70 prosent av de innvilgede søknadene, mens stiftelser og offentlige virksomheter står for hhv. 15 og 13 prosent.

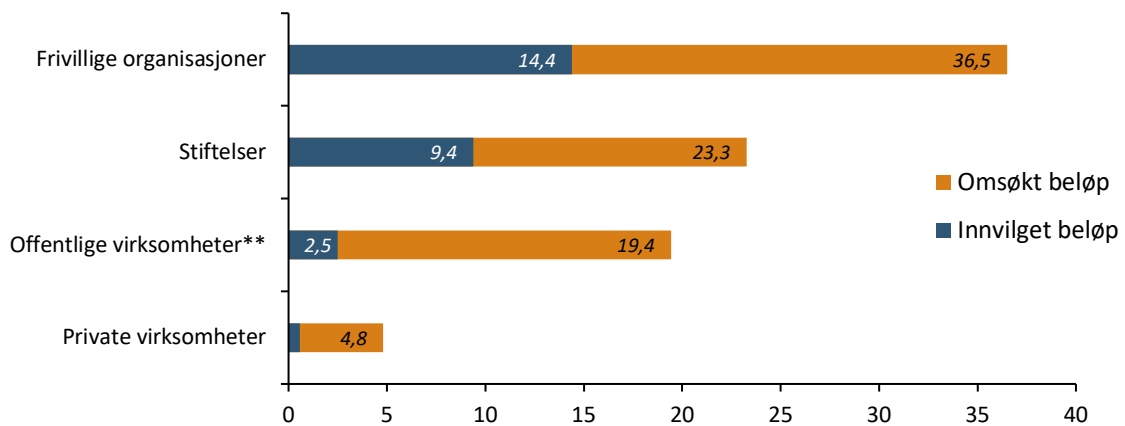
Figur 2.4 Andel av antall mottatte og innvilgede søknader fordelt etter type tilskuddsmottaker, i prosent for perioden 2017-2019.



Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (2019)

Figur 2.5 viser forholdet mellom omsøkt og innvilget beløp fordelt på de ulike målgruppene i perioden 2017-2019. Frivillige organisasjoner både søkte om og fikk innvilget mest tilskudd, i tråd med at de også utgjør brorparten av søkermassen. Tildelte midler som andel av omsøkt beløp er imidlertid omtrent likt mellom frivillige organisasjoner og stiftelser. Begge gruppene har fått tildelt rundt 40 prosent av det de søkte om i perioden 2017-2019. Offentlige aktører, som kommuner, fylkeskommuner og universitet, og private aktører har mottatt en lavere andel av det omsøkte beløpet. Begge grupper har fått tildelt rundt 13 prosent av det samlede beløpet de søkte om.

Figur 2.5 Samlet omsøkt og innvilget tilskuddsbeløp i millioner 2019-kroner fordelt etter grupper tilskuddsmottakere for perioden 2017-2019*



*Samlet fra 2017 til 2019 ble det omsøkt om 84 millioner kroner og 27 millioner kroner ble innvilget. **Offentlig virksomheter inkluderer kommuner, fylkeskommuner og utdanningsinstitusjoner, hvor kommuner står for majoriteten av beløpet. Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (2019)

Rundt en tredjedel av søkerne har mottatt tilskudd i alle tre årene. Samtlige av disse er frivillige organisasjoner eller stiftelser. Aktørene omfatter både organisasjoner som har fått innvilget treårig støtte i 2017, men ikke har fått innvilget senere søknader, og organisasjoner som har fått støtte til flere prosjekter over treårsperioden.

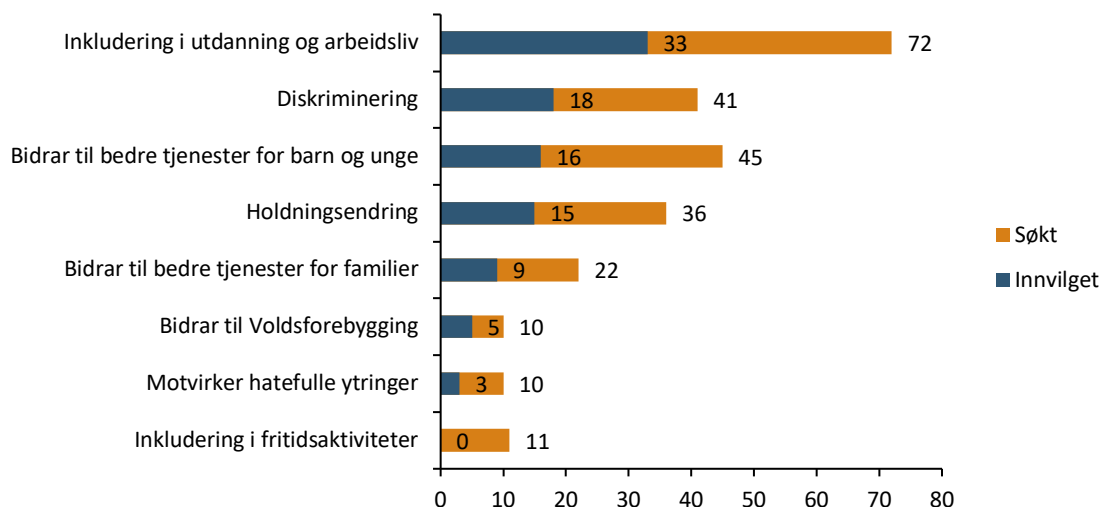
Eksempelvis har Abloom fått støtte til et treårig tiltak i 2017, mens Stiftelsen Kvinneuniversitetet har fått støtte til tre unike tiltak, to av dem flerårige, ett ettårig. Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF) har fått innvilget tilskudd til tre ulike ettårige tiltak.

Til sammen er det 29 unike aktører som har mottatt tilskudd til 47 unike tiltak, hvorav 17 av tiltakene er finansiert med flerårige midler.

2.3 Hvilke typer prioriteringer er tiltakene rettet mot?

Som nevnt i avsnitt 1.1, ble det i 2017 og 2018 fastsatte Bufdir fem prioriteringskriterier, mens det for 2019 var tre kriterier. Figur 2.6 viser fordeling av antall tiltak med tilsagn om tilskudd basert på hvilke prioriteringskriterier søkerne har krysset av på. Søkerne har kunnet krysse av på flere prioriteringskriterier. Vi har foretatt enkelte justeringer for at kriteriene på tvers av år skal bli sammenlignbare.³ Flest søkere (72) har huket av på at tiltaket vil bidra til «inkludering i utdanning og arbeidsliv», mens 41 tiltak er oppgitt å tilfredsstille kriteriet «diskriminering», tett etterfulgt av «bidrar til bedre tjenester for barn og unge» og «holdningsendring». Det er størst andel innvilgede tiltak (50 prosent) blant tiltak som skal «bidra til voldsforebygging», tett etterfulgt av «inkludering i utdanning og arbeidsliv» (46 prosent). Kun tre tiltak oppgitt å være rettet mot å motvirke hatefulle ytringer er innvilget, mens det ikke er noen innvilgede tiltak som retter seg direkte mot «inkludering i fritidsaktiviteter».

Figur 2.6 Tiltak som det er søkt om tilskudd til fordelt på Bufdir sine prioriteringskriterier i perioden 2017-2019*

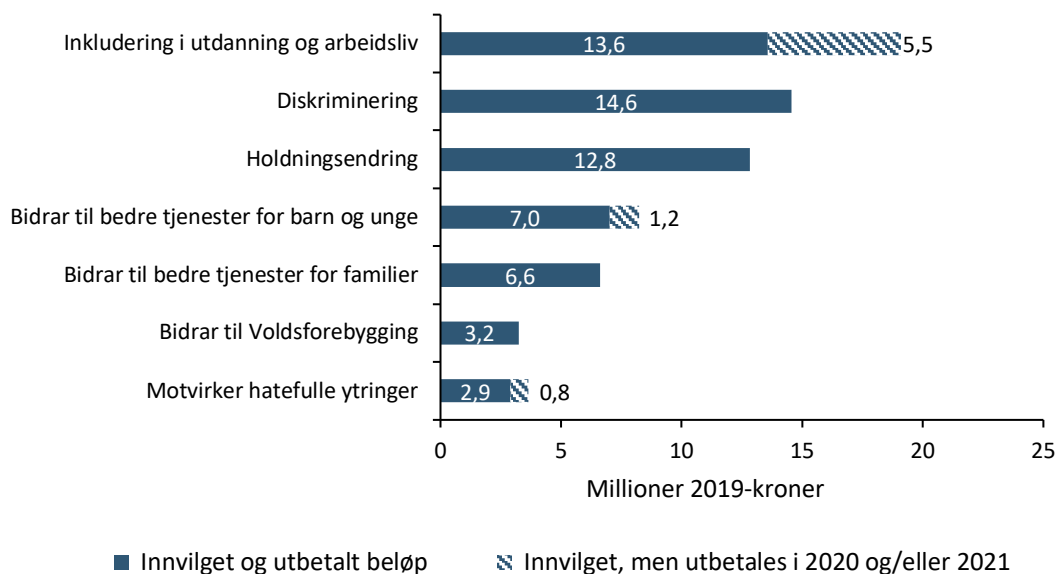


*Søkerne har hatt muligheten til å krysse av for flere prioriteringskriterier. Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (2019)

³ Vi har tatt utgangspunkt i kriteriet «inkludering i utdanning, arbeidsliv og fritidsaktiviteter», som gjaldt i 2018, og vurdert hvorvidt det er tiltak som retter seg mot fritidsaktiviteter. For søknadene som er innvilget er det kun ett tiltak som innebærer et fritidselement, men dette inkluderer også rehabilitering og arbeidsinkludering. Det er dermed ingen av tiltakene innenfor dette prioriteringskriteriet som kan sies å være utelukkende rettet mot fritidsaktiviteter. For avslåtte søknader er det derimot 11 søknader som retter seg mot inkludering i fritidsaktiviteter som vi har tatt ut i en egen kategori. Vi har deretter slått kategorien fra 2017 «gjøre arbeidslivet mer tilgjengelig» og «inkludering i utdanning, arbeidsliv og fritidsaktiviteter» fra 2018, sammen med 2019-kriteriene «inkludering i utdanning» og «inkludering i arbeidsliv».

Figur 2.7 viser den innvilgede summen fordelt på prioriteringskriteriene. Figuren viser innvilgede beløp i evalueringsperioden, 2017-2019, inkludert det som skal utbetales for flerårige tiltak i 2020 og 2021 (skravert søyle). Vi ser at det er tildelt størst beløp til tiltak som bidrar til inkludering i arbeidsliv og utdanning, men at det for evalueringsårene er utbetalt mest midler til tiltak rettet mot diskriminering. I tillegg er det gitt 4,2 millioner kroner i øremerkede tilskudd til tiltaket «Helt Med», som også er rettet mot inkludering i arbeidsliv. Sistnevnte beløp er ikke med i figuren under.

Figur 2.7 Innvilget sum for tiltakene som har fått tilsagn, fordelt på Bufdir sine prioriteringskriterier i perioden 2017-2019, i 2019-kroner*



*Søkerne har mulighet til å huke av for flere prioriteringskriterier. Skravert del av figuren viser fremtidige summer innvilget for flerårige tiltak. Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (2019)

2.4 Hvilke målgrupper er tiltakene som mottar tilskudd rettet mot?

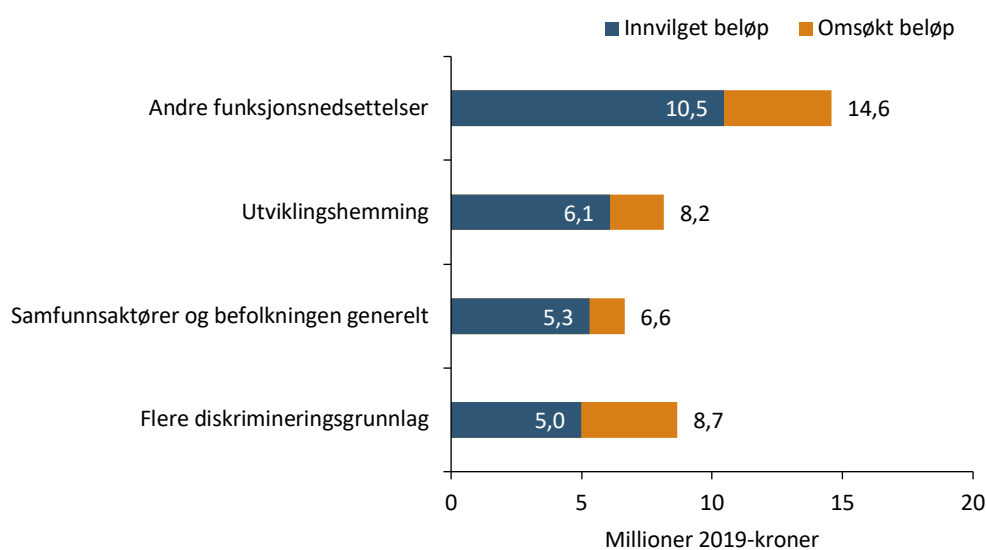
I rundskrivet beskrives målgruppen for tilskuddsordningen som personer med funksjonsnedsettelse. Dette er en bred definisjon med flere undergrupper. Basert på datamaterialet og innspill fra Bufdir har vi kategorisert de ulike innvilgede tiltakene basert på hva som fremstår å være hovedmålgruppen for tiltakene. Dette baserer seg igjen på aktørenes egen beskrivelse av målgruppen for tiltaket i søknadene. Vi skiller mellom personer med andre funksjonsnedsettelser, personer med utviklingshemming, personer som diskrimineres på flere grunnlag og samfunnsaktører og befolkningen generelt.

Figur 2.8 viser omsøkt og tildelt beløp fordelt på hvilken av de ovennevnte målgruppene tiltakene retter seg mot. Som det fremgår av figuren, gis det mest midler til tiltak som rettes mot personer med andre funksjonsnedsettelser (10,5 millioner). Tilskuddsmottakerne som har rettet tiltak mot denne gruppen får også tildelt 72 prosent av midlene de søker om. Dersom vi ser spesielt på tiltak rettet mot barn og unge med andre funksjonsnedsettelser fra denne kategorien, ser vi at det er søkt om 4,6 millioner kroner i tilskudd til tiltak mot denne gruppen, hvorav 98 prosent er innvilget. Barn og unge ser ut til være prioritert av Bufdir. Videre tildeles om lag en fjerdedel av tilskuddsordningens midler til tiltak rettet mot personer med utviklingshemming (23 prosent), som også får tildelt 74 prosent av midlene det ble søkt om. Tiltak rettet mot personer med flere

diskrimineringsgrunnlag eller samfunnsaktører og befolkningen generelt får om lag 20 prosent hver av den totale tildelte potten, og henholdsvis 57 og 80 prosent innvilget av midlene de søkte om.

Tiltakene som er rettet mot samfunnsaktører og befolkningen generelt, retter seg i stor grad mot beslutnings-takere. Her er det stor variasjon i hvem dette omfatter. Dette kan være alt fra folkevalgte og jurister, til skoleledelse og NAV-ansatte. I flere av søknadene oppgir søkerne også at tiltaket skal resultere i endrede holdninger for den øvrige befolkningen. Søkere med denne gruppen som målgruppe har fått innvilget høyest andel av omsøkte beløp.

Figur 2.8 Omsøkt og innvilget tilskudd i millioner 2019-kroner fordelt på målgruppe*



*Kategorien «flere diskrimineringsgrunnlag» omfatter tiltak som retter seg mot personer som både har en funksjonsnedsettelse og kan diskrimineres på bakgrunn av andre karakteristikk, for eksempel kjønn eller etnisitet. Tiltakene som er kategorisert som «andre funksjonsnedsettelse» er tiltakene som er rettet mot personer med funksjonsnedsettelse generelt, barn og unge med funksjonsnedsettelse, eller andre konkrete former for funksjonsnedsettelse enn utviklingshemming. Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (2019).

3. Tilskuddsordningens utløsende effekt

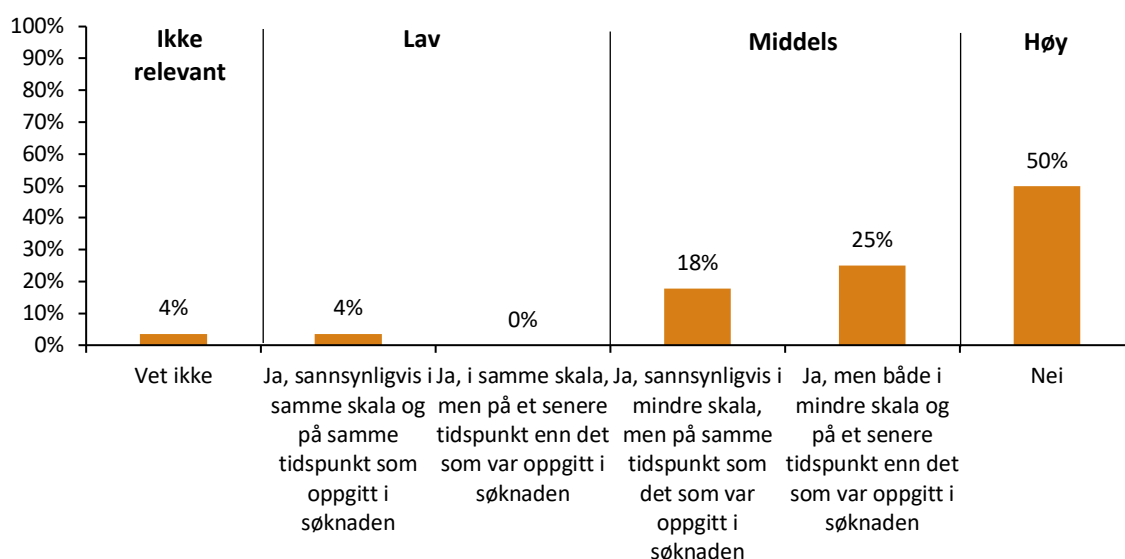
Rundt halvparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen vår oppgir at tiltaket sannsynligvis ikke ville blitt gjennomført uten tilskudd. Det indikerer at for disse har tilskuddsordningen en høy utløsende effekt. De resterende tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de trolig ville gjennomført tiltaket i mindre skala og/eller på et senere tidspunkt. Disse kjennetegnes ved at de ofte har mer egenfinansiering og/eller mulighet til å få midler gjennom andre ordninger. Tilsvarende mønster finner vi for søkere med avslag på tilskudd som har besvart spørreundersøkelsen vår. Rundt halvparten oppgir at de ikke har gjennomført tiltaket de søkte om tilskudd til, og derigjennom kan sies å representere prosjekter med høy utløsende effekt. Sammenligning av ordningens utløsende effekt opp mot lignende ordninger taler for at den utløsende effekten av tilskuddet verken er spesielt høy eller lav. Det at rundt halvparten av respondentene på spørreundersøkelsen oppgir at tiltaket i lav eller middels grad ville blitt realisert uten tilskuddsmidler, taler for at det er et uutnyttet potensial for å øke den utløsende effekten av ordningen. Et annet argument for at det er mulig å øke den utløsende effekten er at rundt 50 prosent av søkerne som har besvart spørreundersøkelsen som ikke fikk tilskuddsmidler, heller ikke gjennomførte tiltakene.

3.1 Prosjekter som har mottatt tilskudd

For å kunne vurdere måloppnåelsen til tilskuddsordningen må vi først vurdere om tilskuddene bidrar til å utløse tiltak som ellers ikke ville blitt realisert, det vil si tilskuddsordningens addisjonalitet. Dersom tiltakene uansett hadde blitt gjennomført i samme skala og på samme tidspunkt, har ikke tilskuddsordningen bidratt til å nå sine mål, uavhengig av hvor gode tiltakene som er gjennomført med disse midlene er.

Vi har bedt tilskuddsmottakerne om å vurdere om tiltakene som fikk tilskudd gjennom tilskuddsordningen i perioden 2017-2019 ville blitt gjennomført dersom de ikke mottok tilskudd. Som vist i Figur 3.1, svarte 50 prosent av respondentene som har besvart spørreundersøkelsen at prosjektene sannsynligvis ikke ville blitt gjennomført uten tilskuddsmidlene. Dette kan tyde på at for 14 av tiltakene har ordningens addisjonalitet vært høy. Én av fire tilskuddsmottakere svarte at tiltaket sannsynligvis ville blitt gjennomført, men da i mindre skala og/eller på et senere tidspunkt. Kun én aktør oppgir at tiltaket sannsynligvis ville blitt gjennomført i samme skala og på samme tidspunkt som oppgitt i søknaden, selv uten tilskuddet.

Figur 3.1 Tilskuddsmottakernes svar på hvorvidt tiltaket hadde blitt realisert uten tilskuddsmidler fra Bufdir*



*N=28 av 47. Kilde: Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019.

I intervjuene trekker flere tilskuddsmottakere frem at de ikke kunne gjennomført tiltakene uten tilskudd, eller at de ville ha måtte redusert aktivitetsnivået. For enkelte tiltak ville det resultert i mindre formidlingsarbeid. Flere av tilskuddsmottakerne som er intervjuet påpeker at de ikke kunne fått midler til det omsøkte tiltaket gjennom andre ordninger. Dette til forskjell fra én annen tilskuddsmottaker som i intervju viser til at de i stedet finansierte tiltaket med midler fra Stiftelsen Dam. På spørsmål om hva som ville skjedd med aktivitetene dersom de hadde fått mindre i tilskudd, viser flere til at særlig aktiviteter knyttet til formidling ville blitt nedskalert.

Addisjonaliteten kan være noe lavere enn svarene over tyder på. For det første kan respondentene ha insentiver til å tillegge tilskuddet en større effekt enn det faktisk har, for å sikre fortsatt tilgang til midler. For det andre er det svært vanskelig å si sikkert hva som hadde skjedd dersom prosjektet ikke hadde blitt tildelt tilskudd. Tilskuddsmottakerne kunne ha prioritert midler annerledes, eller frivillige aktører kunne ha mobilisert ressurser for å gjennomføre foreslåtte prosjekter. Det er derfor vanskelig å si hva den reelle utløsende effekten er.

Det er interessant å undersøke i hvilken grad tiltak med rapportert høy addisjonalitet har spesielle kjennetegn. Ved å koble svarene på addisjonalitetsspørsmålet fra spørreundersøkelsen med data fra Bufdir sin tilskuddsdatabase, testet vi i hvilken grad tiltak med høy rapportert addisjonalitet skiller seg fra tiltak med middels/lav addisjonalitet. Vi har også testet i hvilken grad kommuner med høy addisjonalitet skiller seg fra kommuner med middels/høy addisjonalitet for variablene

- omsøkt beløp
- innvilget beløp
- omfanget av annen finansiering (eksempelvis egenfinansiering og andre tilskudd)
- samlet poengscore i Bufdir sin evaluering av søknaden
- samarbeid med andre (ja eller nei)
- søkt eller mottatt støtte fra andre enn Bufdir

Resultatene er vist i Tabell 3.1. Som vi ser fra tabellen er analysen basert på relativt få observasjoner, så enkeltobservasjoner kan påvirke resultatene. Vi skal derfor være varsomme med å konkludere med at det er statistiske sammenhenger i data. Analysen taler imidlertid for at tilskuddsmottakere med rapportert middels/lav addisjonalitet har høyere finansiering (eksempelvis egenfinansiering og andre tilskudd) enn tilskuddsmottakere som rapporterer høy addisjonalitet. Tilskuddsmottakere med høy addisjonalitet har også i mindre grad søkt eller mottatt støtte fra andre enn Bufdir. Det er også interessant å se det i liten grad er en sammenheng mellom addisjonaliteten av tiltakene og:

- størrelsen på beløpet det søkes om
- beløpet som innvilges
- Bufdir sin vurdering (i form av poengscore fra null til 100, omtalt nærmere i avsnitt 6.2) av søknadene
- om tiltaket det søkes om omfatter samarbeid mellom flere aktører

I lys av at samlet vurdering/poengscore i liten grad varierer mellom søknader med høy addisjonalitet og middels/lav addisjonalitet er det grunn til å vurdere nærmere om kriteriene for å vurdere søknadene bør endres. Dette er noe vi omtaler nærmere i kapittel 8.

Tabell 3.1 Resultater av tosidig T-test blant tilskuddsmottakere som har oppgitt at prosjektet har høy addisjonalitet og blant de som har svart at de har middels/lav addisjonalitet, for hele perioden 2017-19

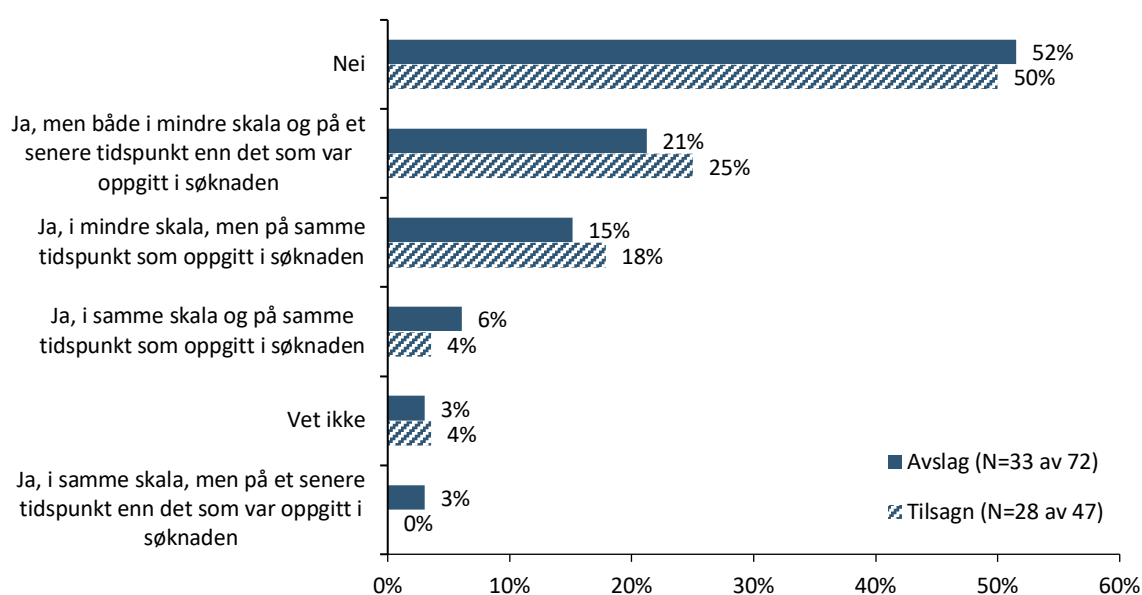
Variabel	Addisjonalitet		Gjennomsnittlig verdi		T-verdi	Statistisk signifikant*
	Høy	Middels/lav	Høy	Middels/lav		
Omsøkt beløp	14	13	822 677	835 176	0,03	Nei
Innvilget beløp	14	13	591 226	500 912	0,31	Nei
Annen finansiering	14	13	97 837	1 076 529	1,90	Ja
Samlet poengscore	14	13	78,4	78,7	0,06	Nei
Samarbeid med andre**	14	13	0,79	0,77	0,10	Nei
Søkt eller mottatt støtte fra andre enn Bufdir**	14	13	0,07	0,38	2,03	Ja

*Fem prosent signifikansnivå. **Disse to variablene er dummyvariable som har verdien én hvis samarbeid eller søkt/mottatt støtte fra andre enn Bufdir, null ellers. N=27 Kilde: Bufdir og spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere, bearbeidet av Menon Economics.

3.2 Avslåtte søknader

Analysene over inkluderer kun respondenter som har fått innvilget søknader om tilskudd. Som en kvalitetssikring av resultatene, har vi spurt de aktørene som har fått avslag på søknad om tilskudd om søkte tiltak ble gjennomført uten tilskudd. Dersom tiltakene som ikke får tildelt midler uansett blir gjennomført, er det et argument for at addisjonaliteten er lavere enn beskrevet i avsnitt 3.1. Som vi ser av Figur 3.2, svarer i overkant av halvparten av respondentene som har besvart spørreundersøkelsen at de ikke har gjennomført tiltaket uten tilskuddsmidler fra denne tilskuddsordningen. I underkant av 40 prosent av respondentene oppgir at tiltaket har blitt realisert uten tilskudd fra denne ordningen, men at tiltaket da er gjennomført i mindre skala og/eller på et senere tidspunkt enn det som var oppgitt i søknaden til Bufdir. Seks prosent, det vil si to tilskuddsmottaker, oppgir at de har gjennomført tiltaket i samme skala og på samme tidspunkt som oppgitt i søknaden.

Figur 3.2 Søkere som har fått avslag sitt svar på hvorvidt tiltaket ble realisert uten tilskuddsmidler fra Bufdir



Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd.

Over 40 prosent av respondentene som har besvart spørreundersøkelsen (av de som har søkt, men ikke fått innvilget tilskudd) oppgir at tiltakene uansett blir gjennomført, i hovedsak i mindre skala og/eller på et senere tidspunkt. Dette kan tyde på at mange av søkerne har hatt mulighet til å hente inn midler fra andre kanaler, at de brukte mer av egne midler eller at de har sett det som hensiktsmessig å gjennomføre en nedskalert eller forsinket versjon av tiltaket med egenfinansiering. Samtidig oppgir 50 prosent av respondentene at tiltaket de søkte om men ikke fikk midler til, ikke blir gjennomført. Det kan det være flere årsaker til. Tiltakene kan være mindre i tråd med ordningens formål, tildelings- og prioriteringskriterier, dårligere begrunnet, osv.

Dersom vi sammenligner svarene for de avslåtte prosjektene med svarene for prosjektene som fikk tilsagn, ser vi at svarene sammenfaller. Dette er et argument for at rapportert addisjonalitet fra de som har mottatt tilskudd stemmer, se avsnitt 3.1. Dersom andelen som hevder at tilskuddet var avgjørende for gjennomføringen var høyere for tiltakene som fikk tilskudd enn for dem som fikk avslag, ville det indikere at tilskuddet ikke var så utløsende likevel. Her ser vi imidlertid at andelen som mener tilskuddet er helt avgjørende (andelen «Nei») er omtrent den samme for tiltakene som ble avslått, som for tiltakene som fikk tilsagn.

I spørreundersøkelsen til søkere som har fått avslag stilte vi spørsmål om hva som var avgjørende for at de ikke fikk realisert tiltaket. Alle svarte at manglende finansiering var avgjørende for at tiltaket ikke ble realisert. I evalueringen har vi sett spesielt på om avslåtte søknader som rapporterer om høy addisjonalitet skiller seg fra innvilgede søknader med høy addisjonalitet. Et funn, som vi kommer nærmere tilbake til i kapittel 6, er at søknader som får avslag i gjennomsnitt bruker mindre tid på å utarbeide søknadene. En analyse av rapportert tidsbruk ved å utarbeide søknader forteller oss at det i gjennomsnitt legges ned nesten dobbelt så mye ressurser (23 timer) på innvilgede søknader med påstått høy addisjonalitet som for avslåtte søknader med påstått høy addisjonalitet (13 timer). En mulighet er at forskjeller i tidsbruk gjenspeiler type søker er, en stiftelse med ansatte vil for eksempel ha mer ressurs tilgjengelig for søknadsskriving enn frivillige organisasjoner som i større grad er avhengig av frivilliges innsats. Utover dette har vi ikke identifisert ytterligere likhetstrekk eller forskjeller mellom de to kategoriene av søknader.

3.3 Sammenligning med andre ordninger

For å si noe om den rapporterte addisjonaliteten fra tilskuddsmottakerne er høy eller lav, er det nyttig å se til andre tilskuddsevalueringer. Det mest interessante er å vurdere addisjonaliteten ved tilskuddsordningen opp mot sammenlignbare ordninger. Det kan for eksempel være tilskuddsordninger mot samme eller tilgrensende målgruppe. I arbeidet med denne evalueringen har vi imidlertid ikke identifisert gjennomførte evalueringer av tilskuddsordninger rettet mot samme eller tilgrensende målgruppe, som vurderer addisjonalitet eksplisitt. Menon Economics kan imidlertid vise til en lang rekke med evalueringer av nasjonale tilskuddsordninger rettet mot frivillige organisasjoner, kommuner og fylkeskommuner der vi har vurdert addisjonalitet eksplisitt. I Tabell 3.1 gis en oversikt over aktuelle evalueringer, målgruppe og andelen av tilskuddsmottakerne som melder om høy addisjonalitet. Som vi ser fra tabellen under, melder ikke tilskuddsmottakerne om spesielt høy eller lav addisjonalitet i forhold til andre ordninger som Menon nylig har evaluert. Det at rundt halvparten av respondentene på spørreundersøkelsen oppgir at tiltaket i lav eller middels grad ville blitt realisert uten tilskuddsmidler, taler for at det er et utnyttet potensial for å øke den utløsende effekten av ordningen. Et annet argument for at det er mulig å øke den utløsende effekten er at rundt 50 prosent av søkerne som har besvart spørreundersøkelsen som ikke fikk tilskuddsmidler, heller ikke gjennomførte tiltakene. Det er imidlertid rimelig å forvente at måloppnåelsen med de avviste søknadene er gjennomgående lavere enn søknadene som har mottatt tilskudd.

Tabell 3.2

Rapportert addisjonalitet i tilskuddsevalueringer Menon tidligere har gjennomført

Evaluerer av:	Tilskuddet er gitt til	Målgruppe for tiltakene som det er mottatt tilskudd til	Andel av tilskuddsmottakere som rapporterer høy addisjonalitet, i prosent*	Antall svar og svarandel
Tilskudd til kulturminner i kommunene (2020)**	Kommuner	Kommuner	43,1	203 av 363 tilskuddsmottakere svarte (55,9 prosent)
Tilskudd til klimatiltak i kommunene (2019)	Kommuner og fylkeskommuner	Kommuner og fylkeskommuner	49,0	344 av 593 tilskuddsmottakere svarte (58 prosent)
Investeringsstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem (2019)	Kommuner	Personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester	60,0	155 av 352 tilskuddsmottakere svarte (44 prosent)
Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn (2018)	Frivillig sektor	Personer med innvandrerbakgrunn	58,3	23 av 32 tilskuddsmottaker svarte (71,8 prosent)
Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse	Frivillig sektor, stiftelser og kommuner	Personer med funksjonsnedsettelse	50,0	28 av 47 tilskuddsmottaker svarte (59,6 prosent)

*Høy addisjonalitet defineres her som at tilskuddsmottaker ikke ville iverksatt aktiviteten de fikk tilskudd til uten tilskudd.

**Rapport ikke offentliggjort enda. Kilde: Menon Economics, se referanseliste for mer informasjon om Menon-rapportene

3.4 Tilgrensende ordninger

Ordningens addisjonalitet og effekt kan påvirkes av eventuelle overlappende virkemidler. Tilskuddsordningen har en bred målgruppe og en bred målsetting, og en kan derfor vente at midlene kan ha grenseflater, og eventuelt overlappe, med andre ordninger. I tillegg har ordningen et brede tildelingskriterier og har vært rettet inn mot et bredt spekter av prioriteringskriterier, som vist i vedlegg 1.

Basert på vår kartlegging, intervjuer med tilskuddsmottakere og samtaler med Bufdir er det seks ordninger som utmerker seg hva gjelder målgruppe og formål. Disse er nærmere omtalt i Tabell 3.3. Samtlige ordninger har mer eller mindre samme målgruppe som tilskuddsordningen som evalueres her, nemlig personer med funksjonsnedsettelse. Ordningene kan også sies å ha samme overordnede formål om å bedre levekår og livskvalitet for målgruppen. Samtidig overlapper formålene til de andre ordningene i varierende grad med *prioriteringskriteriene* til ordningen som evalueres. Formålet til ordningen *Fritidstiltak for personer med funksjonsnedsettelse* overlapper med ett av prioriteringskriteriene for 2018, om å bidra til inkludering i fritidsaktiviteter, utdanning eller arbeidsliv. Samtidig presiserte Bufdir i utlysningen at de prioriterer utviklingen av fritidsaktiviteter, og ikke

gjennomføringen av aktivitetstilbud. Den reelle overlappen i tiltak er dermed trolig begrenset. *Stiftelsen Dam (Helse og Forskning)* har i stedet fokus på helsedimensjonen av levekår. Dette er ikke et levekårsområde som er konkretisert i prioriteringskriteriene til ordningen vi evaluerer her, men helsedimensjonen kan likevel inngå i enkelte av prioriteringskriteriene, eksempelvis bedre tjenester til barn og unge. Tilsvarende ser vi for ordningen *Kompetansehevede tiltak i tjenestene til personer med utviklingshemming*. Også her står helse i fokus. Tilskuddsordningen *Universell utforming - kunnskapsutvikling, kompetanseheving og informasjon* har samme målgruppe, og i likhet med tildelingskriteriene til ordningen vi evaluerer her, som presiserer at ordningen blant annet skal bidra til å generere og spre kunnskap, gir også denne ordningen midler til kunnskapsutvikling og informasjonsspredning. Her er det dermed en viss grad av overlapp, selv om det er mindre opplagt hvordan midlene prioriteres (*prioriteringskriteriene*) overlapper med universell utforming. Ordningen *Grunntilskudd til hovedorganisasjonene for funksjonshemmede* har som mål å sikre et godt tilrettelagt opplæringsstilbud til personer med særskilt opplæringsbehov, og overlapper dermed med prioriteringskriteriet inkludering i utdanning. Samtidig gis det utelukkende grunntilskudd til tre av organisasjonene som inngår i søkermassen til tilskuddsordningen vi evaluerer her, og hovedfokus synes å være på spesialpedagogikk. Ordningen med grunntilskudd vil dermed trolig gi tilskudd til mange tiltakene som har fått tilskudd gjennom ordningen vi evaluerer her, inkludert på utdanningsfeltet.

I tillegg de ordningene som er omtalt i tabellen er det enkelte andre ordninger, som for eksempel TUBFRIM og Prinsesse Märtha Louises Fond, som støtter tiltak rettet mot barn og unge med funksjonshemming, mens NAV har en rekke virkemidler og tiltak hvis mål sammenfaller med prioriteringskriteriet «inkludering i arbeidsliv», eksempelvis tilskudd for å dekke lønnsutgifter for arbeidstakere i en periode. Disse vil dermed også være tilgrensende til ordningen vi evaluerer her. Vi kan heller ikke utelukke at det er andre ordninger som kan være tilgrensende, både ordninger som personer med funksjonsnedsettelse som målgruppe, og ordninger som har samme formål som prioriteringskriteriene, eksempelvis tilskuddsordningen til spesielle rettshjelpstiltak som har grenseflater med prioriteringskriteriet «diskriminering». Det brede antall ordninger er et argument for at det bør gjennomføres en områdegjennomgang av ordninger rettet mot målgruppen.

Tabell 3.3 Tilgrensende virkemidler

Tilskudds-ordning	Forvalter	Mål	Målgruppe	Tilskuddsmottakere
Fritidstiltak for personer med funksjonsnedsettelse	Bufdir	Å gi frivillige organisasjoner og stiftelser / det sivile samfunnet mulighet til å arrangere gode ferie- og velferdstiltak for personer med funksjonsnedsettelse	Personer med funksjonsnedsettelse	Frivillige organisasjoner og stiftelser med eget organisasjonsnummer
Stiftelsen Dam - Helse	Stiftelsen Dam	Å støtte <i>tidsavgrensede helseprosjekter og -tiltak</i> rettet mot målgrupper i Norge som fremmer levekår, fysisk og psykisk helse, mestring, livskvalitet eller sosial deltakelse	Funksjonshemmede, kronisk syke, akutt syke, pårørende og andre nærstående	Frivillige organisasjoner med helseformål og søkerrett hos Stiftelsen Dam

Stiftelsen Dam - Forskning	Stiftelsen Dam	Å gi støtte til <i>helseforskning</i> rettet mot målgrupper i Norge som bidrar til å fremme levekår, fysisk og psykisk helse, mestring, livskvalitet eller sosial deltakelse	Ikke oppgitt	Høgskole, helseforetak, universitet, instituttsektor eller kompetansesentra
Kompetansehevede tiltak i tjenestene til personer med utviklingshemming	Helse- direktoratet	Å styrke fag- og tjenesteutvikling og kompetanseheving hos personell som yter tjenester til personer med utviklingshemming	Personer med utviklingshemming	Kommuner
Universell utforming – kunnskapsutvikling, kompetanseheving og informasjon	Bufdir	Å utvikle og styrke gjennomføringen av universell utforming som samfunns-kvalitet og bedre livskvalitet og likestilling for personer med nedsatt funksjonsevne	Personer med funksjonsnedsettelse	Offentlige og private institusjoner, stiftelser, forskningsinstitusjoner og organisasjoner
Grunntilskudd til hovedorganisasjonene for funksjonshemmede	Udir	At barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov har et godt tilrettelagt opplæringstilbud	Barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov	Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FAFO), Samarbeidsforumet for funksjonshemmede (SAFO) og Unge funksjonshemmede

Både i intervjuene og i spørreundersøkelsen har vi bedt tilskuddsmottakerne oppgi hvorvidt de fikk støtte til tiltaket gjennom andre tilskuddsordninger. Kun fem av 28 tilskuddsmottakere oppgir i spørreundersøkelsen å ha fått midler fra andre ordninger, i tråd med hva de også viser til i intervjuene. De nevner å ha mottatt midler fra Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging, Helsedirektoratet og gjennom områdeløftmidler, men nevner ikke gjennom hvilke ordninger. Vi har også intervjuet to tilskuddsmottakere som ikke har svart på spørreundersøkelsen som oppgir å ha fått støtte til tiltak av Stiftelsen Dam. Det er også flere av de intervjuede tilskuddsmottakerne som nevner Stiftelsen Dam som enten en tilskuddsordning de har søkt, eller vurdert å søke, om tilskuddsmidler fra. Helsedirektoratet, Justis- og beredskapsdepartementet eller Gjensidigestiftelsen nevnes som andre potensielle kilder til finansiering. Vi har også bedt søkere med avslag oppgi i spørreundersøkelsen hvorvidt de mottok midler fra andre aktører. Én søker har mottatt støtte fra Oslo kommune, mens fire andre har mottatt midler gjennom andre kanaler, deriblant gjennom innsamling. Vi vet ikke gjennom hvilke konkrete kanaler de har fått midler.

Selv om det er varierende grad av overlapp mellom denne tilskuddsordningen og andre ordninger, tyder svarene over på at formålene med enkelte av tiltakene, for eksempel voldsforebygging, også samsvarer med formålene til andre ordninger, som tilskuddsordninger under Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging, men der målgruppen ikke er utelukkende personer med funksjonsnedsettelse. Tilsvarende gjelder områdemidler og Gjensidigestiftelsen, dette er ordninger med brede formål.

Generelt ser Stiftelsen Dam ut til å skille seg noe ut. Her er det både potensiell overlapp i formål, og det er også flere tilskuddsmottakere som har mottatt midler fra Stiftelsen Dam til sine tiltak. Samtidig gjelder det kun et utvalg typer tiltak, da de tiltakene må ha et tydelig helseformål. Det er naturlig å forvente at for eksempel NAV og Utdanningsdirektoratet har virkemidler som er rettet mot å inkludere målgruppen i arbeid og utdanning. Samtidig finner vi ingen offentlige tilskuddsordninger som har et tydelig formål om å medvirke til debatt og holdningsendringer, og spre kunnskap. Tilskuddsordningen vi evaluerer her ser sånn sett ut til å skille seg ut.

Inkludering av personer med funksjonsnedsettelse i fritidsaktiviteter inngår ikke lenger som et prioriteringskriterium. Dette virker å være en fornuftig innsnevring, da det er flere andre ordninger som har dette som formål, inkludert den nylig opprettede ordningen «tilskuddsordning for arrangementer for personer med funksjonsnedsettelse» (Kulturdepartementet, 2019), som har mål om å bidra til at målgruppen kan delta på arrangementer for idrett og fysisk aktivitet.

4. Aktiviteter og resultater

Rundt to tredjedeler av tilskuddsmottakerne har per i dag gjennomført tiltakene de har fått tilskudd til. De resterende tiltakene er enten igangsatt eller utsatt, mens kun et fåtall tiltak ikke vil bli gjennomført. Tilskuddsmottakerne har iverksatt en rekke aktiviteter som del av tiltakene. Vi har ikke en fullstendig oversikt over hvilke aktiviteter som er iverksatt, da få av tilskuddsmottakerne har rapportert bruk av midler. Dette er i tråd med at flere av tiltakene heller ikke er ferdigstilt ennå. Basert på søknadene vet vi imidlertid at flest tiltak er rettet mot organisering av kurs/seminar/konferanse, etterfulgt av utarbeidelse av informasjonsmateriale og kartleggingstiltak. De resterende tiltakene omfatter blant annet opprettelsen av arbeidsplasser og utdanningstilbud og organisering av ikke-faglige arrangementer. Brorparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen vår oppgir at resultatene av iverksatte aktiviteter ble som forventet. Videre har rundt halvparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen gjennomført aktiviteter der personer fra ulike målgrupper deltok.

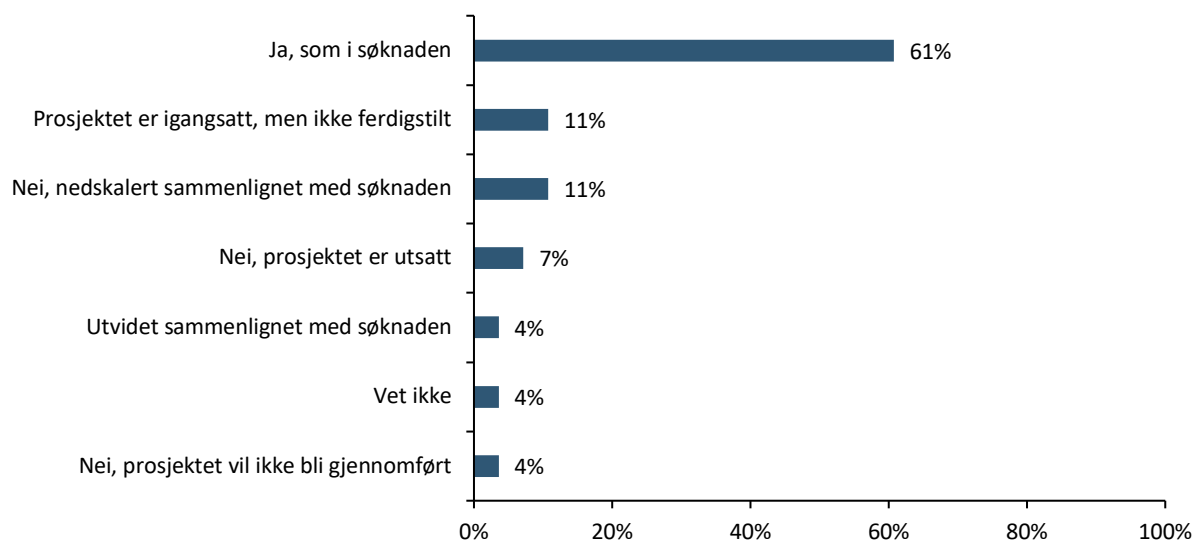
4.1 Gjennomføring av tiltakene

Ikke alle tiltakene det er innvilget tilskudd til er per i dag gjennomført eller ferdigstilt. Det har betydning for om det er oppnådd resultater som følge av de igangsatte aktivitetene, og hvorvidt det i neste kapittel er grunnlag for å vurdere effekter av disse tiltakene.

Rundt 60 prosent av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de har gjennomført tiltaket i samme omfang som beskrevet i søknaden, som vist i **Feil! Fant ikke referanse-kilden**. Tre tiltak er igangsatt, men ikke ferdigstilt, mens to tiltak er utsatt. Det er også tre tilskuddsmottakere som oppgir at tiltakene er nedskalert, hvorav en oppgir at tiltaket ikke er ferdigstilt ennå. Én tilskuddsmottaker oppgir at de har utvidet prosjektet sammenlignet med søknaden, mens kun én tilskuddsmottaker oppgir at tiltaket ikke vil bli gjennomført. I tillegg vet vi fra søkerens innkomne rapporter at samme aktør heller ikke har gjennomført to andre tiltak.

Tiltakene som er igangsatt, men ikke ferdigstilt fikk alle innvilget tilskudd i 2019. Til svar om hvorfor tiltaket ikke er blitt gjennomført, nevnes det ulike årsaker. Én respondent oppgir at de fikk mindre tilskudd enn det som var nødvendig for å gjennomføre tiltaket. En annen sier at de ønsker å utvide tiltaket og derfor bruker lenger tid for å gjennomføre tiltaket, mens en tredje tilskuddsmottaker antar at de vil gjennomføre tiltaket som forventet. Én av respondentene har også kommentert i intervju at deler av årsaken til utsettelsen var at midlene ble tildelt på starten av sommeren 2019, og at de derfor ikke klarte å komme i gang som planlagt.

Figur 4.1 Tilskuddsmottakernes svar på spørsmålet: Er tiltaket som det ble gitt tilskudd til gjennomført i samme omfang som beskrevet i søknaden?*



*N=28 av 47. Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019

Vi har også spurt tilskuddsmottakerne om tilskuddsmidlene har blitt anvendt til andre aktiviteter enn det som var oppgitt i søknaden. Ingen av tilskuddsmottakerne har sagt at de har anvendt alle midlene til andre aktiviteter. Kun én av 28 respondenter har svart at tilskuddsmidlene delvis har blitt brukt til andre aktiviteter. På spørsmål om hvilke andre aktiviteter midlene har blitt anvendt til, oppgis det at midlene ble brukt til design og trykking av rapport. Aktøren søkte Bufdir om tiltalelse til å omdisponere midler til dette formålet.

Ti respondenter har svart på spørsmålet om hvorfor tiltaket det ble gitt tilskudd til ikke er gjennomført som planlagt, hvor flere årsaker er oppgitt. Av disse er det fem som oppgir at de fikk tildelt mindre tilskudd enn det de søkte om, mens åtte respondenter oppgir andre årsaker. Av de andre årsakene er det flest som påpeker at de fikk tildelt midler sent, eller at det ble gjort endringer i den opprinnelige prosjektplanen grunnet endringer i arbeidskapasitet.

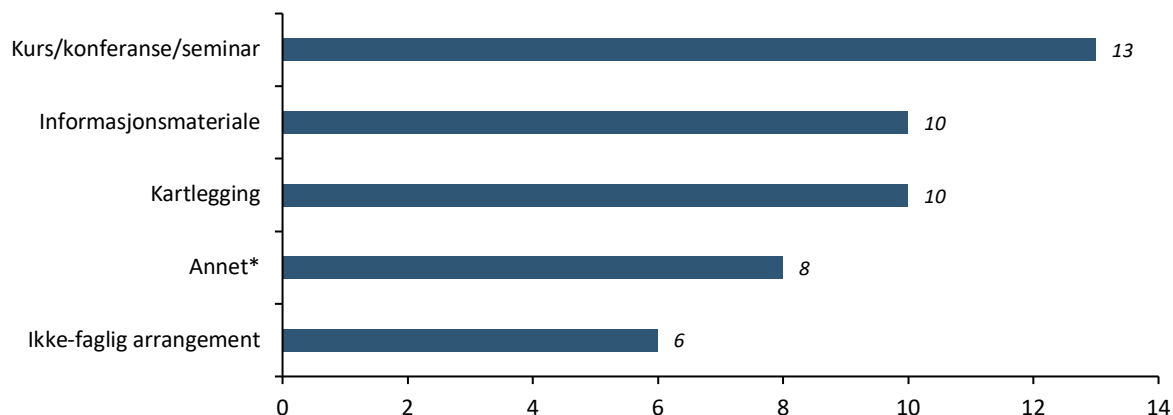
4.2 Hvilke typer aktiviteter er gjennomført som del av tiltakene?

Vi har ikke oversikt over samtlige aktiviteter som er gjennomført som del av tiltakene, da kun rundt ti tilskuddsmottakere har rapportert detaljert bruk av midlene. Tilskuddsmottakernes søknader gir likevel en viss indikasjon på hva slags typer aktiviteter som er gjennomført.⁴ Flere av tiltakene omfatter flere aktiviteter. Vi har kategorisert tiltakene etter det som fremstår å være hovedaktiviteten, basert på tilskuddsmottakernes beskrivelse av tiltaket i søknaden. Som det fremgår av Figur 4.2, er tiltakene relativt jevnt fordelt etter hvilken hovedaktivitet som er planlagt iverksatt. Flest tiltak (13 tiltak, 28 prosent) omfatter organiseringen av kurs/konferanse/seminar eller lignende. I tillegg er det organisert seks arrangementer, som skiller seg fra kurs/konferanse/seminar ved at de er mindre faglig spisset. Det omfatter blant annet filmfestival, funksisdag, osv. Videre er det gitt tilskudd til ti tiltak (21 prosent) der kartlegging av for eksempel omfanget av diskriminering

⁴ Som vi så i avsnitt 4.1 er det enkelte tiltak som ikke vil bli gjennomført. Vi har ikke en slik oversikt for samtlige tilskuddsmottakere, kun for de som besvarte spørreundersøkelsen. Dermed kan vi heller ikke se bort ifra de tilskuddsmottakerne som ikke ville gjennomføre tiltakene, når vi lager oversikten over hvilke aktiviteter tilskuddsmottakerne antas å ha gjennomført, basert på det de har oppgitt i søknaden.

fremstår å være hovedaktiviteten, mens samme antall tiltak er rettet mot utarbeidelse av informasjonsmateriale. Sistnevnte gruppe omfatter blant annet utarbeidelse av veiledere, informasjonskampanjer, bøker og filmsnutter.

Figur 4.2 Antall innvilgede tiltak fordelt på type hovedaktivitet som gjennomføres som del av tiltaket



* Kategorien «Annet» inkluderer tiltak der hovedaktiviteten består av å skape arbeidsplasser, utdanningstilbud eller rettshjelp m.m. N=47. Kilde: Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (2019)

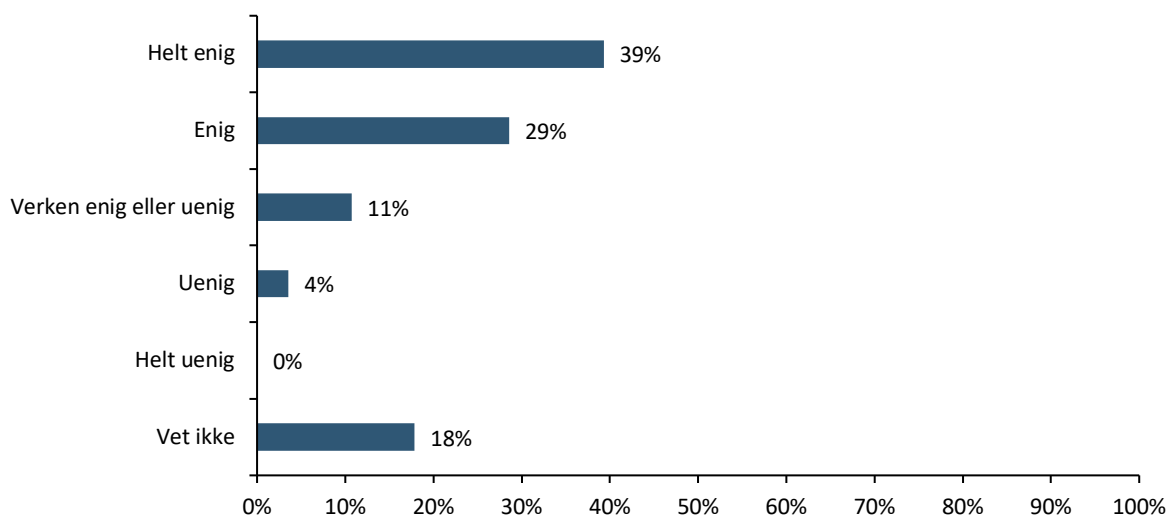
4.3 Resultater

I avsnitt 4.1 så vi at 20 av 28 tilskuddsmottakere som har besvart spørreundersøkelsen har oppgitt at tiltakene har blitt gjennomført. Det er disse gjennomførte tiltakene vi kan forvente resultater av.

Som nevnt foreligger det i begrenset grad rapporter om bruk av tilskuddsmidler, inkludert for tiltak som tilskuddsmottakerne oppgir å ha ferdigstilt. Vi har derfor hovedsakelig tatt utgangspunkt i informasjon fra spørreundersøkelsen og intervjuer til å vurdere resultatene. Vi ser her først på hvordan tilskuddsmottakerne selv vurderer resultatene av tiltakene. I de tilfellene der det er gjennomført arrangementer eller tilsvarende der målet ved tiltaket er deltagelse, har vi også kvantifisert antall deltagere.

Vi har kartlagt tilskuddsmottakernes vurdering av i hvilken grad resultatene av aktivitetene ble som forventet. I underkant av 70 prosent av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen, det vil si 19 tilskuddsmottakere, er enig eller helt enig i at resultatene ble som forventet, se Figur 4.3. Til sammenligning er kun én av tilskuddsmottakerne uenig i at resultatene ble som forventet, men har ikke oppgitt hvorfor. For dette tiltaket kan det dermed være mindre sannsynlig at vi kan forvente effekter på levekår og livskvalitet til personer med funksjonsnedsettelse. De resterende tilskuddsmottakerne har oppgitt at de ikke vet, hvor grunnen er at tiltakene ikke er gjennomført ennå.

Figur 4.3 Tilskuddsmottakernes svar på om resultatet av aktivitetene som ble gjennomført som del av tiltaket ble som forventet*



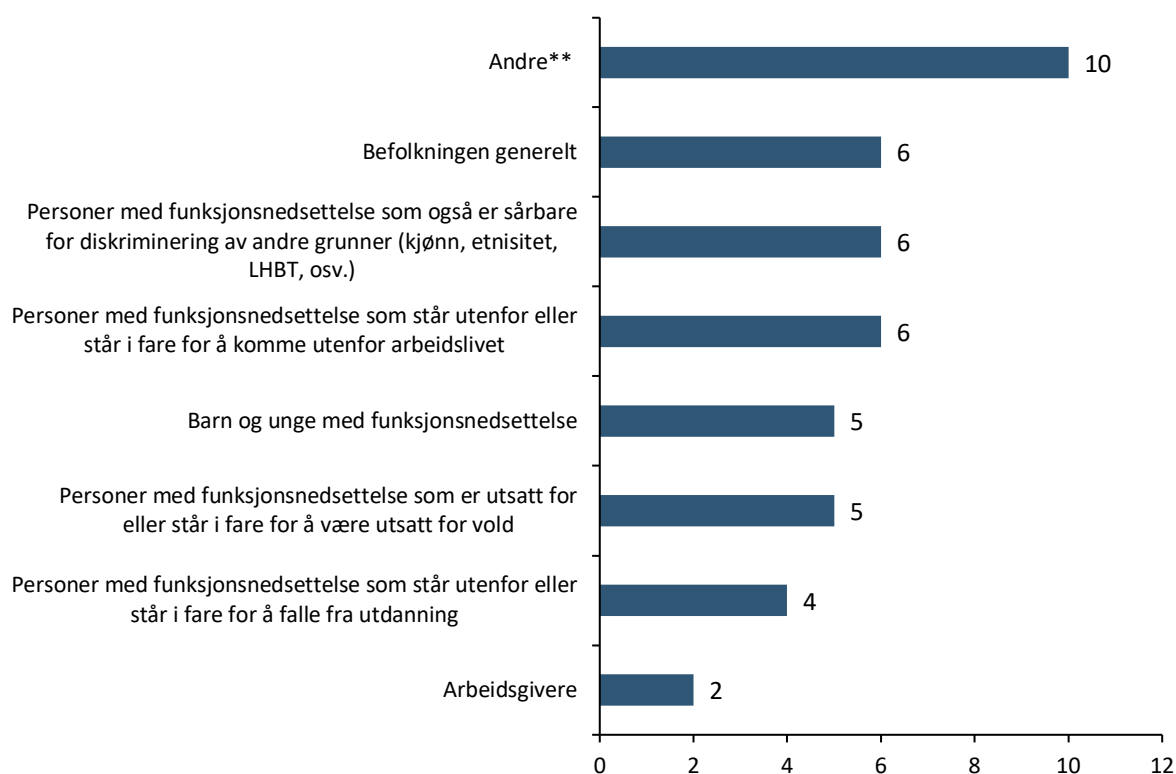
*N=28 av 47. Kilde: Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019

Respondentene som har sagt at de er «helt enig», «enig» eller «verken enig eller uenig» har videre blitt spurt hva ved resultatet som ble som forventet. 20 tilskuddsmottakere har besvart dette spørsmålet. Flere kommenterer at den praktiske gjennomføringen har gått som den skulle og at de har gjennomført de aktivitetene de oppga i søknaden. Ellers er en gjentagende tilbakemelding at tilskuddsmottakerne mener at tiltak med mål om å spre informasjon har nådd den tiltenkte målgruppen, og at man opplever en økt bevisstgjøring hos gruppen. Vi har ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt det er tilfellet. Et annet gjentagende moment er at tiltak har ført til endrede holdninger hos personer i ulike samfunnsinstitusjoner. En tilskuddsmottaker oppgir at tiltaket deres trolig har bidratt til mer bevissthet rundt diskriminering på bakgrunn av kjønn hos ansatte i NAV, mens en annen tilskuddsmottaker fremhever at de kommunalt ansatte som deltok har opplevd økt engasjement og tro på egen innsats i tjenesten de jobber i som følge av tiltaket. Sistnevnte kan vurderes som en positiv utilsiktet effekt, fordi det ikke var en del av målet med tiltaket.

Videre ble respondentene som oppga «helt uenig», «uenig» eller «verken enig eller uenig» bedt om å utdype hva som ikke ble som forventet. Det er bare tre respondenter som har svart på dette. Av disse er det to som påpeker at tiltaket ble avlyst, mens én oppgir at oppslutningen ikke ble som håpet. Det ene tiltaket ble avlyst grunnet sen utbetaling av midler, mens i det andre tilfellet ble tiltaket avlyst grunnet mangelfull planlegging.

I spørreundersøkelsen har vi kartlagt hvilke grupper som har deltatt på aktiviteter som var utløst av tilskuddet. Dette er mest hensiktsmessig å vurdere for tiltak der deltakelse er et mål i seg selv. Tolv av tiltaksmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de har gjennomført faglige og ikke-faglige arrangementer som en del av tiltaket. Slik det fremgår av Figur 4.4 er målgruppen til disse arrangementene relativt jevnt fordelt utover ulike grupper av personer med funksjonsnedsettelse, samt befolkningen generelt. Tilskuddsmottakerne hadde mulighet til å oppgi flere målgrupper, noe alle gjorde. Samtlige tiltak som er representert i svarene på spørreundersøkelsen har dermed en relativt bred målgruppe. Ti av tolv oppgir at tiltakene også er rettet mot andre målgrupper. Sistnevnte gruppe omfatter offentlig ansatte og politikere, pårørende, trenere eller andre i støtteapparatet til personer med funksjonsnedsettelse.

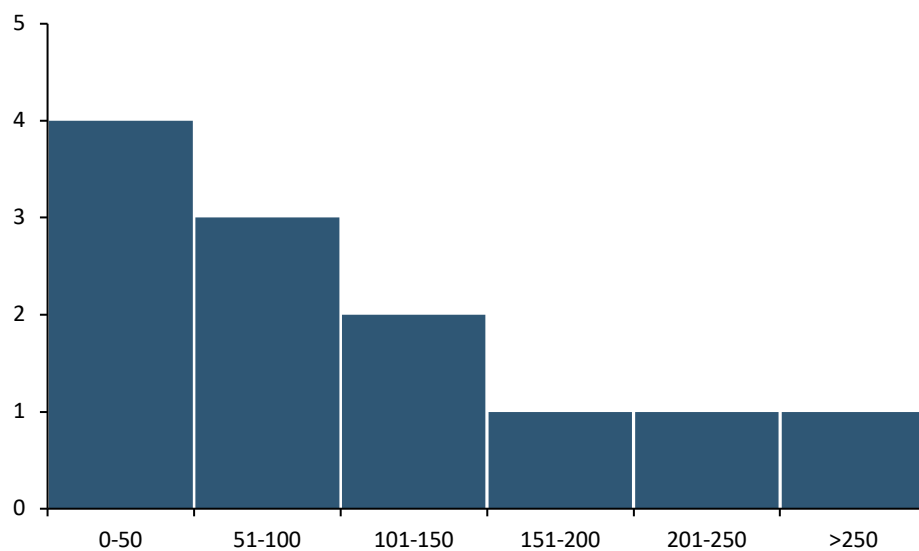
Figur 4.4 Tilskuddsmottakernes svar (flere valg mulig) på hvem som deltok på arrangement som ble utløst som følge av tiltaket, svar oppgitt i antall tilskuddsmottakere*



*N=12 av 47. **For kategorien «Andre» har tilskuddsmottakerne selv oppgitt målgrupper. Disse omfatter blant annet offentlig ansatte, politikere og støtteapparatet rundt personer med funksjonsnedsettelse. Kilde: Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019

Vi har også bedt tilskuddsmottakerne som gjennomførte arrangementer oppgi hvor mange personer som deltok på aktiviteter som ble utløst av tilskuddet. Figur 4.5 viser tiltakene fordelt på antall deltakere. Flest tilskuddsmottakere, det vil si syv av tolv, oppgir å ha hatt 100 eller færre deltakere. Det er kun én av tolv tiltaksmottakere som oppgir at flere enn 250 personer har deltatt på aktiviteter i regi av tiltaket. Sistnevnte tilskuddsmottaker oppga at de hadde 1 850 deltakere på en håndballturnering.

Figur 4.5 Antall tilskuddsmottakere som gjennomførte arrangementer (kurs, seminar, konferanse, festival, osv.), kategorisert etter størrelsen på arrangementene (målt i antall deltakere)



*N=12 av 47. Kilde: Spørreundersøkelse til alle tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019

5. Tilskuddsordningens effekt på bruker og samfunn

Hvilke effekter tiltakene forventes å ha på levekår og livskvalitet til personer med funksjonsnedsettelse avhenger av hvilke typer tiltak som er iverksatt. I dette kapitlet ser vi først på hvilke effekter som kan forventes av tiltakene, før vi ser nærmere på hvilke effekter tilskuddsmottakerne selv vurderer som sannsynlige. Til slutt trekker vi frem noen eksempler på tiltak som trolig kan sies å ha særlig høy måloppnåelse. Kartleggings- og informasjonstiltak forventes å ha mer indirekte effekt på målgruppen, da de ofte er rettet mot å utløse ytterligere tiltak for at målgruppen skal oppleve en endring. Samtidig vil personer fra målgruppen som deltok i tiltakene, ved å bidra med sine erfaringer, ofte ha opplevd en positiv utilsiktet effekt i form av for eksempel styrket selvfølelse eller bevissthet rundt egne rettigheter. Tiltak som omfatter arrangementer og jobbskapende tiltak har trolig en mer direkte effekt. Sistnevnte har trolig også en mer varig effekt. Blant tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen vår, oppgir flest at tiltaket har bidratt til mer positive holdninger til, og kunnskap om, rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse. Begge deler kan sies å være indirekte effekter, som på sikt kan bidra til bedre levekår og livskvalitet for målgruppen. Rundt en tredjedel av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at tiltakene i stor eller veldig stor grad har bidratt til bedre tjenester for barn og unge, mens en mindre andel mener at tiltakene i større grad har bidratt til inkludering i utdanning eller arbeidsliv. Dette samsvarer med at få av tiltakene er direkte rettet inn mot sistnevnte utfall.

5.1 Muligheter for å vurdere effekter på bruker og samfunn

Det overordnede målet med tilskuddsordningen er å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse. Tilskuddsordningen måloppnåelse avhenger dermed av hvorvidt den utløser aktiviteter som påvirker levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse. Tildelingskriteriene åpner opp for at dette både gjøres indirekte, ved at det gis tilskudd til tiltak som *medvirker til debatt og holdningsendringer og/eller genererer og sprer kunnskap*, som på sikt vil kunne bidra til at personer med funksjonsnedsettelse opplever færre hindringer på ulike levekårsområder, og direkte, ved at det gis tilskudd til tiltak *direkte rettet inn* mot å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse, for eksempel ved å skape deltakelse.

Det er utfordrende å måle bruker- og samfunnseffekter av tilskuddsordningen. Årsakene til dette er blant annet at det ikke er en entydig definisjon av begrepet funksjonsnedsettelse og at det er komplisert å gjøre gode målinger av levekår og livskvalitet (selv om det er etablert indikatorer av blant annet Statistisk sentralbyrå (SSB) i forhold til en situasjon uten tilskudd. Selv om det hadde vært mulig å gjennomføre en god måling av levekår og livskvalitet, med og uten tilskudd, er det også en rekke andre faktorer som kan påvirke disse utfallene. Flere av tiltakene forventes som nevnt heller ikke å ha en *direkte* effekt på levekår og livskvalitet, og det kan ta tid før den indirekte effekten oppstår.

I lys av overnevnte forhold mener vi det er hensiktsmessig med en generell omtale av hvilke type tiltak som har fått tildelt tilskudd og diskuterer hvordan tiltakene kan påvirke levekår og livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse. Dette gjør vi i avsnitt 5.2. I avsnitt 5.3 beskriver vi hvilke effekter tilskuddsmottakerne selv vurderer at tiltakene har bidratt til, inkludert utilsiktede negative effekter. I tillegg trekker vi frem noen eksempler på tiltak som spesielt forventes å ha positive (utilsiktede) effekter.

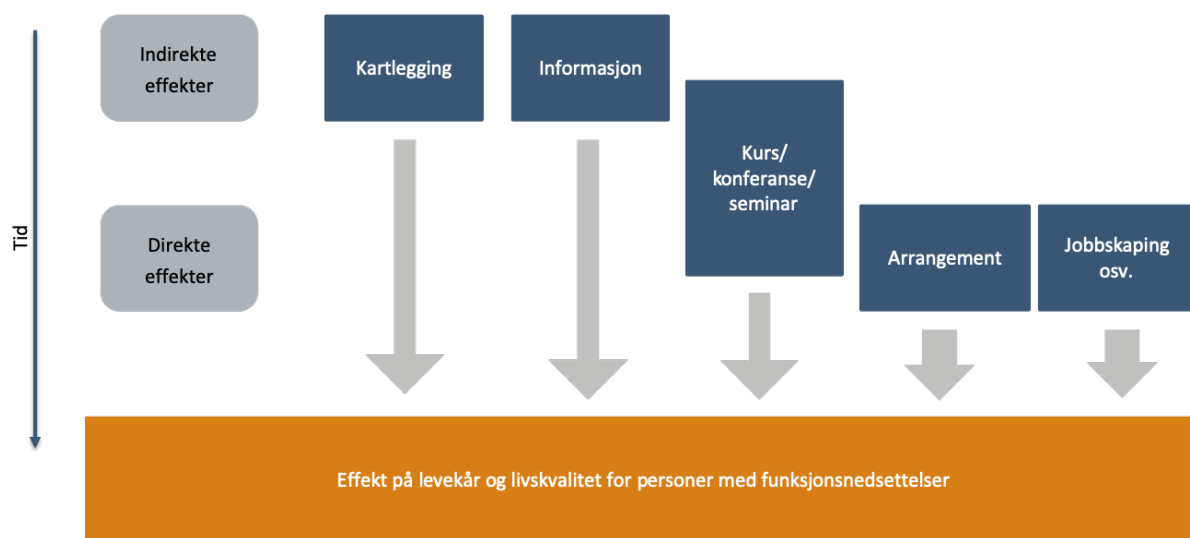
5.2 Hvordan kan tiltakene forventes å påvirke levekår og livskvalitet?

Hvilken effekt tiltakene har på levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse vil avhenge av *type tiltak* og hvilken *målgruppe* tiltaket er rettet mot. Det er nyttig å skille mellom hvorvidt tiltakene er ment

å oppnå endringer på kort eller lang sikt. Dette henger igjen sammen med hvorvidt tiltakene er direkte eller indirekte rettet mot målgruppen, samt hvor varig effektene forventes å være.

I Figur 5.1 har vi skissert hvordan ulike typer tiltak *over tid* kan forventes å ha en effekt på levekår og livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse, der vi tar utgangspunkt i de fem kategoriene som er presentert i avsnitt 4.2.

Figur 5.1 Illustrasjon av ulike tiltakstypers effekt på levekår og livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse



Kartleggingstiltak er et eksempel på tiltak som forventes å ha effekter på personer med funksjonsnedsettelse på lengre sikt. Den langsiktige effekten vil ofte være avhengig av at det iverksettes ytterligere aktiviteter som en respons på kartleggingsfunnene. Effekten kan derfor sies å være indirekte, ved at det er andre ledd involvert før målgruppen kan forventes å oppleve en endring i levekår og/eller livskvalitet. Samtidig kan kartleggingstiltakene ha viktige direkte og potensielt utilsiktede positive effekter på personer i målgruppen som deltok i kartleggingsarbeidet, der selve muligheten til å delta medførte økt livskvalitet i form av økt mestringfølelse.

Informasjonstiltak forventes også å ha en mer indirekte effekt på personer med funksjonsnedsettelse. Disse tiltakene innebærer for eksempel utarbeidelse av informasjonsmateriale, som bøker, podcaster eller filmer, som skal skape holdningsendring i befolkningen generelt eller i spesifikke grupper av befolkningen. Effekten på tilskuddsordningens målgruppe kan forventes å være indirekte, disse personene vil ikke merke en endring før personene som er utsatt for informasjonskampanjen faktisk endrer sin adferd. Deltakelse kan, som nevnt, medføre en mer direkte effekt på målgruppen personer med funksjonsnedsettelse, ved at de for eksempel er delaktige i utarbeidelsen av informasjonsmaterialet.

Tiltakene som omfatter aktivitetene *kurs, konferanser og seminarer* er til forskjell fra informasjonsmateriale ofte rettet direkte mot personer med funksjonsnedsettelse, altså målgruppen for tilskuddsordningen. Deltakelse i disse aktivitetene kan dermed ha en mer direkte effekt på målgruppen, for eksempel kan en person med funksjonsnedsettelse bli mer bevisst sine rettigheter eller behov. Graden av effekt på levekår vil likevel trolig være avhengig av ytterligere tiltak eller endret adferd hos andre aktører, dersom hindringer på levekårsområdene er en funksjon av andres adferd.

Arrangementer, som filmfestival, er et eksempel på en type aktivitet som også kan gi mer direkte effekter på personer med funksjonsnedsettelse, i form av økt sosial deltakelse som igjen kan gi økt livskvalitet. Vi har ikke grunnlag for å si at slike effekter vil være varige, selv om de kan være det i form av oppbygging av sosialt nettverk etc. Det er heller ikke opplagt at det vil oppstå noen effekter for andre enn akkurat de personene som har deltatt på arrangementet, enten som deltakere eller tilskuere.

Den siste gruppen tiltak som er tildelt tilskudd (kategorisert som «annet» i avsnitt 5.2 **Feil! Fant ikke referanse-kilden.**) omfatter ulike typer tiltak. Disse inkluderer blant annet tiltak som har et mål om å få personer med funksjonsnedsettelse *inkludert i arbeid, utdanning eller nærmiljø*, men også tiltak som bidrar med beslutningsstøtte for tilskuddsordningens målgruppe. I likhet med det øremerkede tiltaket «Helt Med», forventes disse tiltakene å påvirke målgruppen direkte. Effekten på levekår og livskvalitet kan være varig ved at en person for eksempel får seg jobb som vedkommende har i en kortere eller lengre periode.

Det er interessant å se på hvilke typer tiltak tilskuddsordningen i hovedsak er rettet mot og hvorvidt det i hovedsak kan forventes direkte eller indirekte effekter. I avsnitt 4.2 så vi at 20 av 47 tilskuddsmottakere hadde informasjon eller kartlegging som hovedaktivitet, mens 13 tiltak omfattet organiseringen av kurs, konferanse eller seminar. Kun seks tiltak omfattet organiseringen av arrangementer, mens åtte av tiltakene er kategorisert som «annet». I lys av diskusjonen over, om hvilke typer effekter som kan forventes som følge av ulike typer tiltak, er det arrangementer og jobbskapende tiltak osv. som i størst grad forventes å ha direkte effekter på levekår og livskvalitet hos målgruppen. Samtidig er det forskjell i hvilken grad de forventes å ha en varig effekt.

Det er også viktig å skille mellom type effekt og hvor mange som kan forventes å oppleve en effekt. Tiltak som i hovedsak forventes å ha en direkte effekt er ofte begrenset til kun de personene som får mulighet til å delta, for eksempel i i arbeidslivet, mens tiltak som i hovedsak utløser indirekte effekter trolig når en større andel av målgruppen personer med funksjonsnedsettelse, og personer utenfor målgruppen.

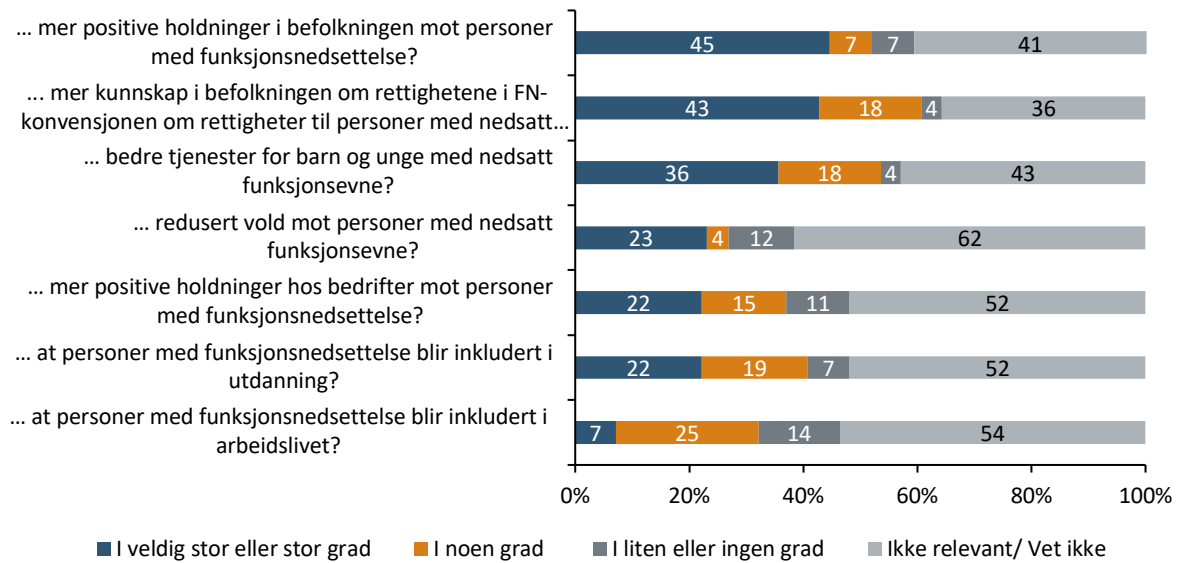
5.3 Tilskuddsmottakernes vurdering av effekter

For å få en bedre forståelse av hvilke *typer* effekter tiltakene kan ha hatt på levekår og livskvalitet, har vi bedt tilskuddsmottakerne selv vurdere hva tiltaket de mottok tilskudd til har resultert i.

Vi ser først på hvilke forhåndsdefinerte kategorier de er blitt bedt om å vurdere. Respondentene kunne oppgi flere svaralternativer. Blant tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir 45 prosent at tiltaket i stor eller veldig stor grad har bidratt til mer positive holdninger i befolkningen mot personer med funksjonsnedsettelse. 43 prosent mener at tiltaket har bidratt til mer kunnskap i befolkningen om rettighetene i FN-konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse (CRPD). Det er også disse to kategoriene hvor færrest respondenter oppgir «vet ikke» eller «ikke relevant». 36 prosent av respondentene oppgir at tiltakene i stor eller veldig stor grad har bidratt til bedre tjenester for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Kun sju prosent av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at tiltakene i stor eller veldig stor grad har bidratt til at personer med funksjonsnedsettelse blir inkludert i arbeidslivet. Samtidig er det 25 prosent som oppgir at tiltaket i noen grad bidrar til dette. Færrest tilskuddsmottaker oppgir at tiltaket har bidratt til redusert vold mot målgruppen, flesteparten (62 prosent) oppgir at de ikke vet eller at de ikke opplever dette som relevant.

Seks respondenter har svart «vet ikke» eller «ikke relevant» på samtlige spørsmål om effekt. Av disse har tre av tiltakene ikke blitt gjennomført, mens tre er i oppstartsfasen eller har fått innvilget utsettelse.

Figur 5.2 Tilskuddsmottakernes svar på om tiltaket de har mottatt tilskudd til har bidratt til ...



*N=26-28 av 47. Kilde: Spørreundersøkelse til alle tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019

Tilskuddsmottakerne har også hatt mulighet til å kommentere på hvilke andre positive effekter tiltakene har medført. En rekke av tilskuddsmottakerne har mottatt tilskudd til rettighetsarbeid. Flere av disse tilskuddsmottakerne trekker i spørreundersøkelsen frem verdien av at personer i målgruppen får mulighet til å møtes, utveksle erfaringer samt lære om egne og andres rettigheter. Dette er også noe som trekkes frem i intervjuene, i tillegg til selve gleden ved å delta og bli hørt. Flere av disse effektene kan vurderes som positive utilsiktede effekter. I ett tilfellet har barns medvirkning i tiltaket medført at barna har fått økt oppmerksomhet lokalt, inkludert en stolthetspris. Sistnevnte kan vurderes som en positiv utilsiktet effekt. Andre tilskuddsmottakere viser til at tiltaket deres har ført til positive holdninger blant personer med funksjonsnedsettelse, særlig blant skoleelever.

Flere av tilskuddsmottakerne vi har intervjuet påpeker at tiltakene har lagt grunnlag for rapporter eller annet informasjonsmateriale som brukes politisk til å jobbe opp mot nasjonale og lokale myndigheter for å bedre levekår og livskvalitet for målgruppen. En aktør som har mottatt tilskudd til flere tiltak viser til at resultatene av tiltakene også har påvirket hvordan de jobber med andre prosjekter internt, ved at de har blitt mer bevisst problematikken. Flere fremhever at tiltakene særlig har satt søkelyset på omfanget av diskriminering i arbeidslivet, i hjelpeapparatet eller i skolen, noe tilskuddsmottakerne selv mener at man i begrenset grad har hatt informasjon om. Det pekes også på at kunnskapsbehovet er særlig stort innen temaer knyttet til dobbelt-diskriminering, for eksempel funksjonsnedsettelse i kombinasjon med kjønn eller innvandrerbakgrunn.

To av respondentene i spørreundersøkelsen trekker frem at tiltakene har hatt positive effekter for andre aktører, for eksempel at tiltaket har ført til samarbeid mellom ulike institusjoner. Dette er også noe som går igjen i intervjuene.

En annen tilskuddsmottaker er mer forsiktig i vurderingen av effekter. Tiltaket har resultert i at det er laget undervisningsmateriale til barn med nedsatt funksjonsevne. Tilskuddsmottakeren påpeker i intervjuet at det generelt er økt bevissthet om problematikken som tiltaket adresserer: overgrep mot barn med funksjonsnedsettelse, og at det dermed er vanskelig å vise til akkurat hvilke effekter deres tiltak har bidratt til. Samtidig

har de spredd informasjon gjennom en stor variasjon av kanaler, og opplever at materialet deres når bredt ut. De viser også til at de har fått mye positive tilbakemeldinger på materialet.

Vi har også bedt tilskuddsmottakerne om en vurdering av potensielle negative effekter som tiltaket de har fått tilskudd til og iverksatt kan ha medført. Flere viser til at det kan være noen negative utilsiktede effekter som oppstår ved at vanskelige temaer som overgrep og diskriminering tas opp i forbindelse med kartlegginger og andre bevisstgjørende tiltak. Dette kan resultere i at de involverte personene blir tvunget til å gjenoppleve vonde minner. Samtidig viser tilskuddsmottakerne til at de hadde stort fokus på at dette var en fare og var åpne på at deltakerne som ble intervjuet kunne avslutte når som helst. En annen tilskuddsmottaker som jobber med å få personer med funksjonsnedsettelse i arbeid viser i intervjuet til at de har stort fokus på å ivareta personer som ikke kan bli stående i arbeid, blant annet ved å organisere en markering på slutten av arbeidsforholdet. Videre påpeker denne tilskuddsmottakeren at flere av personene som har vært i arbeid som del av tiltaket, for deretter å velge å avslutte arbeidsforholdet, opplever arbeidserfaringen som positiv og at også midlertidig deltakelse har gitt økt mestringfølelse.

5.4 Nærmere vurdering av effektene av to tiltak

For å få en bedre forståelse av *hvordan* tiltakene kan påvirke levekår og livskvalitet er det nyttig å trekke frem noen eksempler på tiltak som vi vurderer i særlig grad å ha positive effekter for målgruppen, samt som kan ha overføringsverdi til andre. I tekstboksene under trekker vi frem to forskjellige typer tiltak, et kartleggingstiltak og et tiltak rettet mot å få personer med funksjonsnedsettelse i arbeid.

Kartleggingstiltaket i regi av Stiftelsen Kvinneuniversitetet, som er omtalt i Tekstboks 5.1, virker å ha hatt både positive tilsiktede og utilsiktede effekter. Ifølge representanten for tiltaket har tiltaket trolig hatt en positiv direkte effekt på ansatte i NAV-apparatet i form av holdningsendring. De ansatte ble bevisstgjort at de ubevisst har tildelt midler basert på kjønn snarere enn behov. En slik holdningsendring vil igjen kunne ha en effekt på mottakerne av hjelpemidler, dersom dette gir en tildeling av hjelpemidler som i større grad legger til rette for deltakelse i arbeid og utdanning. Det er for tidlig å vurdere hvorvidt det er tilfellet. Videre er en mindre gruppe personer med funksjonsnedsettelser, det vil si informantene, bevisstgjort sine rettigheter og hva de kan kreve, i tråd med CRPD-konvensjonen. Dette kan sies å være en positiv utilsiktet effekt.

Tekstboks 5.1 Eksempel på kartleggingstiltak med positive tilsiktede og utilsiktede effekter. Kilder: Bufdir og Stiftelsen Kvinneuniversitetet

Stiftelsen Kvinneuniversitetet mottok flerårig tilskudd til tiltaket «Kjønnsdelte hjelpemidler? Kartlegging av hjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne» i 2017. Tiltaket ble ferdigstilt i 2019.

Tilskuddsmottakerne har krysset av for ett av fem mulige prioriteringskriterier i søknaden sin, «diskriminering».

Tiltaket har som mål å kartlegge om menn og kvinner får ulikt tilbud om hjelpemidler basert på kjønn og alder. Tiltaket er inspirert av en lignende studie gjennomført i Sverige.

Stiftelsen har gjennomført en rekke aktiviteter som del av tiltaket. I første omgang ble det gjennomført en spørreundersøkelse og intervjuer med NAV-ansatte, i tillegg til intervjuer med personer med funksjonsnedsettelse.

Kartleggingsarbeidet avdekket at det er kjønnsforskjeller i hvilke hjelpemidler personer med funksjonsnedsettelse tildeles fra NAV. Dette la grunnlaget for utarbeidelsen av veiledere og formidlingsarbeid, inkludert publiseringen av en rapport.

Tiltaket er gjennomført som et samarbeidsprosjekt med Østlandsforskning, der stiftelsen har kjøpt tjenester fra sistnevnte.

Representanten i Stiftelsen Kvinneuniversitetet argumenterer med at de ikke har egne driftsmidler til å finansiere et slikt tiltak, og viser til at de ikke kunne gjennomført tiltaket med grunntilskudd fra staten. Videre vises det til at det er mangel på ordninger som gir støtte til kjønnsstatistikk generelt, samt tiltak som tar for seg diskriminering på flere grunnlag, noe ordningen som evalueres her i større grad åpner opp for.

Det er verdt å merke seg at stiftelsen Kvinneuniversitetet virker å ha hatt et relativt tett samarbeid med avdeling for likestilling og utforming i Bufdir når det gjelder formidling. Stiftelsen tok selv kontakt med avdelingen for å få innspill til hvordan funnene kunne formidles, hvorpå likestillingsavdelingen har bidratt med gjennomlesing av rapporten. Stiftelsen fikk også hjelp av likestillingsavdelingen til lansering av rapporten, og innspill til hvem som burde inviteres til lanseringen. Bufdir kan dermed både ha en rolle som tilskuddsforvalter og som en støttende aktør i arbeidet med å sikre god kvalitet og spre kunnskap.

Mens ovennevnte tiltak har som mål å avdekke eventuelle forskjeller i tilgang på hjelpemidler som gjør det mulig å stå i arbeidslivet eller delta i andre aktiviteter, er Stiftelsen SORs tiltak 'Synlig og deltagende' mer direkte rettet mot å inkludere personer med funksjonsnedsettelse i arbeidslivet ved å skape og tilby arbeidsplasser. Tiltaket, som er nærmere beskrevet i Tekstboks 5.2, har ifølge vårt intervju med representanten for tilskuddsmottakeren, som mål å inkludere personer med lett og moderat utviklingshemming i ordinært arbeidsliv. Representanten viser til at denne målgruppen som regel kun har valget mellom å delta i aktiviteter ved dagsenter og/eller i Varig tilrettelagt arbeid (VAT), det vil si arbeidsrettede tiltak i skjermede bedrifter. Samtidig er det en målgruppe som kan ha forutsetninger for å jobbe deltid eller heltid i ordinært arbeid dersom de gis mulighet. Dette bildet understøttes av en annen tilskuddsmottaker som vi har intervjuet.

Stiftelsen SOR fikk flerårig tilskudd til tiltaket «Synlig og deltagende» i 2017. Tiltaket ble ferdigstilt i 2019.

Tilskuddsmottakerne har krysset av for tre av fem mulige prioriteringskriterier i søknaden: «diskriminering», «inkludering i arbeidsliv» og «holdningsendring».

Tiltaket er en del av det større tiltaket «Helt Med», som Stiftelsen SOR har fått øremerkede midler til gjennom denne tilskuddsordningen. Tiltaket «Synlig og deltagende» er utelukkende rettet mot inkludering av personer i arbeid i Bergen, mens de øremerkede midlene i all hovedsak har gått til å videreføre satsningen i Oslo og Stavanger. I tillegg har Stiftelsen SOR mottatt midler fra Stiftelsen Dam til å gjennomføre en distriktsatsning i andre deler av landet.

Stiftelsen har gjennomført en rekke aktiviteter som del av tiltaket. Deler av aktivitetene går ut på å opprette kontakt og dialog med mulige arbeidsgivere, i all hovedsak større aktører som butikk- eller hotellkjeder. I tillegg har aktivitetene gått ut på å identifisere mulige arbeidstakere, der de gjennom samtaler forsøker å avdekke hvilke typer arbeidsoppgaver som kan passe den enkelte.

Per 26.11.2019 har 18 personer i Bergen vært gjennom arbeidspraksis og fått fast jobb, mens enkelte er i praksis og flere stillinger er utlyst eller skal snart gjøres tilgjengelig.

Stiftelsen viser også til at de har som mål å bidra til holdningsendringer i befolkningen generelt. Ifølge intervjuet vårt med representanten for stiftelsen, vil det å se personer med utviklingshemming i arbeid forhåpentligvis endre på fordommer om hva denne gruppen kan, samt synliggjøre mangfoldet i dagens samfunn.

Det er grunn til å tro at tiltaket har hatt store positive tilsiktede effekter på levekår og livskvalitet til de personene som har fått fast jobb eller praksis. Disse har fått mulighet til å delta i det ordinære arbeidslivet, en mulighet som visstnok sjeldent oppstår. Tilskuddsmottakeren peker også på at deltakelse har medført styrket selvfølelse blant deltagerne. Tilskuddsmottakeren mener selv at tiltaket ikke har medført negative utilsiktede effekter. De begrunner dette med at de har hatt stort fokus på å sikre at personer som eventuelt ikke blir værende i et arbeidsforhold blir stående igjen med følelsen av at «jeg prøvde i hvert fall».

Tilskuddsmottaker har lyktes i å videreutvikle tiltaket fra å være prosjektbasert til å bli øremerket med tilskudd i statsbudsjettet. Samtidig synes en viktig motivasjon for tilskuddsmottaker å være at tiltaket skal kunne videreføres uten tilskuddsmidler, som en integrert del av NAV-tilbudet som gis til personer med utviklingshemming, noe det er for tidlig å vurdere utfallet av.

6. Gjennomgang av tilskuddsforvaltningen

Tilskuddsordningen er rettet mot frivillige organisasjoner, stiftelser med eget organisasjonsnummer, kommuner og fylkeskommuner. For 2017 og 2018 var det også mulig for private virksomheter å søke. Aktører fra samtlige grupper har søkt og mottatt tilskudd. Relativt få kommuner har søkt, noe som kan tyde på at ordningen er mindre kjent i denne gruppen. Søkerne sender inn en elektronisk søknad om midler, med begrunnelse for omsøkt tiltak og opplysninger om blant annet egenfinansiering. Bufdir vurderer søknadene med utgangspunkt i de fastsatte prioriteringskriteriene, basert på et poenggivningssystem og en faglig vurdering, for deretter å gi tilbakemelding gjennom søknadsportalen. Søkerne er i stor grad enig eller helt enig i at det var enkelt å sende inn søknaden, samt vurdere hva som skulle inkluderes. Det er mindre enighet om hvorvidt Bufdirs prioriteringskriterier oppleves som tydelige, og hvorvidt de bør varierer fra år til år. Videre er en større andel av søkere med avslag uenig i at de fikk en velbegrunnet og informativ vurdering av avslag. Kravene til rapportering oppleves i all hovedsak som hensiktsmessige av tilskuddsmottakerne.

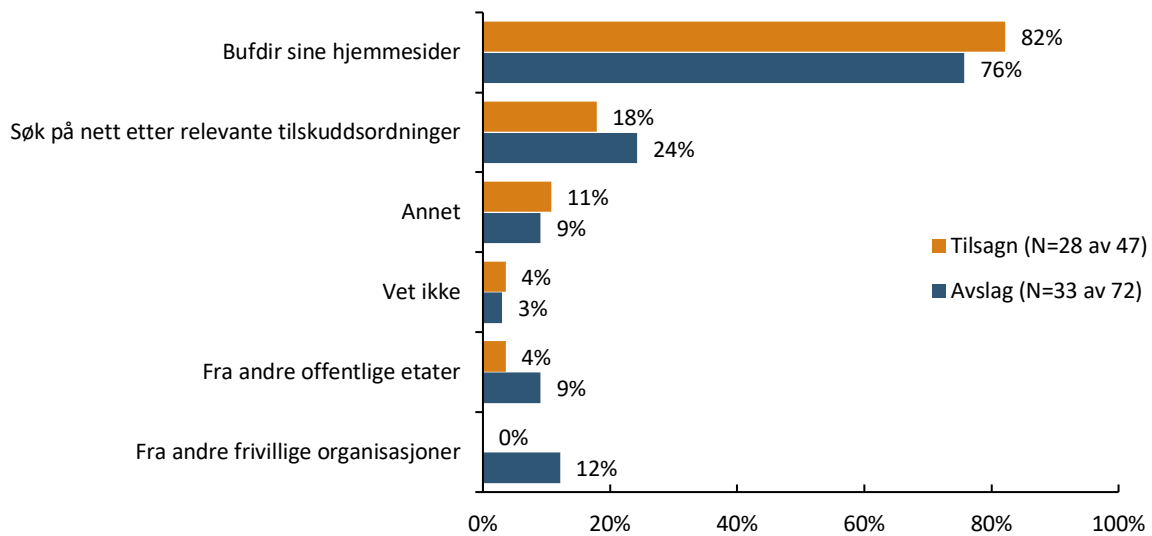
6.1 Tilskuddsordningens tilgjengelighet for relevante aktører

Aktører som kan motta tilskudd fra tilskuddsordningen er frivillige organisasjoner, stiftelser med eget organisasjonsnummer, kommuner og fylkeskommuner. Som nevnt i avsnitt 2.2 var det for 2017 og 2018 også mulig for private virksomheter å søke.

En relativt sammensatt gruppe kan gjøre det vanskelig å målrette for eksempel markedsføringen av ordningen. Det har også i liten grad vært markedsføring av ordningen fra Bufdirs side, utover informasjon om ordningen på Bufdirs hjemmesider. I tillegg har ordningen vært inkludert i årlig annonse i riks- og lokalpressen. Bufdir har sendt ut varsel til alle aktører som har søkt på ordningen i de to foregående årene. Bufdir begrunner den begrensede markedsføringen med at ordningen er relativt liten målt i tilgjengelige midler, og at man har vært avhengig av å ha en håndterbar søknadsmengde. For 2019 var omsøkt beløp nesten tre ganger så stort som tilskuddsbeløpet, og alle aktørgruppene var representert. Samtidig er det grunn til å tro at det er noe variasjon blant aktørene hva gjelder kjennskap til ordningen. Vi har ikke oversikt over hvorvidt alle søknadsberettigede aktører kjenner til ordningen, men ettersom kun 10 av 422 kommuner har søkt på ordningen i perioden 2017-2019 er det grunn til å tro at det er forskjeller i hvorvidt kommunene er kjent med tilskuddsordningen. Det kan også være frivillige organisasjoner og stiftelser som ikke er kjent med ordningen. Det er imidlertid mindre grunn til å tro at dette er tilfellet, både fordi mange av de relevante organisasjonene mottok driftsmidler gjennom samme ordning før 2017 og at paraplyorganisasjonen Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) aktivt sprer informasjon om ordningen.

Bufdir informerer om ordningen på sine hjemmesider. Det er også her brorparten av søkerne som har besvart spørreundersøkelsen vår fikk vite om tilskuddsordningen, som vist i Figur 6.1. Dette gjelder både de som har fått tilsagn om tilskudd (82 prosent) og de som fikk avslag på søknaden (76 prosent). De resterende respondentene oppgir å ha fått vite om ordningen gjennom nettsøk etter relevante ordninger eller gjennom andre kanaler. Enkelte respondenter som fikk avslag oppgir (også) at de har fått vite om ordningen gjennom andre offentlige etater (tre respondenter) eller fra andre frivillige organisasjoner (fire respondenter).

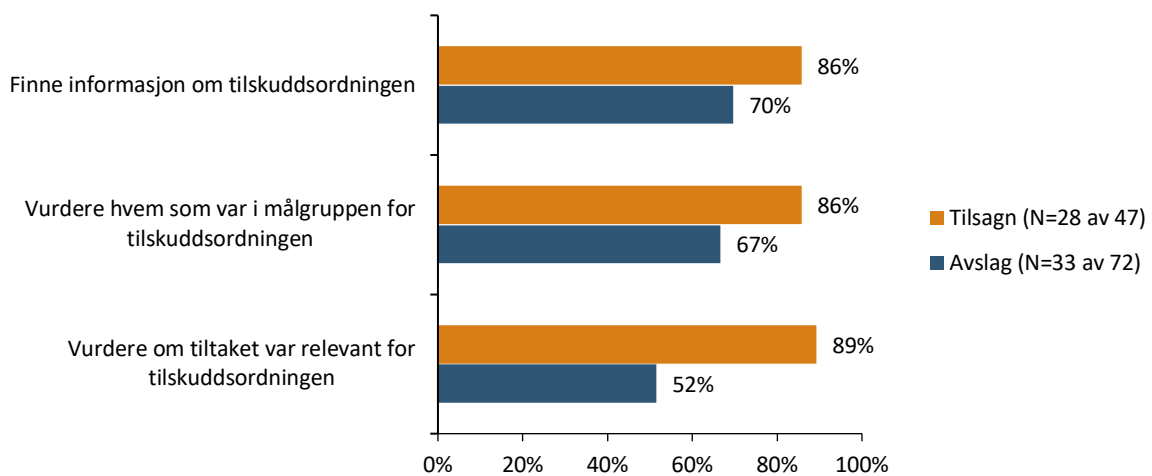
Figur 6.1 Søkeres svar på hvordan de fikk vite om tilskuddsordningen. Flere svar mulig.



Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019

Vi har også kartlagt hvorvidt søkerne opplever at informasjon om ordningen er tilgjengelig. Flertallet (86 prosent) av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de er enig eller helt enig i at det var enkelt å finne informasjon om tilskuddsordningen, som vist i Figur 6.2. Blant søkere som fikk avslag og som har besvart spørreundersøkelsen, oppgir rundt 70 prosent at de er enig eller helt enig i at det var enkelt, mens 15 prosent oppgir at de er verken enig eller uenig i denne påstanden. Kun et fåtall oppgir at de er uenig eller helt uenig. Svarene tyder til en viss grad på at søkere som har fått avslag om tilskudd og som har besvart spørreundersøkelsen, opplever informasjon om tilskuddsordningen som litt mindre tilgjengelig enn hva tilfellet er for de som har mottatt tilskudd (og besvart). Samtidig skal vi være forsiktige med å tolke forskjellen i svar mellom avslag og tilsagn.

Figur 6.2 Søkeres vurdering av om de er helt enig / enig i påstandene om at det var enkelt å ...



Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskuddsmottakere i 2017, 2018 og 2019

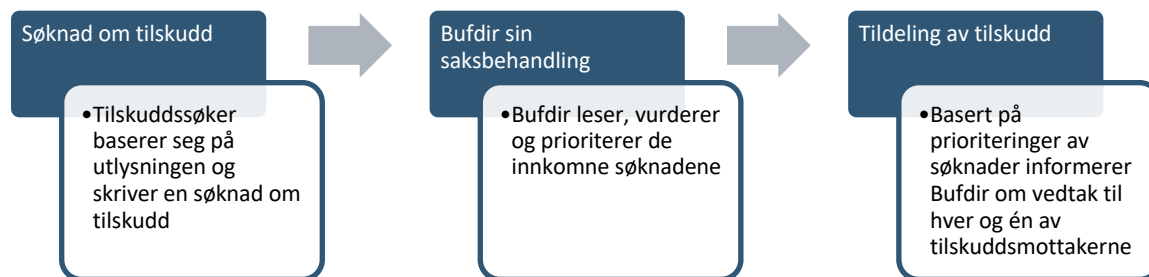
Det er noe større forskjeller i hvorvidt søkerne vurderer om det var enkelt å vurdere om *tiltaket* de søkte om tilskudd til var relevant for tilskuddsordningen avhengig av om de fikk tilsagn eller avslag, som også vist i Figur 6.2. Blant søkere som fikk tilsagn om tilskudd og har besvart spørreundersøkelsen, oppgir rundt 90 prosent at de er enig eller helt enig i påstanden, mens tilsvarende andel for søkere som fikk avslag er på rundt 50 prosent. Til gjengjeld oppgir 27 prosent av respondentene i sistnevnte gruppe at de er verken enig eller uenig, mens 15 prosent oppgir at de er uenig eller helt uenig. Tilsvarende mønster ser vi fra respondentenes vurderinger av om det var enkelt å forstå hvem som var i målgruppen for tilskuddsordningen. Mens 86 prosent av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen er enig eller helt enig i at dette var enkelte å vurdere, er tilsvarende andel for søkerne som fikk avslag og har besvart spørreundersøkelsen på 67 prosent.

Buudir har gjennom hele evalueringsperioden hatt som praksis å oppgi på sine nettsider hvilke tiltak og aktører som har mottatt midler i foregående år. Denne informasjonen har dermed vært tilgjengelig for samtlige søkere. Samtidig har ikke Buudir oppgitt hvilke typer tiltak som ikke vil bli tildelt tilskudd. Det at en større andel søkere med avslag (som har besvart spørreundersøkelsen) oppgir at de i mindre grad er enig i at det er lett å vurdere hvorvidt tiltaket er relevant, kan være et resultat av at tiltakene de søkere om tilskudd til er mindre relevant for ordningen, noe som igjen kan være et resultat av begrenset med informasjon.

6.2 Søknadsprosessen og prioritering av søknader

Søknadsprosessen kan forenklet deles inn i tre overordnede steg, se Figur 6.3. I det følgende drøfter vi først søknadsprosessen og hvordan den vurderes av søkerne selv, før vi ser nærmere på hvordan Buudir siler ut og vurderer søknadene, for deretter å informere søkerne om vedtak og begrunnelse i tilsagnsbrev. Vi har i denne sammenheng valgt å se bort fra klageprosessen, som gjelder for flere tilskuddsordninger. Rapportering er nærmere omtalt i avsnitt 6.3.

Figur 6.3 Forenklet versjon av tilskuddsprosessen



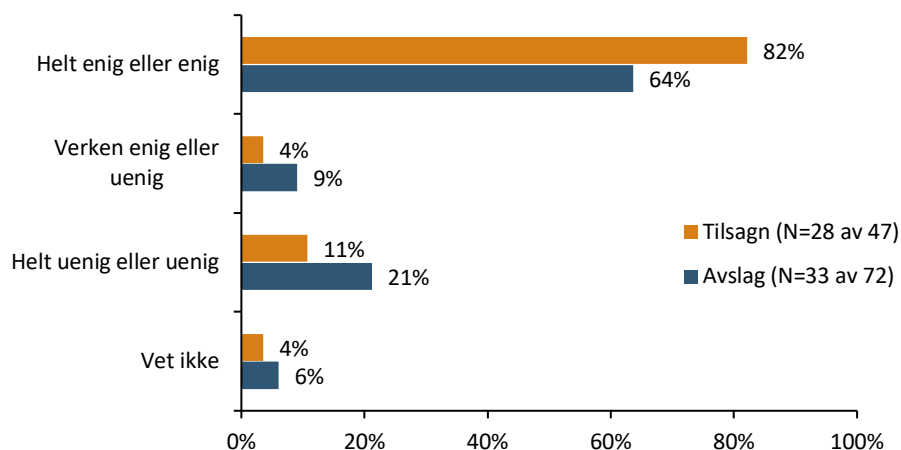
Søkeres innsending av søknad

Søkerne sender inn søknaden i en elektronisk søknadsportal innen den årlige fastsatte fristen. For søknader som innvilges tilskudd for flere år, er det ikke nødvendig å søke om midler hvert år. Flerårige tilskudd gis likevel med forbehold om Stortingets årlige budsjettvedtak.

Tilskuddsmottakernes erfaringer og opplevelser med søknadsprosessen er viktig for å forbedre innretningen av ordningen. Brorparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen er enig eller helt enig i at det var enkelt å forstå hva som måtte *inkluderes i søknaden* (82 prosent), som det fremgår av Figur 6.4. Denne andelen er noe lavere (64 prosent) blant de som fikk avslag. Flere av søkerne som fikk avslag på søknaden er uenig eller helt uenig (21 prosent) i denne påstanden. Brorparten av søkerne som har besvart spørreundersøkelsen har sagt seg enig eller helt enig i påstanden om at det var enkelt å *sende inn søknaden* i

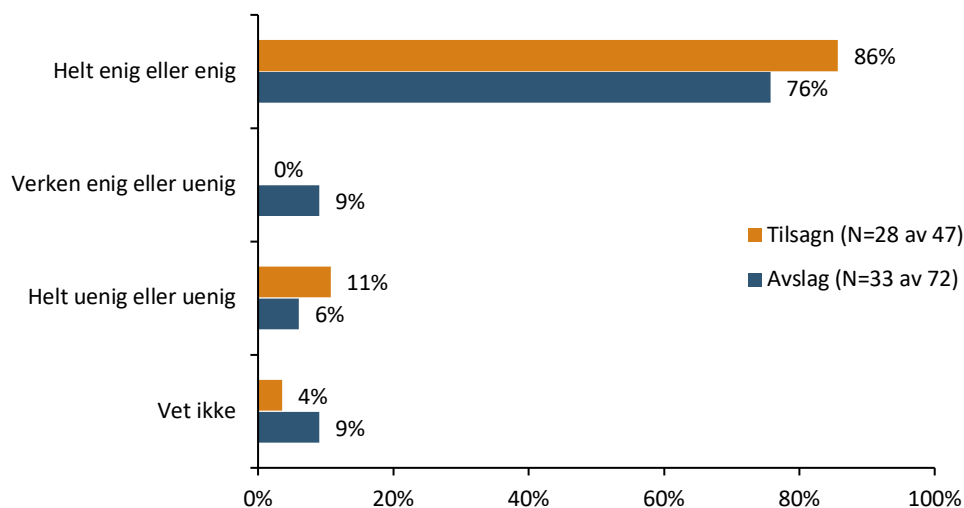
søknadsportalen. Henholdsvis 86 og 76 prosent av søkerne som har fått tilsagn og avslag oppgir dette. Her er det mindre forskjeller mellom de med tilsagn og avslag, som vist i Figur 6.5. Totalt er det 10 av respondentene som er uenig eller helt uenig i påstanden, syv av søkerne som fikk avslag på søknaden sin og tre av søkerne som fikk tilsagn.

Figur 6.4 Søkerne vurdering av påstanden om at det var enkelt å forstå hva som måtte inkluderes i søknaden, i prosent av de som har svart på spørreundersøkelsene



Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd.

Figur 6.5 Søkerne vurdering av påstanden om at det var enkelt å sende inn søknaden i søknadsportalen, i prosent av de som har svart på spørreundersøkelsene

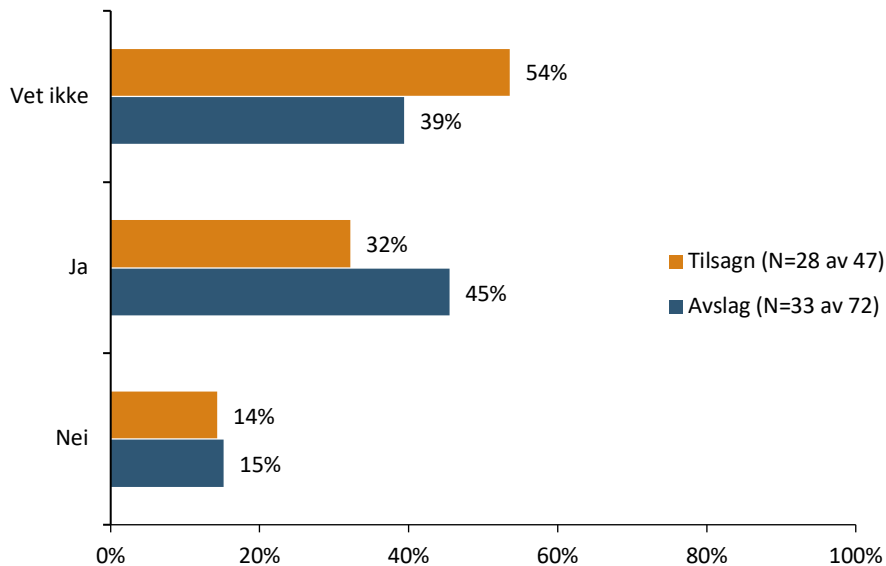


Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd.

Som vi ser av Figur 6.6, oppgir i underkant av 70 prosent av tilskuddsmottakerne og over halvparten av søkerne med avslag, at de ikke har en formening om hvordan søknadsprosessen kan forbedres eller forenkles. Når det

gjelder søkerne med avslag er det en noe større andel (45 prosent opp mot 32 prosent) som mener det kunne vært forenklinger eller forbedringer.

Figur 6.6 Søkerne svar på hvorvidt søknadsprosessen og søknadsskjemaene kan forenkles eller forbedres, i prosent av de som har svart på spørreundersøkelsene



Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd.

Respondentene som har oppgitt at søknadsprosessen og søknadsskjemaene kan forenkles eller forbedres, har fått mulighet til å utdype dette i undersøkelsen. Innspillene fra tilskuddsmottakerne om hvordan dette konkret kan gjøres varierer. Flere påpeker imidlertid at noen av de kvantitative størrelsene, som antall deltakere og antall frivillige timer, ikke er relevante. De mener derfor at disse spørsmålene gjerne kan kuttes. Dette er også noe flere av tilskuddsmottakerne har påpekt i intervjuene.

Alle som er intervjuet oppgir at det har vært utfordrende at tidspunkt for tildeling av midler har vært uforutsigbart og at tildeling ofte skjer lenge etter søknadstidspunktet. Dette er også en gjentakende tilbakemelding i spørreundersøkelsen. Utlysningen av ordningen har variert over evalueringperioden, men skjer normalt i november med frist i desember. Tildelingen skjer vanligvis i april/mai. Det har blitt nevnt i intervjuene at en mer fastsatt søknadsfrist ville gitt større forutsigbarhet, slik at søkerne har mulighet til å planlegge bedre.

Bufdirs vurdering av søknadene

Bufdirs vurdering og prioritering av søknader foregår i tre trinn.

Først vurderes hver søknad enkeltvis basert på tildelingskriteriene oppgitt i tilskudsregelverket og prioriteringskriteriene oppgitt i utlysningen. Tekstboks 6.1 gjengir tildelingskriteriene som er oppgitt i regelverket.

Det kan gis støtte til aktiviteter som er rettet inn mot å medvirke til debatt og holdningsendringer, skape deltakelse og generere og spre kunnskap. Tiltak som er direkte rettet inn mot å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne kan også få støtte.

Buudir vil ved vurdering av søknadene legge særlig vekt på at tiltaket er av god kvalitet, at søker har god gjennomføringsevne, at finansieringsplanen er realistisk og at tiltaket klart bidrar til tilskuddsordningens mål om å bedre levekårene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Nyskapende tiltak som kan inspirere andre aktører og tiltak som har gjenbruksverdi for andre, utover egen diagnosegruppe eller målgruppe vil bli prioritert. Tiltak med egenfinansiering vil også bli prioritert. Direktoratet fastsetter nærmere prioriteringskriterier for tilskuddsordningen.

Søknadene blir gitt en poengsum ut ifra i hvilken grad tildelingskriteriene er oppfylt. Poengskalaen går fra 0 til 75, der Buudir har konkretisert følgende kategorier for intern vurdering:

- **Kvalitet:** Plan/gjennomføring, realistisk finansiering og grad av evaluering/måloppnåelse
- **Effekt:** I hvilken grad tiltaket vil bidra til ordningens formål og tildelingskriterier
- **Bredde:** Gjenbruksverdi for andre, om tiltaket når andre målgrupper enn egen diagnosegruppe e.l.
- **Egenfinansiering:** I hvilken grad søker bidrar med egenfinansiering

Alle kategoriene kan få en maksimal score på 5 og en minimumsscore på 0. Kategoriene er videre vektet. Kvalitet og effekt vektet mest med en vekt på 5. Videre vektet bredde med 3 og sist vektet egenfinansiering med 2. Dette vil si at man eksempelvis for kvalitet kan få en totalsum på 25 poeng, mens for egenfinansiering kan man få en totalsum på 10. Dersom det søkes om tilskudd til tiltak som går over flere år, presiserer regelverket at den delen av tiltaket som vil gjennomføres i tilskuddsåret bør ha selvstendig nytteverdi, eller at fullfinansiering bør sikres på annen måte.

Videre vurderer tilskuddsavdelingen i Buudir hvorvidt tiltaket i søknaden kan sies å være innenfor de årlige prioriteringskriteriene til ordningen. For denne vurderingen går også poengskalaen fra 0 til 75 poeng, med en maks score på 5 per prioriteringskriterium. Hvert kriterium fikk en vekt på 3 for 2017 og 2018, mens det ble økt til 5 for 2019. Dette var en konsekvens av antall prioriteringskriterier ble nedjustert fra fem til tre. Det var da mulig å få en score på 15 poeng per prioriteringskriterium i 2017 og 2018, og 25 poeng for 2019. Den totale summen tillagt prioriteringskriterier har dermed vært det samme for alle tre evalueringårene.

Dette første trinnet i søknadsvurderingen er som regel gjennomført av én saksbehandler i tilskuddsavdelingen. I enkelte tilfeller har en annen saksbehandler fra samme avdeling diskutert enkelte momenter før endelig score er satt.

Etter den første vurderingen i avdeling tilskudd går avdeling likestilling og universell utforming gjennom tiltakene og gir sine tilbakemeldinger. Avdeling tilskudd oppsummerer og fatter vedtak om innvilgelse eller avslag.

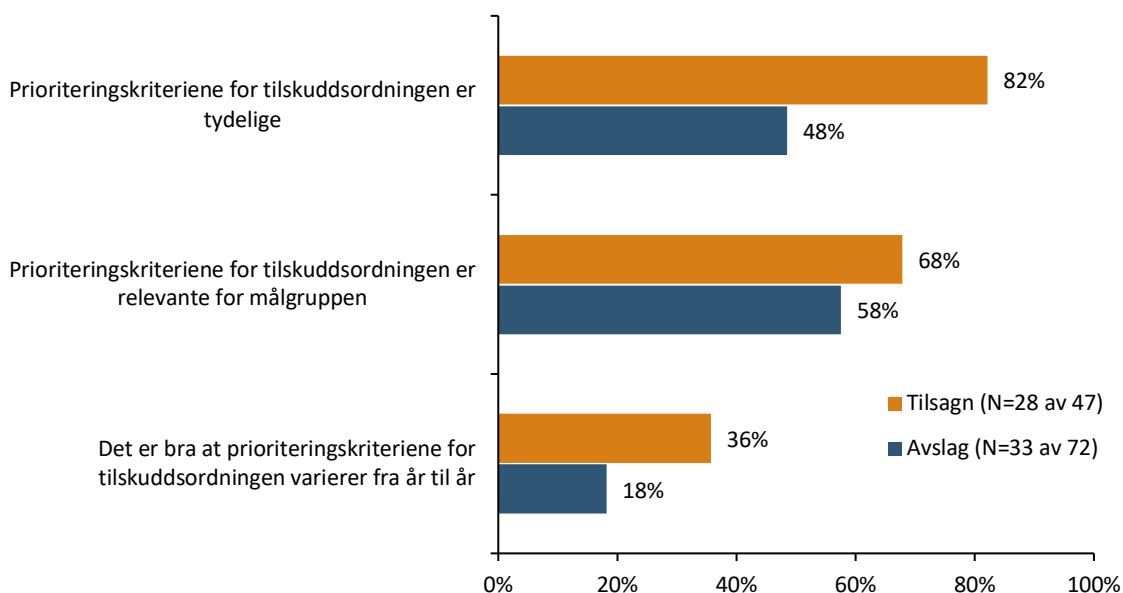
Spesielt om Bu_dirs prioriteringskriterier

Buudir fastsetter selv de årlige prioriteringskriteriene for ordningen. Vi har i spørreundersøkelsene til søkerne kartlagt i hvilken grad de opplever prioriteringskriteriene som tydelige og relevante, samt hvorvidt søkerne synes det er positivt at prioriteringskriteriene varierer fra år til år.

Figur 6.7 viser andelen respondenter med hhv. tilsagn og avslag som er helt enig eller enig i de ulike påstandene. En lavere andel av søkere med avslag oppgir at de er enig eller helt enig i at prioriteringskriteriene er tydelige (48 prosent, opp mot 82 prosent for tilsagn). Det kan være ulike forklaringer på dette. En mulig forklaring kan være at disse søkerne har hatt tiltak som i mindre grad har falt innenfor tilskuddsordningens prioriteringskriterier og at de derfor opplever at prioriteringskriteriene er lite tydelige. Samtidig opplever over halvparten av de med avslag at prioriteringskriteriene er *relevante*. En annen mulig forklaring er at prioriteringskriteriene er såpass brede at de åpner opp for forskjellige tolkninger.

En lavere andel søkere med tilsagn og avslag oppgir at de er enig eller helt enig i at det er bra at prioriteringskriteriene varierer fra år til år, henholdsvis 36 og 18 prosent. Til sammenlikning er 11 prosent av respondentene med tilsagn uenig eller helt uenig, mens 30 prosent av de med avslag er uenig eller helt uenig. Vi har også bedt tilskuddsmottakerne om å utdype hva de tenker om prioriteringskriteriene i intervjuene. Det er kun én av de intervjuede tilskuddsmottakerne som har oppgitt at de synes det var et problem at prioriteringskriteriene varierer. To har oppgitt at det er fint at kriteriene varierer, og at dette legger opp til at tilskuddsordningen kan brukes til å målrette innsatsen i tråd med politiske mål. De fleste oppgir likevel at de ikke har så mye formening fra eller til, men at kriteriene oppleves som relevante. Samtidig ser det ut til å være noe forvirring knyttet til antall prioriteringskriterier som må oppfylles for å få tilsagn. En respondent forteller at de opplevde det som et krav om at minst tre av fem prioriteringskriterier måtte oppfylles for å få tilsagn, noe som ikke har vært praksis ifølge Bufdir. Samtidig er det verdt å merke seg at poenggivningssystemet isolert sett legger opp til at tiltak som krysser av for flere prioriteringskriterier favoriseres, da det gis poeng per prioriteringskriterium som er krysset av i søknaden.

Figur 6.7 Andelen søkere som er helt enig / enig i påstandene knyttet til prioriteringskriteriene om at «...»



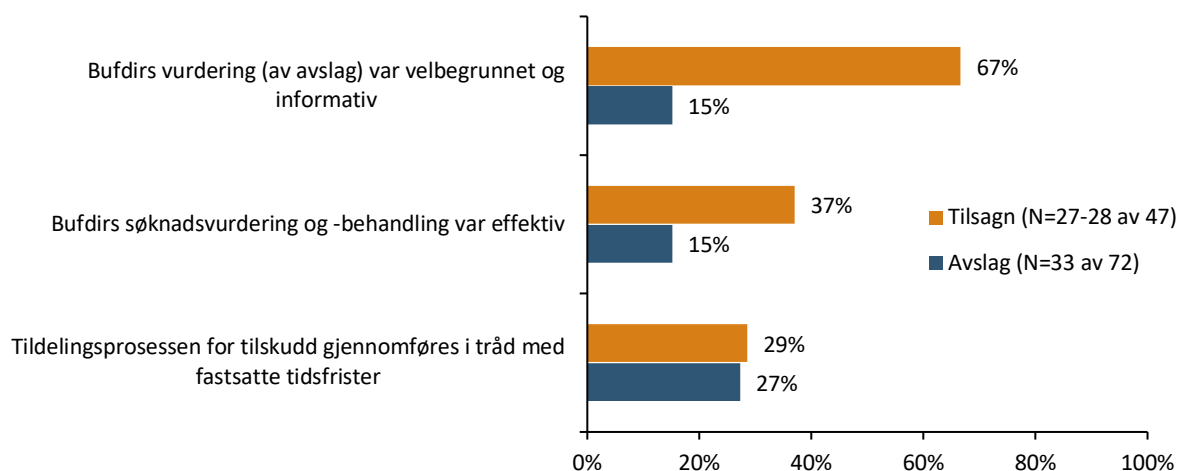
Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd.

Søkernes mottak av tilsagnsbrev og tildelte midler

Søkerne mottar Bufdirs begrunnelse om tilsagn eller avslag i et elektronisk brev i søknadsportalen som også sendes i kopi per e-post til både personen som har søkt og til søkervirksomheten. Tilsagnsbrevet inneholder først kort bakgrunnsinformasjon om tilskuddsordningen, og videre informasjon om endelig vedtak. Tilskuddsmottaker får her informasjon om tildelt beløp, begrunnelse for dette og betingelser for tilskudd. Betingelsene presiserer at tiltaket må brukes til oppgitt formål i søknaden, at oppgitt egenfinansiering må tas i bruk og at eventuelle ubrukte midler må tilbakebetales. Videre inneholder tilsagnsbrevet informasjon om utbetaling, rapportering, kontroll og klagemulighet. Vi har ikke hatt anledning til å se på samtlige avslagsbrev, men har sett på det som Bufdir mener er et typisk eksempel på et avslagsbrev. I likhet med tilsagnsbrevet, gis det først litt bakgrunnsinformasjon om størrelsen på potten og antall mottatte søknader, samt om antall tiltak som fikk innvilget tilskudd. Det gis deretter en kort begrunnelse for vedtak om avslag.

Vi har kartlagt hvorvidt søkerne vurderer Bufdirs vurdering som velbegrunnet og informativ. Blant de med avslag og som har besvart spørreundersøkelsen er det kun 15 prosent som er enig eller helt enig i at Bufdirs vurdering var velbegrunnet og informativ, se Figur 6.8. Til sammenlikning oppgir rundt to tredjedeler (67 prosent) av de med tilsagn at de er enig eller helt enig i samme påstand. Øvrige respondenter med avslag oppgir enten at de verken er enig eller uenig (39 prosent) i at vurderingen var velbegrunnet og informativ, at de er uenig eller helt uenig (39 prosent) eller ikke vet (6 prosent). Kun én respondent med tilsagn er uenig i påstanden, én oppgir vet ikke mens resten er verken enig eller uenig. Behovet for en begrunnelse vil naturligvis være forskjellig. De med tilsagn vil trolig ikke foreta noen endringer basert på begrunnelsen, utover at de nå kan sette i gang med tiltaket, mens søkere med avslag trolig ønsker å vite hvordan søknaden kunne forbedres.

Figur 6.8 Andelen søkere som er helt enig / enig i påstanden om at «...».*



*Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd. *Årsaken til at N varierer mellom 27 og 28 er at ikke alle respondentene har svart på alle spørsmål. Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd.*

En relativt lav andel av søkerne er enig eller helt enig i påstanden om at Bufdirs søknadsvurdering og -behandling var effektiv. Dette henger trolig sammen med at en lav andel er enig eller helt enig i påstanden om hvorvidt tildelingsprosessen gjennomføres i tråd med fastsatte frister. Her er svarene like uavhengig av resultatet på saksbehandlingen. I underkant av en tredjedel sier seg enig eller helt enig i denne påstanden. Til gjengjeld sier 50 prosent av søkerne med tilsagn og 33 prosent av søkerne med avslag seg uenig eller helt uenig. Dette

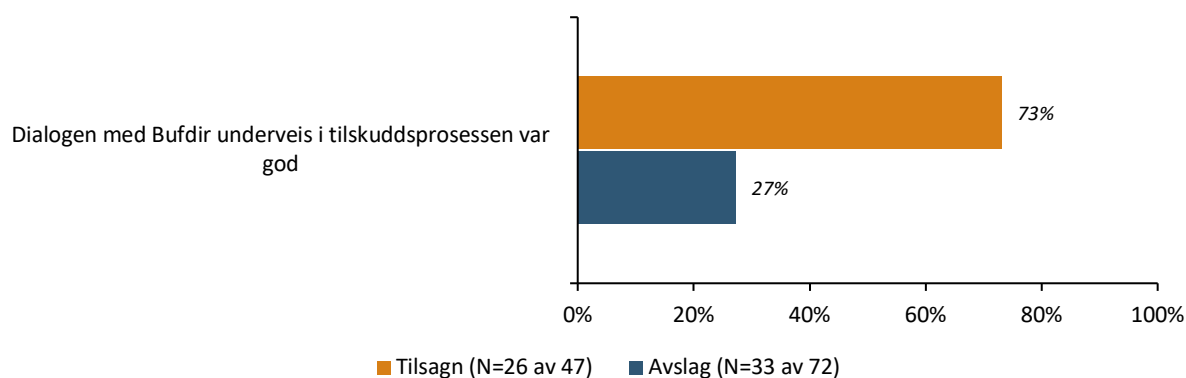
sammenfaller med de tidligere nevnte tilbakemeldinger i spørreundersøkelsen og intervjuer om sen tilbakemelding på vedtak og utbetaling.

Søkernes vurdering av dialogen med Bufdir underveis i tilskuddsprosessen

Vi har sett på hvordan søkerne vurderer dialogen med Bufdir underveis i tilskuddsprosessen. Det er forskjeller mellom respondentene som har fått tilsagn og avslag på søknad om tilskudd når det gjelder hvorvidt de har opplevd at dialogen har vært god. Flesteparten av respondentene som har mottatt tilskudd sier seg enig eller helt enig i denne påstanden (73 prosent), mens under en tredjedel av respondentene (27 prosent) som fikk avslag sier seg enig eller helt enig. Samtidig oppgir i underkant av en fjerdedel av respondentene som fikk tilsagn at de verken er uenig eller enig i påstanden.

Et gjennomgående funn fra intervjuene med tilskuddsmottakerne er at de opplever kommunikasjonen med Bufdir som god. Flere nevner at Bufdir oppleves som fleksible og enkle å kommunisere med når det gjelder endringer fra opprinnelig søknad. Eksempelvis har flere av tilskuddsmottakerne, grunnet sen utbetaling, bedt om overføring av midler fra et år til et annet, hvor de oppgir at dialogen med Bufdir rundt dette var god. Det blir også påpekt at det er en fordel å ha en egen kontaktperson, og at denne personen oppleves som enkel å komme i kontakt med. Dette underbygges også i spørreundersøkelsen. Hva gjelder negative tilbakemeldinger på dialogen med Bufdir, sammenfaller disse med de ovennevnte tilbakemeldingene på søknadsprosessen, hvor flere etterspør tydelighet både knyttet til hvordan Bufdir tildeler midler og knyttet til begrunnelse for avslag.

Figur 6.9 Andelen søkere som er helt enig/enig i påstanden om at «...».



Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd.

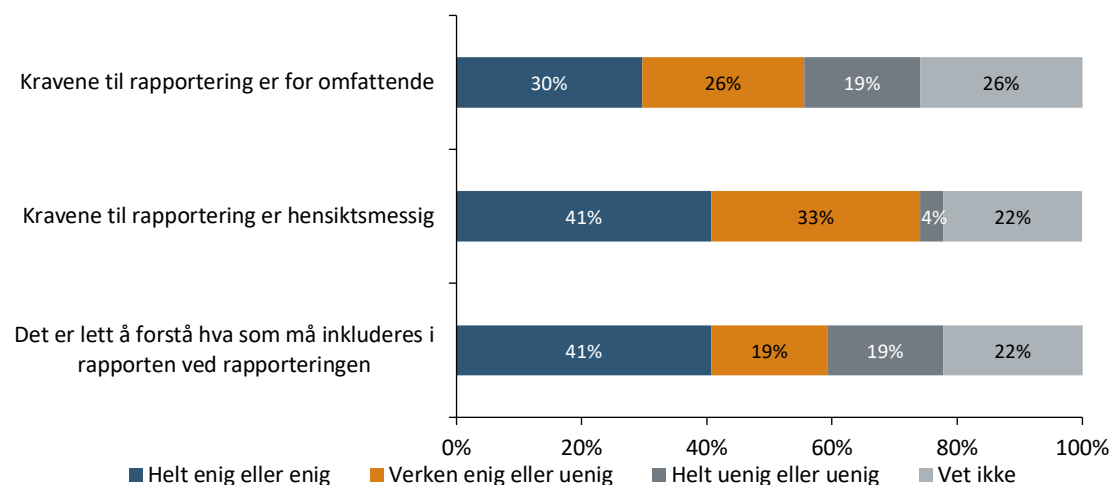
6.3 Rapportering

Tilskuddet skal i utgangspunktet benyttes slik det er beskrevet i søknaden. For å kunne kontrollere om dette skjer, er Bufdir avhengig av rapportering fra tilskuddsmottakere i etterkant av gjennomført prosjekt. Eksempelvis rapporteres det på prosjektregnskap, som sees opp mot prosjektbudsjettet i søknaden. Mottaker rapporterer også på eventuelle avvik fra søknaden, samarbeid med andre aktører, og støtte fra andre enn Bufdir til tiltaket. Tilskuddsmottakerne skal også redegjøre for måloppnåelsen av tiltaket. Dette er en subjektiv vurdering av tiltakets måloppnåelse som sees opp mot målet som tilskuddsmottaker oppgir i søknaden.

I rapporteringen skal også antall deltakere indirekte eller direkte nådd anslås. Dette kan sees på som delvis misvisende da flere av tiltakene ikke kan sies å ha deltakere. Det er heller ikke direkte sammenlignbart med de oppgga i søknaden, der det oppgis forventet antall personer med funksjonsnedsettelse som vil ha nytte av eller nås av tiltaket. Søknadsskjemaet og rapporteringsmalen samsvarer altså ikke på dette punktet.

I spørreundersøkelsen har vi kartlagt hvordan brukerne vurderer rapporteringen og de krav som stilles, se Figur 6.10. Rundt 11 av 27 tilskuddsmottakere som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de er enig eller helt enig i at det er lett å forstå hva som må inkluderes i rapporten ved rapportering og at kravene til rapportering er hensiktsmessig. Rundt seks av respondentene har svart at de ikke vet, noe som trolig er et resultat av at rapporteringen for ettårige tiltak i 2019 og flerårige tiltak som avsluttes i 2019 ikke er gjennomført ennå. Samtidig mener rundt en tredjedel (åtte tilskuddsmottakere) at kravene til rapportering er for omfattende.

Figur 6.10 Tilskuddsmottakernes vurdering av kravene til rapportering



N=27 av 47. Kilde: Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere

Blant de syv tilskuddsmottakerne som oppgir at rapporteringsprosessen kan forenkles eller forbedres, er det to som i spørreundersøkelsen påpeker at kravene til rapportering kan være vanskelig å håndtere, for eksempel for personer som er frivillige tillitsvalgte, sammenlignet med hva man kan forvente av forskere. En tredje viser til at kravene til detaljer ikke samsvarer med størrelsen på tildelt beløp, mens en fjerde mener at det er tungvint å rapportere på bruk av midler halvveis i prosjektperioden, slik kravet er for flerårige prosjekter.

6.4 Ressursbruk

I tråd med DFØs veileder (Direktoratet for økonomistyring, 2007) for evalueringer av statlige tilskuddsordninger, vurderer vi i denne evalueringen også kostnadene for å nå målene. Bufdir har en sentral rolle i å sikre at tilskudd bevilges til de prosjektene som gir størst effekt gitt målsettingen. Dette inkluderer å følge opp mottakerne og sikre at midlene er brukt i tråd med hensikten. Et visst nivå av forvaltningskostnader er dermed nødvendig for å sikre at samfunnets ressurser bevilget til formålet brukes i tråd med intensjonen og med gjeldende lovverk.

Vi ser her på ressursbruken til Bufdir og søkerne, mens vi viser til avsnitt 7.2, for en diskusjon av ressursbruken i lys av andre tilskuddsordninger.

Bufdir

Vi har bedt Bufdir om en oversikt over ressursbruken deres i form av antall timer fordelt på ulike prosesser i tilskuddsforvaltningen. Ressursbruken for 2019 er rapportert i Tabell 6.1. Oppsummert finner vi at Bufdir har brukt rundt 360 timer i løpet av 2019 til å forvalte ordningen, hvorav mesteparten av tiden har gått med til å behandle søknader og vurdere rapporter og regnskap i etterkant. Med utgangspunkt i dette timeantallet, har Bufdir selv anslått at de bruker om lag 290 000 kroner i året på å forvalte ordningen. Kostnader til støttesystemer vurderes av Bufdir å være 20 000 kroner per år, med begrunnelsen om at søknads- og rapportvolumet er relativt begrenset. Totalt anslås kostnadene til å være 310 000 kroner i året.

Tabell 6.1 Bufdirs ressursbruk i 2019 målt i antall timer, fordelt på ulike prosesser i tilskuddsforvaltningen

Prosess	Antall timer
Utlysning (inkl. fastsetting av prioriteringskriterier)	22,5
Søknadsprosessen, saksbehandling og tildeling av midler	150
Klagebehandling	15
Vurdering av rapport og regnskap, oppfølging	150
Ledelse og administrasjon	22,5
Totalt antall timer	360

Kilde: Bufdir (2019)

I lys av at det i løpet av 2019 ble betalt ut cirka 13,1 millioner kroner gjennom ordningen, utgjør forvaltningskostnaden cirka to prosent av totalt utbetalt tilskuddssum for 2019.⁵

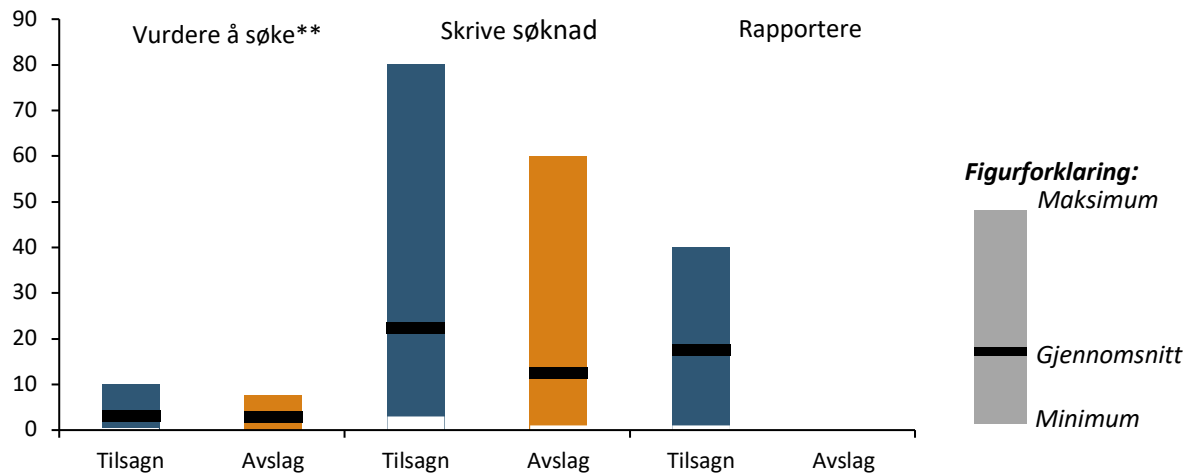
Søkerne

Vi har i spørreundersøkelsene bedt respondentene vurdere hvor mange timer de brukte på å vurdere å søke, å søke og å rapportere på bruk av midler i etterkant. Søkerne bruker i gjennomsnitt tre timer på å vurdere å søke, som vist i Figur 6.11. Dette timeantallet er likt for søkere med tilsagn og avslag om tilskudd. Her varierer det fra en halvtime til 10 timer, hvor 10 av tilskuddsmottakerne oppgir at de brukte cirka én time. Anslått timeforbruk er jevnt fordelt opp til fem timer, mens to tilskuddsmottakere oppgir at de har brukt 10 timer. For søkere med avslag er det mer jevnt fordelt fra en halvtime til ett dagsverk, men også her er hovedvekten på én til to timer. Det er større variasjoner i antall timer respondentene i spørreundersøkelsen oppgir å ha brukt på å søke om tilskudd. I gjennomsnitt har tilskuddsmottakerne brukt 22 timer, mens søkerne med avslag har brukt 12,5 timer. Her er det imidlertid et stort spenn, hvor det for tilskuddsmottakere varierer fra tre timer til 80 timer, mens det for søkere med avslag varierer fra én time til 60 timer. For begge grupper er det en jevnt stigende fordeling, hvor få av respondentene oppgir samme ressursbruk.

Tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen og også har gjennomført rapportering i evalueringsperioden, oppgir i snitt å ha brukt 18 timer på å rapportere. Også her er det en viss variasjon i antall timer brukt. Tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen har på det minste brukt én time og på det meste brukt 40 timer.

⁵ Dersom vi i stedet tar utgangspunkt i timeantallet og legger til grunn samme kostnad til gjennomsnittlig årsverk som i Områdegjennomgangen av øremerkede tilskudd til kommunesektoren (2017) finner vi at forvaltningskostnaden utgjør cirka én prosent av totalt utbetalt tilskuddssum for 2019.

Figur 6.11 Søkeres oppgitte ressursbruk for fasene å vurdere å søke tilskuddsmidler, søke tilskuddsmidler og rapportere på tilskuddsmidler*



*For «Vurdere å søke» er N=26 for tilsagn og N=27 for avslag. For «Skrive søknad» er N=26 for tilsagn og N=28 for avslag. For «Rapportere» er N=20 for tilsagn. **Søkeres vurdering av spørsmålet «Hvor mange timer vil du anslå at din organisasjon brukte på å vurdere om det var relevant å søke om tilskudd fra Bufdir til dette tiltaket?». Kilde: Spørreundersøkelse til alle søkere om tilskudd i 2017, 2018 og 2019, både de som har fått innvilget og de som ikke har fått innvilget tilskudd.

7. Vurdering av måloppnåelse og kostnadseffektivitet

I dette kapitlet svarer vi ut de overordnede evalueringsspørsmålene. Vi ser først på i hvilken grad tiltakene enkeltvis og samlet bidrar til å nå målene som er satt for tilskuddsordningen. Dette henger igjen sammen med det første spørsmålet om hvilke effekter tiltakene har og hvorvidt de kan tilskrives tilskuddsordningen. En grunnleggende forutsetning som må være oppfylt for å nå målet om å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelse er at tilskuddet som bevilges setter i gang aktiviteter direkte eller indirekte mot målgruppen som ellers ikke ville blitt gjennomført. Tilskuddene må også ha utløsende effekt på aktiviteter og resultater som direkte eller indirekte resulterer i bruker- eller samfunnseffekter som sammenfaller med målsetningen med ordningen. Våre resultater indikerer at ordningen har hatt utløsende effekt på aktiviteter og resultater rettet mot målgruppen. Det er mer utfordrende å vurdere hvorvidt tiltakene fører til effekter i tråd med målet om å bedre levekår og livskvalitet for målgruppen.

Gjennomgang av innretningen og forvaltningen av tilskuddsordningen opp mot gjeldende bestemmelser, regelverk og føringer for statlige tilskuddsordninger taler for at tilskuddsordningen tilfredsstillende gjeldende krav. Det kan imidlertid problematiseres i hvilken grad Bufdir fokuserer på addisjonalitet i prioritering mellom søknader. Økt fokus på addisjonalitet kan øke tilskuddsordningens måloppnåelse. Basert på sammenligning av ordningens kostnadseffektivitet opp mot delvis sammenlignbare og tilgrensende ordninger, fremstår Bufdir sin forvaltning av tilskuddsordningen som kostnadseffektiv.

Formålet med evalueringen er å besvare tre overordnede evalueringsspørsmål, se avsnitt 1.2. Hovedproblemstilling B, som handler om måloppnåelse, svares ut i avsnitt 7.1 og Hovedproblemstilling C om utforming og innretning svares ut i avsnitt 7.2. Hovedproblemstilling A og effekter svares i stor grad ut i kapittel 5. Siden en underproblemstilling er å vurdere i hvilken grad effektene kan tilskrives tilskuddsordningen, som er tett knyttet til vurdering av ordningens måloppnåelse, har vi svart ut denne problemstillingen i avsnitt 7.1. Alle vurderinger i dette kapitlet bygger på funn i foregående kapitler.

7.1 I hvilken grad bidrar tiltakene enkeltvis og samlet til å nå målene som er satt for tilskuddsordningen?

For å svare ut i hvilken grad tiltakene enkeltvis og samlet bidrar til å nå målene som er satt for tilskuddsordningen, må vi drøfte

- hvorvidt tilskuddet treffer korrekt søkergruppe med korrekt beløp
- hvorvidt tiltakene anvendes i tråd med formålet og bidrar til å skape relevante tilleggsaktiviteter og tilleggsproduksjon

I tillegg vurderer vi også mer konkret hvorvidt de utløste tiltakene bidrar til å nå ordningens formål.

Målet med tilskuddsordningen er å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelser (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2019). Dette er et bredt mål. I tildelingskriteriene i regelverket har Bufdir delvis tydeliggjort hvordan tilskuddsordningen skal bidra til dette. Her er det spesifisert at ordningen skal være et middel som skal medvirke til debatt og holdningsendringer, skape deltakelse og generere og spre kunnskap. Videre har Bufdir ved hjelp av sine årlige prioriteringskriterier snevret inn målbildet noe mer, særlig i det siste året (2019) der kriteriene kun omfatter inkludering i utdanning, inkludering i arbeidsliv og bedre tjenester til barn og unge.

Treffer tilskuddet korrekt søkergruppe med korrekt beløp?

Tilskuddsordningen er rettet mot frivillige organisasjoner, stiftelser, kommuner og fylkeskommuner som ønsker å iverksette tiltak for å bedre levekår og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse.⁶ Det er disse aktørene vi her forstår som korrekt søkergruppe som skal motta korrekt beløp.⁷ Basert på hvem som har sendt inn søknader og mottatt tilskudd, som diskutert i avsnitt 6.1, er det grunn til å tro at tilskuddet treffer søkergruppen. Representanter fra samtlige grupper både søker om og mottar tilskudd, og da spesielt frivillige organisasjoner og stiftelser. Det er få kommuner og fylkeskommuner som har søkt om tilskudd. En årsak til det kan være at ordningen er mindre kjent blant disse. En annen mulighet er at de vurderer ordningen som mindre relevant.

Selv om det er grunn til å tro at de riktige aktørene blir tildelt midler, er det ikke dermed sagt at de får tildelt riktig beløp. I kapittel 3 vurderte vi i hvilken grad tilskuddsordningen er utløsende for tiltaket. Her fant vi at rundt halvparten av tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen vår oppgir at de sannsynligvis ville gjennomført tiltakene uten tilskudd, i en nedskalert eller forsinket versjon. Samtidig oppgir rundt halvparten av søkere med avslag at de ikke gjennomfører tiltakene de søkte om tilskudd til. Dersom vi kun tar utgangspunkt i den antatte addisjonaliteten, basert på søkerens svar, kan dette tyde på at enkelte tiltak burde blitt nedprioritert til fordel for andre. En forutsetning for denne slutningen er at søknadene, som i dag avslås og antas å ha høy addisjonalitet, har en positiv innvirkning på levekårene og livskvaliteten til målgruppen. Vi har ikke funnet grunnlag for å si at dette er tilfelle.

Tilskuddsmottakerne har i intervjuene oppgitt hva slags konsekvenser det ville hatt for dem dersom de fikk tildelt mer eller mindre midler enn hva som ble søkt om. Dersom man fikk tildelt færre midler er det flere som oppgir at de ville gjort mindre av det avsluttende formidlingsarbeidet. Gitt at tilskuddsordningen skal være et middel til å spre kunnskap og debatt, kan dette tyde på at Bufdir har tildelt tilstrekkelig beløp.

Anvendes tiltakene i tråd med formålet og bidrar de til å skape relevante tilleggsaktiviteter og tilleggsproduksjon?

Tilskuddsordningen favner bredt, det er stor variasjon i både formålet og formatet på tiltakene som blir innvilget. Eksempelvis har ett tiltak som formål å heve kompetansen hos beslutningstakere og befolkningen generelt rundt diskriminering av personer med funksjonsnedsettelse i arbeidslivet, mens et annet tiltak har som mål å få tre personer i arbeid. Samtlige tiltak som har fått innvilget tilsagn om tilskudd ser ut til å ha fastsatt mål i søknadene i tråd med ordningens formål. Dette er ikke nødvendigvis overraskende: et bredt formulert mål (se omtale innledningsvis i delkapitlet) gjør at et bredt spekter tiltak kan få innpass.

Vi vurderer her først hvorvidt tiltakene skaper tilleggsaktiviteter og tilleggsproduksjon, mens vi i neste avsnitt vurderer om de iverksatte tiltakene er relevante.

Som vi så i avsnitt 3.1, oppga rundt halvparten av tilskuddsmottakerne at de ikke ville gjennomført tiltaket uten midler fra tilskuddsordningen. Selv om tilskuddsmottakerne har insentiver til å overdrive betydningen av ordningen, er det likevel grunn til å tro at ordningen har høy addisjonalitet for flesteparten av tilskuddsmottakerne som har rapportert at de ikke ville gjennomført tiltaket uten finansiering. Tiltakene til de

⁶ Private virksomheter kunne søke i 2017 og 2018, men aktører som primært driver på forretningsmessig basis ble ikke prioritert.

⁷ I denne sammenhengen tolker vi korrekt beløp som at tilskuddsrammen fordeles på en måte som gir høyest mulig måloppnåelse for tilskuddsmidlene.

som rapporterer om høy addisjonalitet kjennetegnes ved at tilskuddsmottakerne oppgir å ha mindre annen finansiering, gjennom egenfinansiering og/eller støtte fra andre aktører/ordninger. At de ikke har søkt om støtte er ikke ensbetydende med at de ikke ville fått.

De overnevnte resultatene fra spørreundersøkelsen og analyse av søknadsdata understøttes av funn fra intervjuene. Flere påpeker i intervju at tilskuddsordningen muliggjør tiltak som de ikke har andre muligheter til å realisere. Enkelte fremhever at dette særlig gjelder bredden på tiltaket. Ifølge informantene bidrar tilskuddsordningen med midler til prosjekter som er for brede for andre ordninger. Særlig det at det gis støtte til prosjektmidler trekkes frem som positivt. Prosjektene anses som tilleggsaktiviteter, som ikke kan gjennomføres normalt, og som ikke er en del av den daglige driften til de ulike aktørene. Én trekker frem muligheten til å iverksette tiltak som tar for seg flere diskrimineringsgrunnlag, som påpekt tidligere, der funksjonshemming sees i sammenheng med andre forhold. Enkelte av tilskuddsmottakerne viser også til at de er svært selektive i hvilke tiltak de søker om midler til, da de vet at det er begrenset med midler i potten. Disse tilskuddsmottakerne kjennetegnes ved at de er større stiftelser og frivillige organisasjoner. Videre trekker de fleste av tilskuddsmottakerne i intervjuene frem verdien av at det er flerårige midler. En av årsakene som nevnes er at det er få flerårige ordninger, med unntak av blant annet Stiftelsen Dam, og at midlene ofte utbetales sent. For å oppnå progresjon er det derfor praktisk å kunne justere prosjektet over flere år. En av tilskuddsmottakerne oppgir også at prosjektene deres var av en slik størrelse at det ikke hadde latt seg gjøre å gjennomføre dersom det kun var ettårige midler. Det er også flere som påpeker at dersom man skal oppnå effekt og gjennomslag for et så «stort mål» som å bedre levekår og livskvalitet, trenger man prosjekter av et visst omfang.

Selv om addisjonaliteten trolig er høy for rundt halvparten av tilskuddsmottakerne, ser det også ut til å være et potensial for å prioritere tiltak for å utløse ytterligere tilleggsaktiviteter. I avsnitt 3.3 fant vi at denne ordningens utløsende effekt verken var spesielt høy eller lav, sammenlignet med et utvalg andre tilskuddsordninger. Bufdir oppgir, som nevnt i avsnitt 6.2, egenfinansiering som et av kriteriene det blir lagt vekt på i tildelingen av midler. Det at tilskuddsmottaker kan stille med egne midler vil i større grad tilsi at tiltaket kan gjennomføres uten midlene fra Bufdir, om enn i utsatt eller nedskalert versjon, enn dersom det ikke har egenfinansiering. Dette understøttet av analysen i avsnitt 3.1, der vi finner at tilskuddsmottakere som ordningen har vært utløsende for, i mindre grad oppgir i søknaden å ha annen finansiering.

Utløser tiltakene effekter som er i tråd med formålet?

Så langt har vi sett på i hvilken grad tilskuddsordningen er utløsende for aktiviteter blant de aktørene som tilskuddsordningen er rettet inn mot. Det er ikke dermed sagt at effektene av disse tiltakene er i tråd med tilskuddsordningens formål. For å vurdere måloppnåelsen må vi dermed også vurdere hvorvidt de effektene som er utløst bidrar til bedre levekår og livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse.

Som vi diskuterte i avsnitt 5.1 er det krevende å vurdere i hvilken grad og hvordan de iverksatt tiltakene fører til bedre levekår og livskvalitet. Dette er delvis fordi det ikke foreligger entydige definisjoner av målgruppen, det vil si personer med funksjonsnedsettelse, og utfallene levekår og livskvalitet, som dermed gjør det mulig å måle, men også fordi en stor andel av tiltakene forventes å ha en indirekte effekt på målgruppen. I denne evalueringen har vi i stedet lagt vekt på hvilke effekter tilskuddsmottakerne selv vurderer som sannsynlige, begrenset til å se på de tiltakene som er gjennomført og ferdigstilt.

Blant tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen vår er det flest (45 prosent) som oppgir at tiltaket i stor eller veldig stor grad har bidratt til mer positive holdninger og kunnskap i befolkningen om personer med funksjonsnedsettelse, som vist i avsnitt 5.3. En mindre andel oppgir at tiltakene har bidratt til inkludering i

utdanning og arbeidsliv, mens en tredjedel er enige i at tiltaket har bidratt til bedre tjenester for barn og unge. Under forutsetning om addisjonalitet er effektene på levekår og livskvalitet for målgruppene dermed i hovedsak indirekte, mens en mindre andel av tiltakene kan sies å ha hatt en direkte effekt på levekår og livskvalitet.

Selv om tiltakene kan sies å ha en indirekte effekt, er det ikke dermed sagt at de ikke er i tråd med ordningens formål – og derigjennom bidrar til måloppnåelse. Som nevnt står det i regelverket at ordningen skal være et middel som skal medvirke til debatt og holdningsendringer, skape deltakelse og generere og spre kunnskap. Dersom tiltakene faktisk har bidratt til endrede holdningsendringer og mer kunnskap i befolkningen, er dette dermed i tråd med regelverket. Det kan likevel være betimelig å spørre hvorvidt dette er en riktig prioritering av tiltak, eller om Bufdir heller i større grad bør prioritere tiltak som forventes å ha en mer direkte effekt. Målet med tilskuddsordningen er et vanskelig mål å nå. Personer med funksjonsnedsettelse står overfor en rekke levekårsutfordringer, knyttet blant annet til lavere deltakelse i arbeid og utdanning. Dette igjen krever en nøye prioritering av tiltak av Bufdir, for å sikre at man iverksetter de beste tiltakene, også i lys av begrensede ressurser. Det er ikke opplagt hva som er de beste tiltakene, gitt det overordnet målet om å bedre levekår og livskvalitet. Vil det for eksempel være best å (forhåpentligvis) hjelpe mange litt, for eksempel de som står på dørstokken til arbeidslivet, ved å endre på holdninger blant de som påvirker muligheten til å delta, eller er det bedre å ha målrettede tiltak mot enkeltpersoner? Her er det trolig ingen fasit, og det finnes gode argumenter for begge deler.

Det er også viktig å presisere at tiltak som kan gi direkte effekter ikke nødvendigvis er bedre enn tiltak som kan gi indirekte effekter – for eksempel vil (gitt lik kostnad osv.) et tiltak som treffer hele befolkningen og bidrar til holdningsendringer potensielt være bedre enn et tiltak som treffer to personer med funksjonsnedsettelse ved at de får en jobb hver. Det er heller ikke gitt at tiltak med for eksempel høye direkte effekter er mer samfunnsøkonomisk lønnsomme enn tiltak med indirekte effekter.

Videre er det verdt å merke seg at flere av tiltakene som har hatt som mål å bidra til holdningsendring eller skape debatt, både har aktiviteter som gir en direkte effekt for et mindre antall personer med funksjonsnedsettelse og aktiviteter som gir en indirekte effekt som kan nå et større antall. Eksempelvis har målgruppen blitt involvert i intervjuer eller på arbeidsmøter for å sikre en riktig forståelse av problematikken. Dette har effekt på målgruppen ved at de kan bygge nettverk, men også ved at de opplever at de kan være en nytte for samfunnet. Resultatene av dette arbeidet har blitt brukt indirekte i holdningsarbeid opp mot de samfunnsaktørene som setter rammene rundt personer med funksjonsnedsettelse. Da vil man på lengre sikt kunne oppnå bedre forhold for et større antall personer med funksjonsnedsettelse.

Tilskuddsmottakerne oppgir i intervju og spørreundersøkelsen å være godt fornøyd med ordningen, og mener den er et viktig verktøy i deres arbeid med å bedre levekår og livskvalitet for målgruppen. Her vises det blant annet til at det ikke finnes andre ordninger som ville muliggjort flere av tiltakene.

Det er vanskelig å etterprøve tilskuddsmottakernes egne vurdering av effekter, da vi ikke har hatt anledning til å snakke direkte med målgruppen. Det er likevel grunn til å tro at flere av tiltakene som er utløst har hatt indirekte og direkte effekter på målgruppen, blant annet ved at personer i målgruppen har fått verktøy til å bedre levekår og livskvalitet, at tiltakene trolig har redusert hindringer for å delta i ulike aktiviteter, eller ved at målgruppen er gitt mulighet til å delta i arbeidslivet. For andre tiltak er det for tidlig å vurdere effekter, da tiltakene nylig er gjennomført eller fortsatt pågående.

Samtidig er det betimelig å spørre hvorvidt tiltakene er godt nok innrettet til å tilfredsstille de fastsatte prioriteringskriteriene. Tilskuddsmottakerne har identifisert hvilke prioriteringskriterier de mener at deres tiltak bygger opp under. En sammenlikning av hvilke effekter tilskuddsmottakerne faktisk mener å ha bidratt til versus

hvilke prioriteringskriterier de mener å oppfylle, som vist i vedlegg 6, viser imidlertid at færre tilskuddsmottakere mener å ha bidratt til inkludering i utdanning og spesielt arbeidsliv, enn det prioriteringskriteriene skulle tilsa. Dette kan tyde på at det er rom for en grundigere vurdering og målrettet prioritering av tiltak, dersom målet er å inkludere flere personer med funksjonsnedsettelse i arbeid og utdanning.

Det er også vanskelig å vurdere om og i hvilken grad spesifikke grupper med funksjonsnedsettelse opplever positive effekter. En rekke av tilskuddsmottakerne har iverksatt tiltak for å bedre levekårene til personer med utviklingshemming. Det er også dette som er målgruppen for de tiltakene som kan vurderes å ha en størst direkte effekt på levekår, nemlig jobbskaping, blant annet gjennom «Helt Med». Vi har imidlertid ikke grunnlag for å vurdere om disse tiltakene har større positive effekter enn det for eksempel mer indirekte tiltak rettet mot holdningsendring vil ha å si for målgruppen på sikt.

Tilskuddsordningen skal bidra til bedre levekår og livskvalitet gjennom blant annet økt kunnskap. Enkelte av tiltakene som har mottatt tilskudd er nær sagt forskningsprosjekter. En kan spørre hvorvidt en tilskuddsordning skal finansiere slike tiltak. Samtidig er dette tiltak som tilskuddsmottakerne selv viser til at de ikke ser alternative kilder til å finansiere tiltakene med. Et alternativ kunne vært at forskningsinstitusjoner foretar slike kartlegginger, men dette er heller ikke gjort. Flere av aktørene som har mottatt tilskudd til kartleggingstiltak jobber til daglig med problematikk knyttet til levekårsutfordringer for personer med funksjonsnedsettelse, og er sånn sett kanskje også bedre i stand til å stille de rette spørsmålene.

Kan forvaltningen endres for å sikre at de mest relevante tiltakene vurderes?

Det er grunn til å stille spørsmål om søkerne har behov for mer informasjon om hvilke typer tiltak Bufdir prioriterer, for dermed å begrense tilfanget av søknader som Bufdir ikke vurderer som aktuelle for tilsagn.

Prioriteringskriteriene har vært gjenstand for endringer i evalueringsperioden, og ble redusert fra fem til tre i 2019. I denne prosessen falt også prioriteringskriteriet «fritidsaktiviteter» ut. Til tross for dette, er det enkelte idrettslag som har søkt om midler til tiltak i 2019. Samtlige har krysset av på prioriteringskriteriet «Bidrar til bedre tjenester for barn og unge» i søknaden, og fått avslag. Tilsvarende mønster ser vi for enkelte aktører, deriblant kommuner, som har søkt om tilskudd til (bedre tilrettelegging av) fritidstilbud. Mer eller mindre samtlige søknader er tildelt en lav score av Bufdir. Gjennom samtaler med Bufdir vi finner at saksbehandlerne har forstått tjenester som *offentlige* tjenester. Dette er imidlertid ikke viderefremmet til søkerne. Dersom søkerne heller ser tildelingskriteriet «skape deltakelse» i sammenheng med prioriteringskriteriet «bedre tjenester for barn og unge» vil det lett kunne tolkes som at det også gis tilskudd til andre typer tiltak, inkludert tiltak rettet mot å skape deltakelse i fritidstilbud. Dette kan tyde på at det er behov for mer informasjon om hva som ligger i prioriteringskriteriet «bedre tjenester til barn og unge».

Det er også verdt å merke seg at der det er gitt tilskudd til tiltak knyttet til fritidsaktiviteter er det utelukkende snakk om et større arrangement, én nasjonal håndballturnering. Addisjonaliteten ved å støtte dette tiltaket er trolig begrenset, da tiltaket også mottok finansiering fra andre aktører.

Tiltak med avslag kjennetegnes også delvis ved at de ofte er rettet mot et begrenset antall personer med funksjonsnedsettelse i et geografisk avgrenset området. Tiltakene med tilsagn kan også være rettet mot et fåtalls personer, men en grov sammenlikning med utgangspunkt i søknadsdatabasen tyder på at de ofte retter seg mot en bredere målgruppe, for eksempel ved å representere flere geografiske områder eller ulike aktører. Vi vet ikke om dette er en bevisst prioritering fra Bufdir sin side, men dersom det er det, kan dette indikere at det er behov for mer informasjon om hvilke typer tiltak de ønsker å prioritere.

For å sikre at søknadene samsvarer bedre med tilskuddsordningens målsetting og prioriteringskriterier, kan det også være nyttig å formidle informasjon til søkerne om hvilke typer tiltak de *ikke* gir tilskudd til, for eksempel fysiske tiltak som trappeheis, og eventuelt henviser til andre ordninger dersom det er relevant.

Tilskuddsforvaltningen i Bufdir har en viktig rolle i å sikre at midler tildeles i tråd med ordningens målsetting, men også å påse at tilskuddsmottakerne mottar midler til et tidspunkt som gjør det mulig for dem å gjennomføre tiltakene. Her ser det ut til være rom for forbedringer, noe Bufdir også er klar over. Flere av tilskuddsmottakerne har i intervju påpekt at de mottar utbetalingene altfor sent. Det kan innebære at aktivitetene starter opp senere enn ideelt.

Tilskuddsordningen virker også å være et virkemiddel til å iverksette tiltak som er politisk ønskelig, og som tilskuddsmottakeren ikke ville gjennomført på eget initiativ. En av tilskuddsmottakerne mottok tilskudd for å ta ansvar for oppdatering av en skyggerapport til FN-konvensjonen for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, samt økonomisk støtte til å delta under Norges rapportering for FN-komiteen for CRPD i Geneve. En kan spørre hvorvidt dette var riktig prioritering av ressurser over denne tilskuddsordningen, eller om det fantes andre kanaler for å finansiere slik aktivitet.

7.2 Er tilskuddsordningen utformet på en tilfredsstillende måte?

For å svare ut i hvilken grad tilskuddsordningen er utformet på en tilfredsstillende måte, må vi som nevnt i kapittel 1 diskutere

- hvorvidt ordningen forvaltes i henhold til bestemmelser for økonomistyring i staten, regelverket for tilskuddsordningen og føringer i forvaltningsloven
- hvorvidt ordningen forvaltes på en ressurseffektiv måte

Forvaltes ordningen i tråd med gjeldende bestemmelser og føringer?

Statlige tilskuddsordninger skal forvaltes i henhold til Bestemmelser for økonomistyring i staten (2003), regelverk for tilskuddsordningen (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2019) og føringer i forvaltningsloven (1970). Beskrivelse av hvordan tilskuddsordninger skal utformes er beskrevet i Bestemmelsene for økonomistyring i staten kapittel 6.2, se Tekstboks 7.1. Etter å ha gjennomgått innretningen av ordningen, dokumentert i kapittel 6, og sett dette opp mot bestemmelsene, mener vi at det er god grunn til å tro at forvaltningen av tilskuddsordningen tilfredsstiller bestemmelsene for økonomistyring i staten. Tilskuddsordningen har et mål og en målgruppe for tilskuddsordningen, det er definert tildelingskriterier, det er etablert et opplegg for oppfølging og kontroll, og ordningen blir evaluert (som vår evaluering er et eksempel på). Hvis det er noe som kan forbedres, må det være at Bufdir definerer tydeligere kriterier for måloppnåelse, for tiltak som gis tilskudd og tilskuddsordningen samlet. Formålet med å tydeliggjøre kriterier for måloppnåelse vil i denne sammenhengen være todelt. For det første vil en tydeligere forståelse av hvilke tiltak som bidrar til måloppnåelse gjøre det lettere å prioritere de gode søknadene. Gode søknader vil i denne sammenhengen være søknader med høy addisjonalitet og som utløser effekter som bygger opp under målet med ordningen. For det andre kan tydeligere kriterier for måloppnåelse ved tilskuddsordningen samlet gjøre det lettere å følge med på og å rapportere måloppnåelse til departementet. Vi diskuterer dette nærmere i kapittel 8.

6.2.1 Departementet skal utforme hovedelementene i en tilskuddsordning omtalt nedenfor. Utformingen skal skje etter en konkret vurdering for den enkelte ordningen:

- a) Mål og målgruppe for tilskuddsordningen
- b) Kriterier for måloppnåelse
- c) Tildelingskriterier
- d) Opplegg for oppfølging og kontroll
- e) Evaluering

6.2.3. Departementet skal fastsette et regelverk for tilskuddsordningen som regulerer hovedelementene som nevnt i pkt. 6.2.1 bokstav a til d, og eventuelt også bokstav e.

Kilde: Bestemmelser for økonomistyring i staten

Beskrivelse av hvordan tilskuddsordninger skal forvaltes er beskrevet i Bestemmelser for økonomistyring i staten kapittel 6.3, se Tekstboks 7.2. Gjennomgang av forvaltningen av tilskuddsordningen, se kapittel 6, taler for at tilskuddsforvaltningen er tilfredsstillende ivaretatt. Det kan imidlertid problematiseres i hvilken grad Bufdir innhenter informasjon fra tilskuddsmottakere eller andre kilder som gjør det mulig å vurdere graden av måloppnåelse for ordningen. Dette viser i grunn den samme svakheten som påpekt over, nettopp at det er grunn til å tro at Bufdir kan gjøre mer for å identifisere og prioritere tiltak som bidrar til høy måloppnåelse (dvs. tiltak med høy addisjonalitet og som utløser effekter som er i tråd med ordningens målsetning). Vi sier dette med bakgrunn i gjennomgang av prioriteringskriterier i avsnitt 6.2. I avsnittet viser vi at Bufdir sin subjektive poengscore til tiltak det er søkt om, som legger grunnlaget for om søknaden innvilges eller ikke, i liten grad ivaretar prosjektenes addisjonalitet. Det er derfor grunnlag for å si at Bufdir bør vurdere å fokusere mer på tiltakenes addisjonalitet i prioriteringen mellom søknader. Som nevnt vil vi derfor drøfte omfanget av problemet og mulige løsninger på problemet nærmere i kapittel 8.

6.3 Tilskuddsforvaltning

- **6.3.1 Utlysning:** Tilskuddsmidlene skal utlyses. Utlysningen skal skje slik at tilskuddsforvalteren når hele gruppen av potensielle mottakere i tråd med tilskudsbevilgningen.
- **6.3.2 Søknadsbehandling:** Behandlingen av søknader om tilskudd skal følge reglene i forvaltningsloven, tilskudsregelverket, jf. punkt 6.2.3, og annet relevant regelverk. En søknad om tilskudd behandles normalt som en sak om enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven kapittel IV til VI.
- **6.3.3 Tilskuddsbrev:** Vedtak om å tildele tilskudd skal meddeles søkeren i et tilskuddsbrev. Tildelingen er som hovedregel et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Tilskuddsbrevet med eventuelle vedlegg skal blant annet beskrive
 - hva mottakeren får tilskudd til
 - tilskuddsbeløp
 - utbetalingsordning, herunder om tilskuddet utbetales før, under eller etter tiltaket, samt antall utbetalinger og tidspunkt for utbetalingene
 - eventuelle vilkår for bruken av midlene, krav til rapportering og kontrolltiltak som kan bli iverksatt
 - reaksjoner ved brudd på betingelser og vilkår for tilskuddet
- **6.3.4 Registrering av vedtak om tilskudd:** Vedtak om innvilgelse av tilskudd skal registreres slik at tilskuddsforvalteren har oversikt over inngåtte forpliktelser
- **6.3.5 Utbetaling og eventuell tilbakebetaling:** Tilskuddsbeløp skal utbetales etter hvert som mottakeren har behov for å dekke de aktuelle utgiftene, i henhold til stortingsvedtak av 8.11.1984.[...] Tilskuddsforvaltere innenfor statsforvaltningen skal følge bestemmelsene om standarder og systemer for budsjettering, regnskapsføring og betalingsformidling i kap. 3.
- **6.3.6 Informasjon om måloppnåelse:** Tilskuddsforvalteren skal, med utgangspunkt i de fastsatte kriteriene for måloppnåelse jf. pkt. 6.2.1 bokstav b, innhente informasjon fra tilskuddsmottakere eller andre kilder som gjør det mulig å vurdere graden av måloppnåelse for ordningen.
- **6.3.7 Rapportering til departementet:** Tilskuddsforvaltere innenfor statsforvaltningen skal rapportere i tråd med kravene til årsrapport i pkt. 2.3.3 og krav som er fastsatt av departementet i tildelingsbrevet eller i tilskudsregelverket.
- **6.3.8 Oppfølging og kontroll**
 - **6.3.8.1 Internkontroll hos tilskuddsforvalteren:** For å sikre korrekt saksbehandling, skal tilskuddsforvalteren ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler, jf. pkt. 2.4 om internkontroll.
 - **6.3.8.2 Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere:** Tilskuddsforvalteren skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for søknadsbehandlingen. Tilskuddsforvalteren skal videre kontrollere rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen, jf. pkt. 6.3.6. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Kilde: Bestemmelser for økonomistyring i staten

Forvaltes ordningen på en ressurseffektiv måte?

I avsnitt 6.4 kom vi frem til følgende:

Bufdir har anslått at det samlet benyttes rundt 360 timer årlig på forvaltning av tilskuddsordningen, som tilsier omtrent 0,2 årsverk. I lys av at det i løpet av 2019 ble betalt ut cirka 13,1 millioner kroner, utgjør forvaltningskostnaden cirka to prosent av totalt utbetalt tilskuddssum for 2019. Det tilsvarer 0,03 timer til forvaltning per 1000 kroner i tilskudd.

For å vurdere ordningens kostnadseffektivitet er det nærliggende å sammenligne ordningen med andre ordninger. I 2017 gjennomførte et ekspertutvalg en områdegjennomgang av øremerkede tilskudd til kommunesektoren (Områdegjennomgang av øremerkede tilskudd til kommunesektoren, 2017). I områdegjennomgangen konkluderte man med at man i gjennomsnitt for alle tilskuddsordninger brukte 0,04 timer i forvaltning per 1 000 kroner i tilskudd. I lys av at tilskuddsordningen som er under vurdering utløser 0,03 timer til forvaltning per 1 000 kroner i tilskudd, kan vi si at den er mer kostnadseffektiv enn et gjennomsnittlig tilskudd til kommunene.

Øremerkede tilskudd til kommunesektoren er ikke direkte sammenlignbare, ettersom også andre aktører enn kommunene kan søke om tilskudd og tilskuddsordningene ikke har samme målgruppe. En mer sammenlignbar ordning er Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom som også forvaltes av Bufdir. I 2018 ble det fordelt om lag 270 millioner kroner i tilskudd. Ordningen, som delvis rettes mot frivillig sektor, har en tilgrensende målgruppe. Ordningen ble evaluert av FAFO i perioden 2016-2017 (FAFO, 2018). I evalueringen dokumenteres det at det årlig går med tre årsverk til forvaltning. I tillegg kommer kostnader til støttesystemer samt ledelsesressurser. Legger vi sjablongmessig til grunn at det totalt går med fire årsverk til å forvalte 270 millioner kroner, er forvaltningskostnader én prosent av totalt utbetalt tilskuddsbeløp. Altså omtrent samme andel som ordningen som nå evalueres.

Basert på sammenligning av ordningens kostnadseffektivitet opp mot delvis sammenlignbare og tilgrensende ordninger, fremstår Bufdir sin tilskuddsordning som kostnadseffektiv. Dette må sees i lys at ordningen er en relativt liten tilskuddsordning med begrensede muligheter til å utnytte stordriftsfordeler i forvaltningen.

8. Mulige forbedringer av tilskuddsordningen

I dette kapitlet diskuterer vi hvorvidt tildelingskriteriet bør spisses, hvorvidt det er behov for tydeligere informasjon om hva som ligger i prioriteringskriteriene, hvorvidt ordningen kan gjøres mer forutsigbar, hvorvidt det bør utvikles tydeligere kriterier på måloppnåelse, hvorvidt søkerne bør oppgi prioriteringskriterier i prioritert rekkefølge og hvorvidt det er behov for mer informative begrunnelser for avslag. Vi diskuterer mulige løsninger og konsekvenser av disse for hver av de fem forholdene. Dersom en iverksetter flere av løsningene vil dette kunne påvirke de omtalte konsekvensene og medføre andre konsekvenser enn de som er omtalt her. Vi har ikke vurdert de samlede konsekvensene av å foreta flere endringer.

Basert på evalueringen og resultatene av evalueringen har vi identifisert fem forhold som vi mener bør vurderes i videreføringen av ordningen. For hvert av forholdene diskuterer vi mulige løsninger og konsekvenser av løsningene. Vi vil understreke at vi ikke har gjort en full vurdering av konsekvenser og at en gjennomføring av flere løsninger vil kunne resultere i andre konsekvenser enn de som er beskrevet i den partielle analysen.

Bør tilskuddsordningen spisses?

Problembeskrivelse. Tilskuddsordningen er rettet mot et bredt spekter av tiltak, fra konkrete tiltak mot enkeltvis personer i målgruppen, til tiltak rettet mot holdningsendringer og kunnskapsspredning. Sett i lys av at rammen som fordeles ikke er stor kan man få et inntrykk av at ambisjonene for hva man ønsker med tilskuddsordningen er mye høyere enn hva som er realistisk å få til. Per nå er det mange søkere som får avslag. Det er også et betydelig antall flere kommuner som kunne søkt, men som ikke gjør det per i dag. Det er grunn til å tro at mange av disse ikke kjenner til ordningen. Samtidig vil det være lite ressurseffektivt for både søkere og Bufdir at mye tid medgår til å skrive og behandle søknader som har stor sannsynlighet for avslag.

Mulige løsninger. Vi skisser her to mulige innsnevring, som i praksis innebærer et veivalg. Innsnevring av hvilke typer tiltak det gis tilskudd til må bygge på kunnskap om hva som kjennetegner gode tiltak, som både har høy addisjonalitet og positive effekter for målgruppen. Snevre inn tildelingskriteriene gjennom formuleringer i tilskudsregelverket til å omfatte tiltak som:

1. er direkte rettet mot å bedre levekår og livskvalitet for målgruppen, der fokuset er på å skape deltakelse eller
2. i større grad er innrettet mot å medvirke til debatt og holdningsendringer og spre kunnskap (som er unikt for ordningen)

Det viktigste argumentet for en innsnevring må være at man ved å opparbeide seg kunnskap om hvilke type tiltak som fungerer og ikke fungerer (i form av måloppnåelse), gradvis justerer tildelings- og prioriteringskriteriene og kravene til søkerne slik at man ender opp med en stadig mer optimal portefølje med tiltak det gis tilskudd til.

En tredje løsning er å øke rammen til tilskuddsordningen. Ved valg av en slik løsning krever at man tydeliggjør hva som ligger i å skape deltakelse.

Konsekvenser. Bufdir vil kunne gå ut til hele gruppen potensielle tilskuddsmottakere med tydelig informasjon om hvilke typer tiltak som kan motta tilskudd. Dette vil kunne øke måloppnåelsen til ordningen, dersom det er mange kommuner som har forslag til tiltak som er i tråd med valgte veivalg.

Samtidig vil begge løsningene kunne resultere i at tiltak som kan ventes å ha høy måloppnåelse, det vil si bidra til bedre levekår og livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse, ikke blir gjennomført. Dersom det er slik at de tiltakene som har fått tilskudd så langt (i 2017-2019) også er de tiltakene som ble vurdert til å ha høyest kvalitet, og har det, samt at man kan forvente en slik fordeling av søknader også fremover i tid, vil alternativ 1 imidlertid medføre en større innsnevring enn alternativ 2. Per nå er det en større andel tiltak som kan sies å være innrettet mot å medvirke til debatt og holdningsendringer og spre kunnskap, enn å skape deltakelse. Vår gjennomgang av tilgrensende virkemidler tyder også på at det er flere andre ordninger som har som formål å skape deltakelse, tiltak som skal skape deltakelse har dermed potensielt flere andre finansieringsmuligheter. Samtidig er det viktig å presisere at disse andre ordningene er rettet mot deltakelse i fritidsaktiviteter, osv., og i mindre grad mot utdanning og arbeidsliv slik tilfellet er her. Den største konsekvensen av alternativ 2 vil derfor være at tiltak som har en direkte effekt på personer med funksjonsnedsettelse deltakelse i arbeid og utdanning ikke vil være tilskuddsberettiget og vil dermed kanskje ikke bli gjennomført.⁸

Er det behov for tydeligere informasjon om hva som ligger i prioriteringskriteriene?

Problembeskrivelse. Prioriteringskriteriene synes å være uklare for enkelte av de vi har innhentet informasjon fra. Basert på vår gjennomgang av søkere med avslag kan det virke som om dette særlig er relevant for tiltak rettet mot å «bedre tjenester for barn og unge». Bufdir selv virker å forstå dette som offentlige tjenester, men dette er ikke formidlet til søkerne. Søkere kaster potensielt bort tid på søknadsskriving, dersom deres forståelse av prioriteringskriteriene ikke samsvarer med Bufdirs tolkning av prioriteringskriteriene. I et samfunnsøkonomisk perspektiv er det bortkastede ressurser som man bør søke å minimere.

Mulig løsning. Presisere hva som legges i begrepet man benytter, eksempelvis at det i begrepet «tjenester» er snakk om offentlige tjenester. Det kan også være nyttig å eksemplifisere hva som ligger i «inkludering i utdanning» og «inkludering i arbeid», og det nye kriteriet for 2020 «kunnskap om bevisstgjøring rundt CRPD». En slik omforent beskrivelse bør tas inn i alt materiale der prioriteringskriteriene omtales (regelverk, utlysning, søknadsportal, osv.), for dermed å begrense faren for misforståelser.

Konsekvenser. En presisering av prioriteringskriteriet vil trolig medføre noe økte kostnader for Bufdir, men disse forventes ikke å være store.⁹ På lengre sikt kan man se for seg at man får en gevinst i form av mindre tid på søknadsvurdering – samt gevinster hos søkere i form av mindre tidsbruk til å søke.

Bør søkerne oppgi hvilke prioriteringskriterier tiltaket tilfredsstillter i prioritert rekkefølge?

Problembeskrivelse. I søknadskjemaet blir søkerne bedt om å oppgi hvilke av prioriteringskriteriene fra utlysningen tiltaket dekker. Her er det mulig for søkerne å velge flere. Kriteriene er som tidligere beskrevet svært brede, og i noen grad utydelige. Dette gjør at søkerne kan ha en bred begrunnelse for hvordan de ulike kriteriene dekkes. I sin saksbehandling gir også Bufdir en poengscore per prioriteringskriterium som maksimalt kan utgjøre halvparten av totalscoren for søknaden. Søkerne har derfor et insentiv til å oppgi mange prioriteringskriterier. Dette gjør det både vanskeligere å vurdere effekten av det enkelte tiltaket, men også å vurdere hvilke prioriterte områder tilskuddsordningen som helhet forventes å bidra til.

⁸ Gitt at tilskuddsmottakerne som har besvart spørreundersøkelsen vår er et representativt utvalg av tilskuddsmottakerne, tyder deres vurdering av hvilke effekter tiltakene deres i stor eller veldig grad har bidrag til at det er en mindre andel av tiltakene som ikke lenger vil bli tilskuddsberettiget.

⁹ En innsnevring av tildelingskriteriene vil trolig gjøre det mindre utfordrende å konkretisere innholdet i prioriteringskriteriene.

Mulig løsning. Søkerne må oppgi hvilke prioriteringskriterier tiltaket dekker i prioritert samt beskrive hvordan tiltaket skal bidra til hvert prioriteringskriterium. Dersom et tiltak som skal skape arbeidsplasser for eksempel bidra til prioriteringskriteriene «inkludering i arbeid» og «kunnskap og bevisstgjøring rundt CRPD», vil søkeren måtte ta stilling til om effekten i all hovedsak omfatter inkludering i arbeid, eller bevisstgjøring, og på hvilken måte.

Konsekvenser. Konsekvensene av å prioritere prioriteringskriteriene vil være lignende de tidligere nevnte konsekvensene av tydeligere informasjon om prioriteringskriteriene. Det vil sannsynlig medføre kostnader knyttet til omformulering og endring av søknadskjemaet, men disse antas å være små. Det vil potensielt også medføre økt tidsbruk for søkerne. Ettersom søkerne per i dag må oppgi hvordan de mener tiltaket bidrar til prioriteringskriteriene, er det likevel ikke gitt at det å prioritere mellom dem skaper mye merarbeid. På lengre sikt vil dette gi en gevinst da Bufdir får et datagrunnlag som er mer egnet til å sammenligne søknad og resultat, og et bedre prioriteringsgrunnlag.

Bør ordningen forskriftsfestes?

Problembeskrivelse. Tilskuddsordningen er ikke forskriftsfestet, noe som kan skape usikkerhet rundt fremtidig tilgang på midler. Uvisshet rundt hva som vil være neste års prioriteringskriterier kan også gjøre det vanskelig å planlegge flere år frem i tid. At prioriteringskriteriene varierer pekes også på som negativt av noen søkere. Samtidig oppleves det som positivt fra enkelte søkere at Bufdir har en mulighet til å variere prioriteringskriteriene fra år til år, da det gjør det mulig å endre på prioriteringer i tråd med at behovet for kunnskap og tiltak på ulike felt endrer seg.

Mulig løsning. Forskriftsfeste tilskuddsordningen.¹⁰ Hvorvidt prioriteringskriteriene også bør forskriftsfestes bør vurderes nærmere.¹¹

Konsekvenser. En forskriftsfesting innebærer at departementet (evt. direktoratet på oppdrag fra departementet) må gjennomføre en bred høringsprosess rundt et forslag til forskrift, og det vil da resultere i en engangskostnad. Til gjengjeld vil en forskriftsfesting sende et tydelig signal om at dette er prioritert felt, med mulighet for å iverksette fremtidig tiltak.

Kan ordningen gjøres mer forutsigbar?

Problembeskrivelse. Tilskuddsforvaltningen i Bufdir har en viktig rolle i å sikre at midler tildeles i tråd med ordningens målsetting, men også å påse at tilskuddsmottakerne mottar midler til et tidspunkt som gjør det mulig for dem å gjennomføre tiltakene på en god måte. Bufdir er til dels bundet av den statlige budsjettprosessen, samtidig har de mulighet til å påvirke ressursbruken etter at potten er tildelt. Tidspunkt for utlysning av ordningen har variert over evalueringsperioden, men skjer normalt i november, med frist i desember samme år. Tildelingen skjer vanligvis i april/mai året etter.

Alle som er intervjuet påpeker at det har vært utfordrende at tidspunkt for tildeling av midler er uforutsigbart og ofte lenge etter søknadstidspunktet. Dette er også en gjentakende tilbakemelding i spørreundersøkelsen. Dette

¹⁰ I prosjektet har vi i samtale med Bufdir blitt klar over at det kan være en mulighet å slå sammen denne ordningen med tilskuddsordningen «fritidstiltak for personer med nedsatt funksjonsevne». Ved en eventuell forskriftsfesting kan det være interessant å vurdere dette. Dette er ikke noe vi har vurdert i denne evalueringen.

¹¹ En innsnevring av tildelingskriteriene vil kunne påvirke hvor hensiktsmessig det er å forskriftsfeste prioriteringskriteriene.

kan innebære at aktivitetene starter opp noe senere enn ideelt og/eller at søkerne setter i gang aktiviteter før de vet om de får støtte gjennom tilskuddsordningen, og dermed påtar seg en økonomisk risiko.

Mulig løsning. En løsning på dette problemet er at Bufdir fastsetter og overholder en konkret dato for når vedtaket skal fattes og formidler det til søkerne. Det vil da fremkomme hvor lang tid det vil ta fra søknadsfristen utløper til man kan forvente vedtak/svar, og søkerne gis dermed mulighet til å planlegge bedre. Dersom det lar seg gjøre vil det også vært en fordel for søkerne om Bufdir gjennomfører søknadsvurderingene og gir tilbakemeldinger til søkerne på et tidligere tidspunkt.

Konsekvenser. I praksis kan det innebære at Bufdir må engasjere flere medarbeidere i gjennomgang og prioritering av tilskudd enn de har gjort til nå, eller at vurdering av søknader flyttes frem i tid. Med god planlegging opp mot vurdering av søknader til andre tilskuddsordninger vil en slik justering i begrenset grad medføre økt ressursbruk totalt sett i avdeling tilskudd. Tilskuddsmottakerne vil på sin side få større fleksibilitet i planleggingen av aktiviteter, noe som potensielt kan øke tiltakenes, og dermed ordningens, måloppnåelse.

Bør det utvikles tydeligere kriterier for addisjonalitet og derigjennom måloppnåelse?

Problembeskrivelse. Det er enkelte forhold i vår evaluering som taler for at Bufdir i begrenset grad vurderer tiltakenes utløsende effekt (addisjonalitet) i prioriteringen av tiltak som innvilges tilskudd. Våre funn tyder på at det er rom for å øke addisjonaliteten, da en større andel av tilskuddsmottakerne oppgir at de ville gjennomført en variant av tiltaket selv uten tilskudd. Den utløsende effekten (addisjonaliteten) er en grunnleggende forutsetning for at ordningen skal utløse effekter som ellers ikke ville blitt realisert, og videre måloppnåelse. Dersom det er rom for å øke addisjonaliteten vil dette også kunne bidra til å øke måloppnåelsen ved ordningen, dersom tiltakene også er i tråd med ordningens overordnede mål, tildelingskriterier og prioriteringskriterier.

Mulige løsninger. Vår statistiske analyse av hva som kjennetegner søknader med lav addisjonalitet i avsnitt 3.1 taler for at tilskuddsmottakere med rapportert middels/lav addisjonalitet har høyere finansiering (eksempelvis egenfinansiering og andre tilskudd) enn tilskuddsmottakere som rapporterer høy addisjonalitet. Egenfinansiering er et av kriteriene Bufdir vurderer i fastsettelsen av poengscoren som ligger til grunn for prioriteringen av søknader. En mulighet (alternativ 1) er å tillegge egenfinansiering mindre vekt. Svakheten ved dette alternativet er at konklusjonen om at prosjekter med høy annen finansiering har lavere addisjonalitet er basert på et begrenset datagrunnlag. Statistisk kan vi ikke utelukke at det kan finnes tiltak med både høy addisjonalitet og høy egenfinansiering.

En mer langsiktig løsning (alternativ 2) er at Bufdir på en mer systematisk måte enn i dag samler inn data og erfaringer om addisjonaliteten ved gjennomførte prosjekter. Ved at man øker fokuset på å opparbeide seg kunnskap om gjennomførte prosjekters addisjonalitet legger man et grunnlag for å prioritere bedre i fremtiden. Et spørsmål er hvordan man skal få det til i praksis. En mulighet er at Bufdir utformer addisjonalitetsspørsmål som tilskuddsmottaker må svare på når de rapporterer til Bufdir. For å utforme et slikt spørsmål kan man få inspirasjon fra addisjonalitetsspørsmålet vi har benyttet i denne evalueringen, se vedlegg 3.2 spørsmål 5.

Konsekvenser. Kostnaden ved alternativ 1 vil være at man i større grad kan risikere å nedprioritere enkelte gode søknader med høy addisjonalitet. I en overgangsfase kan også Bufdir oppleve økt ressursbruk forbundet med å prioritere søknader, dersom de har færre kriterier å vurdere søknadene etter. På sikt er det grunn til å tro at tiltakene som gis støtte i gjennomsnitt får høyere utløsende effekt og større brukereffekter (og måloppnåelse).

Alternativ 2 vil innebære økte kostnader for Bufdir og tilskuddsmottaker (pga. økt rapportering). Fordelen vil være at man gradvis opparbeider seg mer kunnskap som gjør det lettere å prioritere de gode søknadene til fordel

for de mindre gode søknadene. På sikt er det grunn til å forvente at det kaster av seg i en høyere måloppnåelse og (alt annet likt) mindre tidsbruk til prioritering av tiltak.

Er det behov for mer informative begrunnelser for avslag?

Problembeskrivelse. Enkelte av søkerne trekker opp at de savner mer detaljerte begrunnelser for avslag. Mangelfulle begrunnelser kan føre til at søkere ikke forstår hvorfor de ikke ble tildelt tilskudd. Uten læring kan søkere bruke unødvendig tid på å skrive søknader som avslås.

Mulig løsning. Gi mer detaljerte begrunnelser for vedtak til de som har sendt inn avslåtte søknader, der begrunnelsen kobles opp mot hvilke prioriteringskriterier søkeren har begrunnet at tiltaket deres vil bidra til.

Konsekvenser. Konsekvensen av å gi mer detaljerte begrunnelser er for det første at det er mer tidkrevende å forvalte.¹² For det andre kan detaljerte og skreddersydde begrunnelser, gjennom at det er lettere å ta tak i det konkrete, bidra til mer vedtaksklager – som også kan øke forvaltningskostnadene. Den positive virkningen kan være økt tillit til Bufdir som forvaltende myndighet, samt læringseffekter hos de som mottar begrunnelsene (og eventuelle følgevirkninger av læringen).

¹² En innsnevring av tildelingskriteriene eller tydeliggjøring av prioriteringskriteriene vil kunne påvirke hvor tidkrevende det er å gi mer detaljerte begrunnelser for avslag.

Referanser

- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. (u.d.). *Prop. 1 S (2012-2013). Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak). For Budsjettåret 2013.* Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/42444e85d7c845be96ea02939035433b/nn-no/pdfs/prp201220130001bldddpdfs.pdf>
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. (2019). *Regelverk for tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse (Rundskriv Q-07/2019).* Hentet fra <https://bufdir.no/globalassets/global/tilskudd-bruk-den/levek-ar-funksjonshemmede/regelverk-tilskudd-levekar-2020.pdf>
- Bruvoll, A., Høiseth-Gilje, K., Grorud, C., & Aamo, A. (2019). *Følgeevaluering av klimasats - tildeling 2016-2018 (Menon-publikasjon nr. 80/2019).* Oslo: Menon Economics.
- Bufdir. (2019, September 9). *Bufdir.* Hentet fra Hva er nedsatt funksjonsevne?: https://bufdir.no/Nedsatt_funksjonsevne/Hva_er_nedsatt_funksjonsevne/Hva_er_nedsatt_funksjonsevne/
- DFØ & Difi. (2017). *Områdegjennomgang av øremerkede tilskudd til kommunesektoren - Økt treffsikkerhet – bedre effekt – mindre byråkrati.* Rapport fra ekspertgruppe.
- Finansdepartementet. (2003, Desember). Hentet fra Bestemmelser om økonomistyring i staten: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/reglement_for_ekonomistyring_i_staten.pdf
- Finansdepartementet. (2012). *Prop. 111 S (2011-2012) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2012.* Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/985d650b95014cc89a9127becbc03d89/no/pdfs/prp201120120111000dddpdfs.pdf>
- Fløtten, T., & Hansen, I. L. (2018). *Fra deltakelse til mestring - evaluering av nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom (Fafo-rapport 2018:4).* Fafo.
- Forvaltningsloven. (1970). Hentet fra Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (LOV-1967-02-10): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10>
- Kulturdepartementet. (2019, 10 11). *Tilskuddsordning for arrangementer for personer med funksjonsnedsettelse.* Hentet fra Kulturdepartementet: <https://www.regjeringen.no/no/dep/kud/tilskudd/tilskudd-til-idrett1/tilskuddsordning-for-arrangementer-for-personer-med-funksjonsnedsettelse/id2673758/>
- Områdegjennomgang av øremerkede tilskudd til kommunesektoren. (2017). *Økt treffsikkerhet, bedre effekt, mindre byråkrati.* . Rapport fra ekspertgruppe. Rapport til Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Finansdepartementet.
- Pedersen, S., & Kjelsaas, I. (2018). *Evaluering av tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn (Menon-publikasjon nr. 110/2018).* Oslo: Menon Economics.

Pedersen, S., Høiseth-Gimle, K., Hernes, S. M., & Fesche, B. I. (Våren 2020). *Evaluering av satsingen 'Kulturminner i kommunene' (KIK)*. Oslo: Menon Economics.

Senter for statlig økonomistyring. (2007). *Evaluering av statlige tilskuddsordninger*. Hentet fra DFØ: <https://dfo.no/filer/Fagomr%C3%A5der/Tilskudd/Evaluering-av-statlige-tilskuddsordninger.pdf>

Utenriksdepartementet. (2012). *Prop. 106 S (2011-2012) Samtykke til ratifikasjon av FN-konvensjonen av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/8a8ff0a67afe40aa975d6ec7733a2303/no/pdfs/prp201120120106000dddpdfs.pdf>

Westberg, N. B., Skjeflo, S. W., Hveem, E. B., Pedersen, S., Øien, H., Sørvol, J., . . . Grimsby, G. (2019). *Evaluering av investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem (Menon-publikasjon nr. 24/2019)*. Oslo: Menon Economics.

Vedlegg 1 – Prioriteringskriterier for hvert evalueringsår

Prioriteringskriterier

2017

- Bekjemper diskriminering på flere grunnlag: Tiltak som jobber med å bedre levekårene for spesielt sårbare personer med nedsatt funksjonsevne, som f.eks. kjønn etnisitet, LHBT mv.
- Bidrar til å gjøre arbeidslivet enklere tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Bidrar til endring av holdninger: Tiltak som bidrar til positive holdningsendringer i samfunnet ovenfor personer med nedsatt funksjonsevne, og da særskilt tiltak for å motvirke hatefulle ytringer mot denne gruppen (jfr. Regjerings strategi mot hatefulle ytringer).
- Bidrar til voldsforebygging: Tiltak som bidrar til forebygging og bekjempelse av vold mot funksjonshemmede, jfr. målene i "Et liv uten vold - Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014-2017".
- Bidrar til bedre tjenester for familier med barn med nedsatt funksjonsevne.

2018

- Tiltak som bidrar til å se flere diskrimineringsgrunnlag i sammenheng med nedsatt funksjonsevne, som f.eks. kjønn, etnisitet (herunder også norske minoriteter og samer), LHBTI, mv.
- Tiltak som bidrar til inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utdanning, arbeidsliv eller i fritidsaktiviteter. (Tilskudd til utvikling av fritidsaktiviteter prioriteres, ikke aktivitetstilskudd til gjennomføring av fritidsaktiviteter da Bufdir har en egen tilskuddsordning for dette)
- Tiltak som bidrar til å motvirke hatefulle ytringer mot personer med nedsatt funksjonsevne (jfr. Regjerings strategi mot hatefulle ytringer).
- Tiltak som bidrar til forebygging og bekjempelse av vold mot funksjonshemmede, jfr. målene i Regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep og Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020)
- Tiltak som bidrar til bedre informasjon, samordning og koordinering av tjenester for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Herunder også barn og unge med annen etnisk opprinnelse eller med sjeldne diagnoser.

2019

- Tiltak som bidrar til inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utdanning, herunder også bevisstgjøring av rettighetene i FN konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CPRD)
- Tiltak som bidrar til inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeid, herunder også bevisstgjøring av rettighetene i FN konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CPRD)
- Tiltak som bidrar til bedre informasjon, samordning og koordinering av tjenester for barn og unge med nedsatt funksjonsevne, herunder kunnskap og bevisstgjøring om FN konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CPRD).

Kilde: Dokumentasjon fra Bufdir..

Vedlegg 2 - Metode

I dette vedlegget utdyper vi hvilke metoder som er benyttet i evalueringen. Det er i hovedsak benyttet en kombinasjon av kvalitative og kvantitative metoder i form av dokumentstudier, dybdeintervjuer og en spørreundersøkelse, og statistiske analyser basert på denne dokumentasjonen. Det gjøres rede for de ulike metodene nedenfor.

Dokumentstudier

Dokumentstudiet innebærer å gå systematisk gjennom tilgjengelig skriftlig informasjon som er relevant for oppdraget. I dette prosjektet har dette hovedsakelig vært dokumenter knyttet til søknadsprosessen og tilsagnet. Dokumentstudiets hensikt har vært å skape en helhetlig oversikt over prosjektene og eventuelle resultater og effekter. Dokumentstudiet har også dannet et informasjonsgrunnlag ved utforming av intervjuguider og i bestemmelsen av fokusområdene for intervjuene.

Dybdeintervjuer

Intervjuene er benyttet for å innhente informasjon som ikke er tilgjengelig i skriftlige kilder, og til å nyansere og utype allerede innhentet skriftlig informasjon. Det er også nødvendig å bruke flere kilder for å kvalitetssikre datafunnene. Dybdeintervjuene har vært semistrukturerte, i betydning av at vi både har bedt respondenten gi besvarelser i form av kvantitative størrelser og mer åpne resonnementer.

Dybdeintervjuer med tilskuddsmottakere

Vi har gjennomført intervjuer med ni av 29 unike aktører som har mottatt tilskudd i perioden 2017-2019. Disse er representative på de ulike typene aktører som kan motta tilskudd fra tilskuddsordningen, det vil si frivillige organisasjoner, stiftelser og kommuner. Videre er det variasjon i hvorvidt de har mottatt flerårig og ettårig tilskudd, hvorvidt de har gjennomført tiltak, hvilken type tiltak de har gjennomført (kartleggingstiltak, informasjonstiltak, osv.). Den ene aktøren, Stiftelsen SOR, som har mottatt øremerkede tilskudd, er også representert.

Tabell V2.1 Tilskuddsmottakere som er intervjuet som del av evalueringen

Type aktør	Aktør
Frivillige organisasjoner	Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)
	Unge funksjonshemmede
	Celebral Parese-foreningen
	Redd Barna
Stiftelser	Norsk Forbund for Utviklingshemmede
	Stiftelsen Kvinneuniversitetet
Kommuner	Stiftelsen SOR
	Birkenes kommune
	Hamar kommune

Dybdeintervjuer med representanter for Bufdir

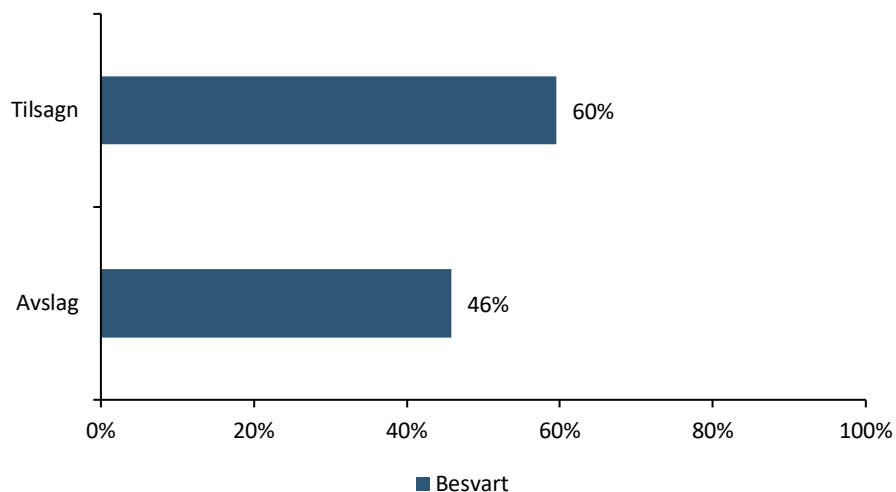
Vi har gjennomført intervjuer med representanter for tilskudds- og likestillingsavdelingen. Formålet med intervjuene har vært å få en bedre forståelse av mottakernes syn på og bruk av tilskuddet.

Spørreundersøkelse

For å kunne kvantifisere resultatene og si noe representativt for hele prosjektporteføljen ble det sendt ut to spørreundersøkelser til samtlige søkere på ordningen. Den ene undersøkelsen ble sendt til dem som hadde mottatt tilsagn om tilskudd var i all hovedsak lik den som ble benyttet i dybdeintervjuene. I denne undersøkelsen ble både addisjonlighet, mulig overlapp med andre ordninger, effekter og effektiviteten i forvaltningen kartlagt. Det ble også sendt en noe kortere spørreundersøkelse til søkerne som hadde fått avslag. I denne undersøkelsen ble hovedsakelig addisjonlighet og effektiviteten i forvaltningen kartlagt.

Undersøkelsen for de som har fått avslag ble sendt til 72 stykker hvor vi har fått 33 svar og en ufullstendig. Det er som tidligere nevnt 47 tiltak som har fått tilsagn, og av disse har 28 av tiltaksmottakerne besvart spørreundersøkelsen. Dette tilsier en svarprosent på 57 prosent.¹³ Blant søkerne som ikke er innvilget tilsagn om tilskudd til et konkret tiltak, er svarprosenten på 46 prosent.

Figur V2.1 Svarandel på spørreundersøkelsene sendt til henholdsvis søkere med avslag og søkere med tilsagn om tilskudd i perioden 2017-2019.



¹³ Fire har påbegynt undersøkelsen men ikke fullført. Disse er ikke tatt med. Én har svart på nesten samtlige spørsmål, og er med i tallmaterialet.

Vedlegg 3 – Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere

V3.1 E-post

Hei,

På oppdrag fra Bufdir gjennomfører Menon Economics en evaluering av tilskuddsordningen «Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne». Hensikten med evalueringen er å vurdere om tilskuddsordningen når målsettingene for ordningen og om den er hensiktsmessig innrettet.

Ifølge vår oversikt har du, på vegne av [Søker], sendt inn en søknad til Bufdir om tilskudd til tiltaket "[tiltak]", og fått tilsagn om tilskudd.

I denne undersøkelsen ønsker vi å stille spørsmål om:

- Tilskuddsordningens betydning for tiltaket
- Effekter av tiltaket
- Organisering og forvaltning av tilskuddsordningen

Lenke til undersøkelsen: [SURVEY_LINK]

Spørreundersøkelsen sendes til alle som har søkt om tilskudd i perioden 2017-2019. Dine svar er svært viktig for arbeidet og mulig forbedring av ordningen. Noen av dere er ansvarlig for flere søknader og vil derfor motta flere spørreundersøkelser. Vi håper dere har mulighet til å besvare samtlige.

Vi setter pris på om du besvarer undersøkelsen(e) så snart som mulig, senest innen tirsdag 26. november 2019. Det vil ta mellom 10 og 15 minutter å besvare spørreundersøkelsen.

Enkelte spørsmål og svaralternativer passer kanskje ikke helt for deg. Vi ber deg da svare så godt du kan ved å velge svaralternativer som ligger nærmest din egen oppfatning. Du kan også gi kommentarer og ekstra informasjon helt til slutt i undersøkelsen.

Har du spørsmål vedrørende undersøkelsen kan du kontakte Maria Køber Guldvik i Menon Economics på e-post: maria.guldvik@menon.no eller på telefon 954 94 418.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Simen Pedersen

V3.2 Spørreundersøkelse

1. Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere av Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne

På oppdrag fra Bufdir gjennomfører Menon Economics en evaluering av tilskuddsordningen «Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne». Hensikten med

evalueringen er å vurdere om tilskuddsordningen når målsettingene for ordningen og om den er hensiktsmessig innrettet.

I denne undersøkelsen ønsker vi å stille spørsmål om:

- Tilskuddsordningens betydning for tiltaket
- Effekter av tiltaket
- Organisering og forvaltning av tilskuddsordningen

Spørreundersøkelsen sendes til alle som har mottatt tilskudd gjennom ordningen i perioden 2017-2019. Dine svar er svært viktig for arbeidet og mulig forbedring av ordningen.

Enkelte spørsmål og svaralternativer passer kanskje ikke helt for deg. Vi ber deg da svare så godt du kan ved å velge svaralternativer som ligger nærmest din egen oppfatning. Du kan også gi kommentarer og ekstra informasjon helt til slutt i undersøkelsen.

Alle svar blir anonymisert og konfidensielt behandlet i henhold til EUs personvernforordning (GDPR), se neste side.

Har du spørsmål vedrørende undersøkelsen kan du kontakte Maria Køber Guldvik i Menon Economics på e-post: maria.guldvik@menon.no eller på telefon 954 94 418.

Mange takk for at du deltar i undersøkelsen!

2. Databehandling i henhold til GDPR

Informasjon om databehandling:

For å kunne gjennomføre utredningen har Menon Economics behov for å sammenstille svarene dine. I henhold til GDPR vil all informasjon som knytter svarene til deg, slettes innen seks måneder.

Menon Economics' GDPR-kontakt:

Hebe Brunvand

E-post: hebe@menon.no

Hvis du trykker på neste godtar du behandlingen av dine personopplysninger i henhold til informasjonen gitt over.

3. Del 1: Tilskuddsordningens betydning for tiltaket

Tenk på da du fikk innvilget midler til tiltaket [tiltak] gjennom tilskuddsordningen Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

4. Mottok dere tilsagn om tilskudd til ettårige eller flerårige midler til tiltaket?

(Oppgi kun ett svar)

- Ettårig
- Flerårig
- Vet ikke

5. Hadde tiltaket dere fikk tilskudd til gjennom ordningen blitt realisert uten tilskuddet?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja, sannsynligvis i samme skala og på samme tidspunkt som oppgitt i søknaden - Gå til 8
- Ja, sannsynligvis i samme skala, men på et senere tidspunkt enn det som var oppgitt i søknaden
- Ja, sannsynligvis i mindre skala, men på samme tidspunkt enn det som var oppgitt i søknaden
- Ja, men både i mindre skala og på et senere tidspunkt enn det som var oppgitt i søknaden
- Nei - Gå til 7
- Vet ikke - Gå til 8

6. Hvorfor var tilskuddet utløsende for tiltaket? (Flere svar mulig) - Gå til 8

(Oppgi gjerne flere svar)

- Bidro til tilstrekkelig finansiering
- Økt tilgang på kompetanse
- Økt politisk bevissthet rundt tiltaket
- Økt lokalt engasjement

7. Hvorfor var ikke tilskuddet utløsende for å realisere tiltaket?

8. Er tiltaket som det ble gitt tilskudd til gjennomført i samme omfang som beskrevet i søknaden?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja, som i søknaden - Gå til 10
- Utvidet sammenlignet med søknaden - Gå til 10
- Nei, nedskalert sammenlignet med søknaden - Gå til 9
- Prosjektet er igangsatt, men ikke ferdigstilt - Gå til 9
- Nei, prosjektet er utsatt - Gå til 9
- Nei, prosjektet vil ikke bli gjennomført - Gå til 9
- Vet ikke - Gå til 10

9. Hva er årsaken til at tiltaket det ble gitt tilskudd til ikke er gjennomført som oppgitt i søknaden? (Flere svar mulig)

(Oppgi gjerne flere svar)

- Tildelt mindre tilskudd fra "Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne" enn det ble søkt om
- Økte (uforutsette) kostnader
- For lite egenfinansiering
- Mindre finansiell støtte fra andre aktører enn forventet
- Mindre interesse blant potensielle deltakere enn forventet
- Mindre frivillig innsats enn forventet

Forholdet til samarbeidspartnere

Vet ikke

Annet, vennligst spesifiser:

Dette har vært de overordnede prioriteringskriteriene til "Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne" de siste tre årene:

- Holdningsendring/Motvirke hatefulle ytringer
- Diskriminering
- Voldsforebygging
- Bidra til bedre tjenester for barn og unge
- Inkludering i utdanning
- Inkludering i fritidsaktiviteter
- Inkludering i arbeidsliv

11. Har tilskuddsmidlene blitt anvendt til andre formål enn det som er oppgitt i søknaden?

(Oppgi kun ett svar)

Ja - Gå til 12

Delvis - Gå til 12

Nei - Gå til 13

Vet ikke - Gå til 13

12. Hvilke andre formål er tilskuddet anvendt til det enn det som var oppgitt i søknaden?

13. Fikk dere støtte til tiltaket fra andre tilskuddsordninger? Hvis ja, hvor mye?

(Oppgi kun ett svar)

Nei

Vet ikke

Ja, vennligst spesifiser hvor mye (i tusen kroner):

14. Har dere lagt inn egne midler til gjennomføring av tiltaket dere søkte om tilskudd til?

(Oppgi kun ett svar)

Nei

Vet ikke

Ja, vennligst spesifiser hvor mye (i tusen kroner):

15. Har dere lagt inn egeninnsats i form av frivillighet til gjennomføring av tiltaket dere søkte om tilskudd til?

(Oppgi kun ett svar)

Nei

Vet ikke

Ja, vennligst spesifiser antall timer:

16. Del 2: Effekter av tiltaket

Vi ber deg også her tenke på da dere mottok tilskudd til tiltaket [tiltak] når du besvarer de neste spørsmålene

17. Har tilskuddsmidlene blitt anvendt til andre aktiviteter enn det som er oppgitt i søknaden?

(Oppgi kun ett svar)

Ja - Gå til 18

Delvis - Gå til 18

Nei - Gå til 19

Vet ikke - Gå til 19

18. Hvilke andre aktiviteter er tilskuddet anvendt til det enn det som var oppgitt i søknaden?

19. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	helt uenig	uenig	verken enig eller uenig	enig	helt enig	vet ikke
Resultatet av aktivitetene som ble gjennomført som del av tiltaket ble som forventet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

20. Hva var det ved resultatet som ble som forventet?

21. Hva var det ved resultatet som ikke ble som forventet?

22. Gjennomførte dere arrangement(er) (kurs, seminar, konferanse, festival, osv.) som en del av tiltaket? (Oppgi kun ett svar)

- Ja - Gå til 23
- Nei - Gå til 25
- Vet ikke - Gå til 25

23. Hvem deltok på arrangementet/ene (målgruppen) som ble utløst som følge av tiltaket? (Flere svar mulig)
(Oppgi gjerne flere svar)

- Personer med funksjonsnedsettelse som står utenfor eller står i fare for å komme utenfor arbeidslivet
- Personer med funksjonsnedsettelse som står utenfor eller står i fare for å falle fra utdanning
- Personer med funksjonsnedsettelse som er utsatt for eller står i fare for å være utsatt for vold
- Personer med funksjonsnedsettelse som også er sårbare for diskriminering av andre grunner (kjønn, etnisitet, LHBT, osv.)
- Barn og unge med funksjonsnedsettelse
- Arbeidsgivere
- Befolkningen generelt

Andre, vennligst spesifiser:

24. Du har svart at [Q23] var målgruppen for tiltaket.

Hvor mange personer innenfor målgruppen deltok på arrangementene (kurs, seminar, konferanse, festival, osv.) som var utløst av tilskuddet?

(Oppgi verdi)

25. I hvilken grad vil du si at tiltaket dere mottok tilskudd til har bidratt til ...

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	i veldig stor grad	i stor grad	i noen grad	i liten grad	ikke i det hele tatt	vet ikke	ikke relevant
... at personer med funksjonsnedsettelse	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

blir
inkludert i
arbeidslivet
?

... at
personer
med
funksjonsne
dsettelse
blir
inkludert i
utdanning?

? ? ? ? ? ? ?

... mer
positive
holdninger
hos
bedrifter
mot
personer
med
funksjonsne
dsettelse?

? ? ? ? ? ? ?

... mer
positive
holdninger i
befolkninge
n mot
personer
med
funksjonsne
dsettelse?

? ? ? ? ? ? ?

... redusert
vold mot
personer
med
nedsatt
funksjonsev
ne?

? ? ? ? ? ? ?

... bedre
tjenester

? ? ? ? ? ? ?

for barn og unge med nedsatt funksjonsevne?

... mer kunnskap i befolkningen om rettighetene i FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CPRD)?

? ? ? ? ? ? ? ?

26. Har tiltaket ført til andre positive eller negative effekter?

27. Del 3: Organisering og forvaltning av tilskuddsordningen

Tenk på da du skulle søke om tilskudd til tiltaket [tiltak] gjennom ordningen Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

28. Hvordan fikk dere vite om Tilskudd til tiltak for å bedre levekår og livskvalitet for personer med nedsatt funksjonsevne første gang dere søkte? (Flere svar mulig)
(Oppgi gjerne flere svar)

- Bufdir sine hjemmesider
- Fra andre offentlige etater
- Fra andre frivillige organisasjoner
- Søk på nett etter relevante tilskuddsordninger
- Vet ikke

Annet, vennligst spesifiser her:

29. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander? Det var enkelt å...
(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	helt uenig	uenig	verken enig eller uenig	enig	helt enig	vet ikke
Finne informasjon om tilskuddsordningen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Vurdere om tiltaket var relevant for tilskuddsordningen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Vurdere hvem som var i målgruppen for tilskuddsordningen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Forstå hva som måtte inkluderes i søknaden

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Sende inn søknaden i søknadsportal en

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

30. Kan søknadsprosessen og søknadsskjemaene forenkles eller forbedres?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja - Gå til 31
- Nei - Gå til 32
- Vet ikke - Gå til 32

31. Hvordan kan søknadsprosessen og søknadskjemaet forenkles eller forbedres?

32. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	helt uenig	uenig	verken enig eller uenig	enig	helt enig	vet ikke
Prioriteringskriteriene for tilskuddsordningen er tydelige	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Prioriteringskriteriene for tilskuddsordningen er relevante for målgruppen

Det er bra at prioriteringskriteriene for tilskuddsordningen varierer fra år til år

Det er lett å argumentere for hvorfor tiltaket bør motta tilskudd

Tildelingsprosessen for tilskudd gjennomføres i tråd med fastsatte tidsfrister

Tildelingen av midler er basert på objektive kriterier

33. Hva relatert til tildelingskriteriene og prioriteringen av disse var vanskelig å forstå?

Tenk på da du skulle rapporterte på bruk av tilskudd til tiltaket [tiltak] gjennom ordningen Tilskudd til tiltak for å bedre levekår og livskvalitet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Det skal rapporteres om avvik fra søknaden, antall deltakere nådd ved tiltaket, redegjøres for tiltakets måloppnåelse, samarbeid, støtte fra andre og regnskapstall.

35. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	helt uenig	uenig	verken enig eller uenig	enig	helt enig	vet ikke
Det er lett å forstå hva som må inkluderes i rapporteringen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kravene til rapportering er hensiktsmessig	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kravene til rapportering er for omfattende	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

36. Kan rapporteringsprosessen forenkles eller forbedres?

(Oppgi kun ett svar)

Ja - Gå til 37

Nei - Gå til 38

☐ Vet ikke - Gå til 38

37. Hvordan kan rapporteringsprosessen forenkles eller forbedres?

Hvor mange timer vil du anslå at din organisasjon brukte på...

39. ...å vurdere om det var relevant å søke om tilskudd fra Bufdir til dette tiltaket?

40. ...å skrive søknad til Bufdir om dette tiltaket?

41. ...å rapportere til Bufdir om dette tiltaket?

42. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

helt uenig uenig verken enig eller uenig enig helt enig vet ikke

Bufdirs søknadsvurdering og behandling var effektiv

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Bufdirs vurdering var velbegrunnet og informativ

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Dialogen med Bufdir underveis i tilskuddsprosessen var god

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

43. Har du innspill eller andre kommentarer til tilskuddsordningen?

44. Trykk "avslutt" for å avslutte undersøkelsen

Takk for at du svarte på undersøkelsen!

Vedlegg 4 – Spørreundersøkelse til de som har fått avslag

V4.1 E-post

Hei,

På oppdrag fra Bufdir gjennomfører Menon Economics en evaluering av tilskuddsordningen «Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne». Hensikten med evalueringen er å vurdere om tilskuddsordningen når målsettingene for ordningen og om den er hensiktsmessig innrettet.

Ifølge vår oversikt har du, på vegne av [Sker], sendt inn en søknad til Bufdir om tilskudd til tiltaket "[tiltak]", og fått avslag om tilskudd.

I denne undersøkelsen ønsker vi å stille spørsmål om:

- Tilskuddsordningens betydning for tiltaket
- Effekter av tiltaket
- Organisering og forvaltning av tilskuddsordningen

Lenke til undersøkelsen: [SURVEY_LINK]

Spørreundersøkelsen sendes til alle som har søkt om tilskudd i perioden 2017-2019. Dine svar er svært viktig for arbeidet og mulig forbedring av ordningen.

Noen av dere er ansvarlig for flere søknader og vil derfor motta flere spørreundersøkelser. Vi håper dere har mulighet til å besvare samtlige.

Vi setter pris på om du besvarer undersøkelsen(e) så snart som mulig, senest innen tirsdag 26. november 2019. Det vil ta mellom 10 og 15 minutter å besvare spørreundersøkelsen.

Enkelte spørsmål og svaralternativer passer kanskje ikke helt for deg. Vi ber deg da svare så godt du kan ved å velge svaralternativer som ligger nærmest din egen oppfatning. Du kan også gi kommentarer og ekstra informasjon helt til slutt i undersøkelsen.

Har du spørsmål vedrørende undersøkelsen kan du kontakte Maria Køber Guldvik i Menon Economics på e-post: maria.guldvik@menon.no eller på telefon 954 94 418.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Simen Pedersen

V4.2 Spørreundersøkelse

1. Spørreundersøkelse til søkere av Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne

På oppdrag fra Bufdir gjennomfører Menon Economics en evaluering av tilskuddsordningen «Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne». Hensikten med evalueringen er å vurdere om tilskuddsordningen når målsettingene for ordningen og om den er hensiktsmessig innrettet.

I denne undersøkelsen ønsker vi å stille spørsmål om:

- Tilskuddsordningens betydning for tiltaket
- Effekter av tiltaket
- Organisering og forvaltning av tilskuddsordningen

Spørreundersøkelsen sendes til alle som har søkt om tilskudd gjennom ordningen i perioden 2017-2019. Dine svar er svært viktig for arbeidet og mulig forbedring av ordningen.

Enkelte spørsmål og svaralternativer passer kanskje ikke helt for deg. Vi ber deg da svare så godt du kan ved å velge svaralternativer som ligger nærmest din egen oppfatning. Du kan også gi kommentarer og ekstra informasjon helt til slutt i undersøkelsen.

Alle svar blir anonymisert og konfidensielt behandlet i henhold til EUs personvernforordning (GDPR), se neste side.

Har du spørsmål vedrørende undersøkelsen kan du kontakte Maria Køber Guldvik i Menon Economics på e-post: maria.guldvik@menon.no eller på telefon 954 94 418.

Mange takk for at du deltar i undersøkelsen!

2. GDPR

Informasjon om databehandling:

For å kunne gjennomføre utredningen har Menon Economics behov for å sammenstille svarene dine. I henhold til GDPR vil all informasjon som knytter svarene til deg, slettes innen seks måneder.

Menon Economics' GDPR-kontakt:

Hebe Brunvand

E-post: hebe@menon.no

Hvis du trykker på neste godtar du behandlingen av dine personopplysninger i henhold til informasjonen gitt over.

3. Del 1: Tilskuddsordningens betydning for tiltaket

Vi ber deg svare med tanke på tiltaket [tiltak], som dere søkte på gjennom tilskuddsordningen Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne, men ikke fikk tilskudd til.

4. Er tiltaket dere søkte om tilskudd til realisert uten tilskuddet?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja, i samme skala og på samme tidspunkt som oppgitt i søknaden - Gå til 8
- Ja, i samme skala, men på et senere tidspunkt enn det som var oppgitt i søknaden - Gå til 7
- Ja, i mindre skala, men på samme tidspunkt som oppgitt i søknaden - Gå til 6
- Ja, men både i mindre skala og på et senere tidspunkt enn det som var oppgitt i søknaden - Gå til 6
- Nei - Gå til 5
- Vet ikke - Gå til 20

5. Hvilke av følgende faktorer var til hinder for realisering av tiltaket? (Flere svar mulig) - Gå til 20

(Oppgi gjerne flere svar)

- Manglende finansiering
- Økte (utforutsette kostnader)
- For lite egenfinansiering
- Mindre forventet finansiell støtte fra andre aktører
- Mindre interesse blant potensielle deltakere enn forventet
- Mindre frivillig innsats enn forventet
- Forholdet til samarbeidspartnerne
- Vet ikke

Annet, vennligst spesifiser:

6. Hvilke av følgende faktorer var til hinder for full realisering av tiltaket? (Flere svar mulig) - Gå til 8

(Oppgi gjerne flere svar)

- Manglende finansiering
- Økte (utfordret) kostnader
- For lite egenfinansiering
- Mindre forventet finansiell støtte fra andre aktører
- Mindre interesse blant potensielle deltakere enn forventet
- Mindre frivillig innsats enn forventet
- Forholdet til samarbeidspartnerne
- Vet ikke

Annet, vennligst spesifiser:

7. Hvilke av følgende faktorer var til hinder for å gjennomføre tiltaket til tidspunktet som ble oppgitt i søknaden? (Flere svar mulig)

(Oppgi gjerne flere svar)

- Manglende finansiering

- Økte (utforutsette kostnader)
- For lite egenfinansiering
- Mindre forventet finansiell støtte fra andre aktører
- Mindre interesse blant potensielle deltakere enn forventet
- Mindre frivillig innsats enn forventet
- Forholdet til samarbeidspartnerne
- Vet ikke

Annet, vennligst spesifiser:

8. Fikk dere støtte til tiltaket fra andre tilskuddsordninger?

(Oppgi kun ett svar)

- Nei
- Vet ikke

Ja, vennligst spesifiser hvor mye (i tusen kroner):

9. Har dere lagt inn egne midler til gjennomføring av tiltaket dere søkte om tilskudd til?

(Oppgi kun ett svar)

- Nei
- Vet ikke

Ja, vennligst spesifiser hvor mye (i tusen kroner):

10. Har dere lagt inn egeninnsats i form av frivillighet til gjennomføring av tiltaket dere søkte om tilskudd til?

(Oppgi kun ett svar)

- Nei
- Vet ikke

Ja, vennligst spesifiser antall timer:

11. Del 2: Effekter av tiltaket

Vi ber deg også her tenke på tiltaket [tiltak].

12. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	helt uenig	uenig	verken enig eller uenig	enig	helt enig	vet ikke
Resultatet av aktiviteten som ble gjennomført som del av tiltaket	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

ble som
forventet

13. Hva var det ved resultatet som ikke ble som forventet?

14. Hva var det ved resultatet som ble som forventet?

15. Gjennomførte dere arrangement(er) (kurs, seminar, konferanse, festival, osv.) som del av tiltaket?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei - Gå til 18
- Vet ikke - Gå til 18

16. Hvem deltok på arrangementet/ene (målgruppen) som ble utløst som følge av tiltaket? (Flere svar mulig)

(Oppgi gjerne flere svar)

- Personer med funksjonsnedsettelse som står utenfor eller står i fare for å komme utenfor arbeidslivet
- Personer med funksjonsnedsettelse som står utenfor eller står i fare for å falle fra utdanning
- Personer med funksjonsnedsettelse som er utsatt for eller står i fare for å være utsatt for vold

- Personer med funksjonsnedsettelse som også er sårbare for diskriminering av andre grunner (kjønn, etnisitet, LHBT, osv.)
- Barn og unge med funksjonsnedsettelse
- Arbeidsgivere
- Befolkningen generelt

Andre, vennligst spesifiser:

17. Du har svart at [Q16] var målgruppen for tiltaket.

Hvor mange personer innenfor målgruppen deltok på arrangementene (kurs, seminar, konferanse, festival, osv.) som var utløst av tilskuddet?

(Oppgi verdi)

18. I hvilken grad vil du si at tiltaket dere gjennomførte har bidratt til ...

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	i veldig stor grad	i stor grad	i noen grad	i liten grad	ikke i det hele tatt	vet ikke	ikke relevant
... at personer med funksjonsnedsettelse blir inkludert i arbeidslivet?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

... at personer med funksjonsnedsettelse blir inkludert i utdanning?

... mer positive holdninger hos bedrifter mot personer med funksjonsnedsettelse?

... mer positive holdninger i befolkningen mot personer med funksjonsnedsettelse?

... redusert vold mot personer med nedsatt funksjons evne?

... bedre tjenester for barn og unge med nedsatt funksjons evne?

... mer kunnskap i befolkningen om rettighetene i FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjons evne (CPRD)?

19. Har tiltaket ført til andre positive eller negative effekter? (I så fall hvilke og for hvem?)

20. Del 3: Organisering og forvaltning av tilskuddsordningen

Tenk på da du skulle søke om tilskudd til tiltaket [tiltak] gjennom ordningen Tilskudd til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

21. Hvordan fikk dere vite om Tilskudd til tiltak for å bedre levekår og livskvalitet for personer med nedsatt funksjonsevne første gang dere søkte? (Flere svar mulig)

(Oppgi gjerne flere svar)

- Bufdir sine hjemmesider
- Fra andre offentlige etater
- Fra andre frivillige organisasjoner
- Søk på nett etter relevante tilskuddsordninger
- Vet ikke

Annet, vennligst spesifiser:

22. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander? Det var enkelt å:

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	helt uenig	uenig	verken enig eller uenig	enig	helt enig	vet ikke
Finne informasjon om tilskuddsordningen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Vurdere om tiltaket var relevant for tilskuddsordningen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Vurdere hvem som var i målgruppe	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

n for
tilskuddsor
dningen

Forstå hva
som måtte
inkluderes i
søknaden

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Sende inn
søknaden i
søknadspor
talen

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

23. Kunne søknadsprosessen og søknadsskjemaene vært forenklet eller forbedret?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei - Gå til 25
- Vet ikke - Gå til 25

24. Hvordan kan søknadsprosessen forenkles eller forbedres?

25. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	helt uenig	uenig	verken enig eller uenig	enig	helt enig	vet ikke
Prioritering skriteriene for tilskuddsor	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

dningen er tydelige

Prioritering skriteriene for tilskuddsordningen er relevante for målgruppen

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Det er bra at prioritering skriteriene for tilskuddsordningen varierer fra år til år

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Det er lett å argumentere for hvorfor tiltaket bør motta tilskudd

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Tildelingsprosessen for tilskudd gjennomføres i tråd med fastsatte tidsfrister

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Tildelingen av midler er basert på

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

objektive
kriterier

26. Hva relatert til tildelingskriteriene og prioriteringen av disse var vanskelig å forstå?

Hvor mange timer vil du anslå at dere totalt brukte forrige gang din organisasjon søkte om tilskudd på..

28. ...å vurdere om det var relevant å søke om tilskudd fra Bufdir til dette tiltaket?

29. ...å skrive søknad til Bufdir om dette tiltaket?

30. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	helt uenig	uenig	verken enig eller uenig	enig	helt enig	vet ikke
Bufdirs søknadsvurdering og -behandling var rask	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Bufdirs vurdering	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

av avslag
var
velbegrunn
et og
informativ

Dialogen
med Bufdir
underveis i
tilskuddspr
osessen
var god



31. Har du innspill eller andre kommentarer til tilskuddsordningen?

32. Trykk "avslutt" for å avslutte undersøkelsen

Takk for at du svarte på undersøkelsen!

Vedlegg 5 – Intervjuguide

På oppdrag fra Bufdir gjennomfører Menon Economics en evaluering av tilskuddsordningen «tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne». Hensikten med evalueringen er å vurdere om tilskuddsordningen når målsetningene for ordningen og om den er hensiktsmessig innrettet.

Hensikten med dette intervjuet er å få en bedre forståelse av mottakernes syn på og bruk av tilskuddet. Det er spesielt tre tema vi gjerne vil snakke om:

1. Tilskuddsordningens betydning for prosjektet/tiltaket
2. Effekter av tiltaket
3. Organisering og forvaltning av tilskuddsordningen

Først vil vi gjerne snakke om tilskuddsordningens betydning for aktivitetene som er gjennomført med tilskudd.

Vi ser at din organisasjon har fått tilskudd til følgende prosjekter i perioden 2017-2019:

- ..
- ..

Hovedspørsmål: Effekt (Mulige effekter for ulike grupper i samfunnet og vurdere om effektene kan tilskrives tilskuddsordningen)

Underspørsmål: Er aktivitetene iverksatt?

1. Er aktivitetene dere fikk tilskudd til i prosjektet/ene iverksatt?

Underspørsmål: Var tilskuddet utløsende for at aktiviteten er gjennomført?

2. I hvilken grad var tilskuddet utløsende for å gjennomføre prosjektet/ene?
3. Hva ville skjedd med aktivitetene dere har fått tilskudd til dersom dere fikk mer eller mindre tilskudd?

Underspørsmål: Hvorvidt tiltakene anvendes i tråd med formålet og bidrar til å skape relevante tilleggsaktiviteter og tilleggsproduksjon

4. Har tilskuddet utløst tilleggsaktiviteter og/eller tilleggsproduksjon?

Underspørsmål: Har man fått andre tilskudd til å realisere de samme aktivitetene

5. Har dere fått andre tilskudd til å realisere de samme aktivitetene?

Underspørsmål: I hvilken grad utløser tilskuddet aktiviteter for målgruppen? Underspørsmål: Hva er resultatene av aktivitetene som er utløst?

6. Kan du beskrive det siste prosjektet du var involvert i?
 - Målgruppe(r)
 - Type aktivitet(er)
 - Tidshorisont
 - Andre forhold?
7. Har målgruppen for prosjektet endret seg fra hva dere oppga i søknaden?

Nå vil vi gjerne snakke om effektene som kan være utløst som følge av de iverksatte aktivitetene.

Underspørsmål: Hvilke effekter kan aktivitetene ha bidratt til?

8. Hvilke effekter kan aktivitetene ha bidratt til?
 - a. At personer med funksjonsnedsettelse blir inkludert i arbeidslivet?

- b. At personer med funksjonsnedsettelse blir inkludert i utdanning?
- c. Mer positive holdninger hos bedrifter mot personer med funksjonsnedsettelse?
- d. Mer positive holdninger i befolkningen mot personer med funksjonsnedsettelse?
- e. Redusert vold mot personer med nedsatt funksjonsevne?
- f. Bedre tjenester for barn og unge med nedsatt funksjonsevne?
- g. Mer kunnskap i befolkningen om rettighetene i FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CPRD)?

9. Hvordan mener du at aktivitetene har bidratt til disse effektene?

10. Er det grunn til å tro at tilskuddet har utløst eller gjort mulige effekter større?

Underspørsmål: Utsiktede virkninger

11. Er det grunn til å tro at tilskuddet har ført til positive utsiktede effekter? Hvis ja, hvordan og for hvem?
- For (enkelte grupper med) personer med funksjonsnedsettelse?
 - For andre?
12. Er det grunn til å tro at tilskuddet har ført til negative utsiktede effekter? Hvis ja, hvordan og for hvem?
- For (enkelte grupper med) personer med funksjonsnedsettelse?
 - For andre grupper i befolkningen?

Nå vil vi snakke om organisering og forvaltning av tilskuddsordningen

Hovedspørsmål: Få innspill til utforming og innretning av tilskuddsordningen ifm. søknadsprosessen

13. Hva synes dere om søknadsprosessen? For omfattende eller passe? Er det en effektiv prosess?

Underspørsmål: Undersøke i hvilken grad endret formål og tildelingskriterier i evalueringsperioden har gjort det uklart hva man kan søke om

14. Har endret formål og tildelingskriterier gjort det uklart hva man kan søke om?

Hovedspørsmål: Få innspill til utforming og innretning av tilskuddsordningen ifm. rapporteringsprosessen

15. Hva synes dere om rapporteringsprosessen? For omfattende eller passe? Er det en effektiv prosess?

- Er det hensiktsmessig å rapportere på de ulike størrelsene, inkl. antall brukere direkte/indirekte berørt?

Underspørsmål: Er det noen problemer ved dagens innretning som bør vurderes å rettes opp?

16. Hva mener dere er de viktigste utfordringene med dagens innretning av midlene? Hva kan være løsningene på problemene?
- Er det noen prosjekter eller type tiltak som har mottatt midler som ikke burde fått?
 - Er det noen prosjekter eller type tiltak som burde fått midler som ikke får/har fått?
 - Om dere skulle satt kriteriene i dag, hva ville dere hatt som kriterier for at et prosjekt skal motta midler?
 - Kan man snevre inn typer tiltak man gir midler til?
 - Bør ordningen gi mange små beløp eller få store?
 - Bør ordningen gi ettårig tilskudd eller flerårig tilskudd?

Til slutt

17. Hva er de største utfordringene dere står overfor i arbeidet med å bedre levekår og livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse?
18. Andre kommentarer/innspill?
19. Forslag til personer/spørsmål/problemstillinger vi bør følge opp?

Vedlegg 6 – Er effektene i tråd med tilskuddsordningens prioriteringskriterier?

Det er interessant å se hvordan tilskuddsmottakernes vurdering av effekter sammenfaller med hvilke prioriteringskriterier de oppgir i søknadene at tiltaket skal bidra til, som vist i Figur 2.6. Vi har ikke hatt muligheten til å vurdere dette enkeltvis for hvert tiltak som er representert med svar i spørreundersøkelsen, men foretar i stedet en overordnet vurdering. En slik overordnet vurdering har en rekke svakheter, da vi kun har svar fra et utvalg tilskuddsmottakere. Alle tilskuddsmottakerne har heller ikke fullført tiltakene sine, og vi vet ikke om de fordeler seg skjevt etter de ulike prioriteringskriteriene de har krysset av på opprinnelig. Vi mener likevel at en slik sammenlikning gir en indikasjon på hvilke typer effekter tilskuddsordningen i størst grad faktisk bygger oppunder.

Dersom vi ser på holdningsendring og bedre tjenester for barn og unge ser det ut til at de opplevde bidragene av tiltakene samsvarer med intensjon. Rundt en tredjedel av tilskuddsmottakere som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at tiltaket i stor eller veldig i stor grad har bidratt til å bedre tjenester for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Dette er til dels i tråd med at rundt en tredjedel av tilskuddsmottakerne som har mottatt tilskudd oppga i søknaden sin tiltaket tilfredsstilte prioriteringskriteriet «bidrar til bedre tjenester for barn og unge». Samtidig kan prioriteringskriteriet «Bidrar til bedre tjenester for familier» også være relevant her, noe som gjør det vanskelig å konkludere basert på den overordnede sammenligningen av søknader opp mot svar i spørreundersøkelsen.

Når det gjelder inkludering i arbeidsliv og utdanning derimot er det betraktelig færre som oppgir at tiltaket deres faktisk har bidratt til inkludering sett opp mot antall tilskuddsmottakere som oppga det som en prioritering.¹⁴ Her kan det være slik at de som har tiltak som skal bidra til inkludering i arbeidsliv kan være holdningsendrende, og derved opplever at de i større grad har bidratt til endrede holdninger hos arbeidsgiver, slik tilfellet er for 22 prosent av respondentene, enn at det har resultert i faktiske arbeidsplasser for mennesker med funksjonsnedsettelse. Det er også en forholdsvis lav andel (22 prosent) som har svart at tiltaket har bidratt til at personer med funksjonsnedsettelse blir inkludert i utdanning, sett opp mot antall tilskuddsmottakere som krysset av på prioriteringskriteriet «inkludering i utdanning» eller «Inkludering i utdanning, arbeidsliv og fritidsaktiviteter».

Vi har ikke bedt tilskuddsmottakerne vurdere hvorvidt tiltaket deres konkret bidrar til redusert diskriminering, vold og hatefulle ytringer i spørreundersøkelsen. Flere av forholdene over, som mer positive holdninger og kunnskap, vil imidlertid kunne ha bidratt til redusert diskriminering.

¹⁴ Her er det verdt å minne om de opprinnelige prioriteringskriteriene. I 2017 og 2018 operert Bufdir med kategorien «Inkludering i utdanning, arbeidsliv og fritidsaktiviteter». Basert på søknadene har vi vurdert at kun ett tiltak til dels, men ikke i sin helhet, omfatter fritidsaktiviteter.



Menon Economics analyserer økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, organisasjoner og myndigheter. Vi er et medarbeiderei konsultentselskap som opererer i grenseflatene mellom økonomi, politikk og marked. Menon kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomisk kompetanse innenfor fagfelt som samfunnsøkonomisk lønnsomhet, verdsetting, nærings- og konkurranseøkonomi, strategi, finans og organisasjonsdesign. Vi benytter forskningsbaserte metoder i våre analyser og jobber tett med ledende akademiske miljøer innenfor de fleste fagfelt. Alle offentlige rapporter fra Menon er tilgjengelige på vår hjemmeside www.menon.no.

+47 909 90 102 | post@menon.no | Sørkedalsveien 10 B, 0369 Oslo | menon.no